

**แผนปฏิบัติการ
ด้านการเตรียมพร้อม
และการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน
(พ.ศ. 2567 - 2570)**

แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและ การบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570)

จัดทำโดย คณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน
(พ.ศ. 2566 - 2570) กระทรวงพลังงาน

ที่อยู่ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน 555/2 ชั้น 23 อาคารบี
ศูนย์เอนเนอร์ยีคอมเพล็กซ์ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0 2140 6348 เผยแพร่เอกสารฉบับอิเล็กทรอนิกส์ทาง www.energy.go.th

พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2567 จำนวน 50 เล่ม

คำนำ

แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) จัดทำให้สอดคล้องกับแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่กำหนดให้ประเด็นด้านพลังงานเป็นหนึ่งในห้าประเด็นที่ได้รับการประเมินแนวโน้มว่ามีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ จึงมีความจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่ชัดเจนทั้งด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แผนฯ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรด้านพลังงานตั้งแต่ภาวะปกติ รวมถึงพัฒนาแนวทางการบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนการแก้ไข ตอบสนอง และบริหารจัดการเมื่อประเทศเข้าสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติป้องกันหรือบรรเทาการเกิดวิกฤติพลังงานของประเทศไทย และเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพหน่วยงานภาคพลังงานที่เกี่ยวข้องในการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินและภาวะวิกฤติด้านพลังงานระดับประเทศ โดยการบูรณาการข้อมูลจากแผนงานและคู่มือที่มีอยู่ของหน่วยงานด้านพลังงานและกำหนดข้อกำหนด กสท โทรคมนาคม ลำดับขั้นตอนและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานให้ชัดเจน อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน

แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน และใช้เป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และองค์กรในกำกับที่เกี่ยวข้องกับภาคพลังงาน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรด้านพลังงานในภาวะปกติและการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานต่อไป

คณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน

กันยายน 2567

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร	6
ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับแผนสามระดับ	10
2.1 แผนระดับที่ 1	11
2.2 แผนระดับที่ 2	11
2.3 แผนระดับที่ 3	15
2.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs).....	18
ส่วนที่ 3 ประเด็นภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านพลังงาน.....	20
3.1 ขอบเขตของแผน.....	21
3.2 ระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉิน	22
3.3 ความเสี่ยงจากประเด็นภัยคุกคามด้านพลังงาน.....	25
ส่วนที่ 4 สารสำคัญของแผน	34
4.1 หลักการจัดทำแผน.....	35
4.2 ภาพรวมของแผน	41
4.3 แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 1 การเตรียมความพร้อมจากวิกฤตการณ์พลังงาน.....	41
4.4 แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 2 การบริหารจัดการวิกฤตพลังงาน	48
4.5 การติดตามประเมินผล	51
ส่วนที่ 5 กฎหมายและกลไกการขับเคลื่อน	55
5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	56
5.2 กลไกการและมาตรการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน	64
5.3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน	74
ส่วนที่ 6 ภาคผนวก.....	80
ภาคผนวก 1 คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อม และการบริหาร วิกฤตการณ์พลังงาน.....	81
ภาคผนวก 2 ตารางสรุปคะแนนประเมินความเสี่ยงจากสถานการณ์ฉุกเฉิน ปี พ.ศ. 2567.....	83
ภาคผนวก 3 รายละเอียดแผนงานโครงการ.....	85

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1	ประเด็นยุทธศาสตร์หลักและประเด็นย่อยยุทธศาสตร์ชาติด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน..	11
ตาราง 2	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง.....	11
ตาราง 3	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล แผนย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน.....	13
ตาราง 4	ประเด็นนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ.....	14
ตาราง 5	ความเกี่ยวข้องระหว่างแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงพลังงาน กับแผนปฏิบัติการ ด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570).....	16
ตาราง 6	ความเกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านพลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2580) (แผนพลังงานชาติ) และ แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570)..	16
ตาราง 7	ความเกี่ยวข้องระหว่างแผนอื่น ๆ ที่กระทรวงพลังงานร่วมสนับสนุนแผน กับแผนปฏิบัติการ.....	17
ตาราง 8	ความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 7 สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงาน สมัยใหม่ ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน	18
ตาราง 9	หลักเกณฑ์ระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน 3 ระดับ ด้านผลกระทบ และด้านการบริหารจัดการ	22
ตาราง 10	สัญญาณบ่งชี้การเริ่มใช้แผน (Trigger points) ตามระดับความรุนแรงของผลกระทบ ต่อการจัดหาและราคาก๊าซธรรมชาติ น้ำมันเชื้อเพลิง และไฟฟ้า.....	23
ตาราง 11	ประเด็นภัยคุกคามที่มีความเสี่ยงให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานในช่วงเวลาของแผน.....	26
ตาราง 12	หลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้วยตัวแปรโอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ...	29
ตาราง 13	รายการแผนภายในหน่วยงาน คู่มือ หรือแนวทางของหน่วยงานด้านพลังงานที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน.....	35
ตาราง 14	สถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานสมมติ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการแก้ไขสถานการณ์ ..	38
ตาราง 15	มาตรการบริหารจัดการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานที่ดำเนินการปี พ.ศ. 2565 - 2567...	40
ตาราง 16	แนวปฏิบัติในการแจ้งเหตุเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน.....	67

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ 1 แผนผังความเชื่อมโยงแผน 3 ระดับของแผน	19
รูปที่ 2 แผนภาพสรุปแนวทางการพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติ	64
รูปที่ 3 กลไกภายใต้พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	65
รูปที่ 4 โครงสร้างศูนย์อำนวยการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน	66
รูปที่ 5 กลไกการปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศ	68
รูปที่ 6 ผังการสื่อสารภายในและกลไกโครงสร้างที่ควบคุมภาวะฉุกเฉินกรณีเชื้อเพลิงธรรมชาติ	70
รูปที่ 7 ผังการสื่อสารภายในและกลไกโครงสร้างที่ควบคุมภาวะฉุกเฉิน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	71
รูปที่ 8 กระบวนการดำเนินงานของแผนปลดโหลดกรณีเกิดเหตุผิดปกติด้านพลังงานไฟฟ้า	72
รูปที่ 9 ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ Blackout ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	73
รูปที่ 10 ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ Blackout ของการไฟฟ้านครหลวง	74

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) (แผนฯ) จัดทำโดยคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (ตามคำสั่งตั้งภาคผนวกที่ 1) มีเป้าหมายภาพรวมของแผนฯ ให้ประเทศไทยมีความพร้อมในการป้องกันผลกระทบและบริหารจัดการวิกฤตการณ์พลังงานอย่างทันทั่วถึงที่เพิ่มขีดความสามารถเพียงพอในราคาที่เหมาะสม ด้วยการกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านพลังงานตั้งแต่ภาวะปกติ ทั้งข้อมูล นโยบาย กฎหมาย มาตรการ โครงสร้างพื้นฐาน บุคลากรและเครือข่ายสำหรับเตรียมการบริหารจัดการพลังงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้หน่วยงานภาครัฐ ทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และองค์กรในกำกับกระทรวงพลังงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาคพลังงานใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน เนื้อหาของแผนฯ นี้ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับแผนสามระดับ ส่วนที่ 3 ประเด็นภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านพลังงาน ส่วนที่ 4 สารสำคัญของแผน และส่วนที่ 5 กฎหมายและกลไกการขับเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

ส่วนความสอดคล้องของแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 3 กับแผนสามระดับ แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ และ *กลุ่มการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (ประเด็นหลัก)* สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล แผนย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ร่างแผนปฏิบัติการด้านพลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2580) (แผนพลังงานชาติ) และแผนย่อยรายสาขา รวมถึงแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปีของกระทรวงพลังงาน (พ.ศ. 2566 - 2580) และ *กลุ่มความมั่นคง (ประเด็นรอง)* สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง พ.ศ. 2566-2570 แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570) และนโยบายและแผนปฏิบัติการว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (พ.ศ. 2565 - 2570)

ส่วนประเด็นภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านพลังงาน ได้กำหนดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉินตามหลักเกณฑ์สองด้าน คือ ด้านผลกระทบต่อพลังงาน และ ด้านการบริหารจัดการ แบ่งเป็นระดับรุนแรงมาก ระดับรุนแรง และระดับปานกลาง โดยสถานการณ์ฉุกเฉินระดับรุนแรงมาก หมายถึงส่งผลกระทบต่อจัดหาพลังงานไม่เพียงพอและราคาพลังงานสูงกว่าปกติ จนจำเป็นต้องมีกลไกพิเศษนอกเหนืออำนาจตามกฎหมายของกระทรวงพลังงานในการบัญชาการเหตุการณ์ โดยแผนฯ ยังได้กำหนดสัญญาณบ่งชี้การเริ่มใช้แผนฯ หรือ Trigger points ว่าหากเกิดผลกระทบต่อการจัดหาและราคาก๊าซธรรมชาติ น้ำมันเชื้อเพลิง และไฟฟ้าตามค่าอ้างอิงที่กำหนด ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรายงานเพื่อประกอบการบ่งชี้ระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉินและกำหนดกลไกการตอบสนองต่อสถานการณ์ต่อไป

ในทุก ๆ ปี แผนฯ กำหนดให้มีการประเมินผลกระทบ (Impact) และโอกาส (Likelihood) ของสถานการณ์ฉุกเฉินด้วยวิธี Risk Matrix โดยผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงาน ซึ่งในปี พ.ศ. 2567 คณะทำงานจัดทำแผนฯ

ได้ประเมินโอกาสและผลกระทบของสถานการณ์ฉุกเฉินที่คาดการณ์เบื้องต้น (Environmental Scanning) จากสถานการณ์ฉุกเฉินที่เคยเกิดขึ้นและยังส่งผลต่อเนื่อง ที่มีแนวโน้มเกิดขึ้นใหม่ ที่เคยมีกรณีในต่างประเทศ หรือที่มีปัจจัยอุปสรรคภายในประเทศ จำนวน 8 ประเด็นภัยคุกคาม 17 สถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งผลการประเมิน Risk Matrix ปรากฏว่าโดยภาพรวมไม่มีสถานการณ์ฉุกเฉินใดที่มีแนวโน้มจะยกระดับสู่เหตุการณ์ระดับรุนแรงมาก ทั้งนี้ ประเด็นภัยคุกคามที่ได้รับการประเมินว่าอยู่ในระดับรุนแรง-ปานกลาง ได้แก่

- **ประเด็นความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์**ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อให้เกิดความผันผวนของราคาเชื้อเพลิงนำเข้าทั้งก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) และน้ำมันดิบ
- **ประเด็นข้อจำกัดการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาด** มีการความเสี่ยงว่าการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน อาจมีข้อจำกัดจากการอุดหนุนราคาเชื้อเพลิงฟอสซิลแบบหน้ากระดาน
- **ประเด็นข้อจำกัดทางกฎหมายกฎระเบียบ**ในกระบวนการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายในการดำเนินการมาตรการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน และความล่าช้าในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อขับเคลื่อนมาตรการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน
- **ประเด็นภัยพิบัติทางธรรมชาติ**โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากภาวะอากาศร้อนแห้งแล้งทำให้ความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุด (Peak Demand) เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ส่วนสาระสำคัญของแผน มีหลักการจัดทำโดยวิเคราะห์และบูรณาการข้อมูลจาก 3 ส่วนหลัก ได้แก่ (1) แผนภายใน คู่มือและแนวทางด้านการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินของหน่วยงานสังกัดกระทรวงพลังงานที่เคยจัดทำ (2) ข้อเสนอแนะจากการฝึกซ้อมแผนเตรียมพร้อมสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานของกระทรวงพลังงานที่จัดขึ้นรายปีช่วงระหว่าง ปี พ.ศ. 2561-2565 และ (3) การถอดบทเรียนมาตรการบริหารวิกฤติราคาพลังงานระหว่างปี พ.ศ. 2565 - 2567 พร้อมพิจารณาการบรรจุประเด็นภัยคุกคามตามผลการประเมินมาประกอบ โดยจัดทำแผนฯ แบ่งเป็นแผนย่อยจำนวน 2 เรื่อง ดังนี้

- **แผนย่อยเรื่องที่ 1 การเตรียมความพร้อมจากวิกฤตการณ์พลังงาน** มีเป้าหมายย่อยให้ประเทศไทยมีความพร้อมด้านการจัดหาพลังงานในภาวะวิกฤติ และมีกลไกป้องกันและบรรเทาวิกฤติพลังงาน มีแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง ได้แก่ (1) พัฒนาคุณภาพฐานข้อมูลสำหรับการเตรียมพร้อมบริหารจัดการวิกฤติพลังงาน (2) ยกระดับการดำเนินการและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อบรรเทาวิกฤติพลังงาน (3) พัฒนานโยบายกฎหมาย มาตรการ และกลไกการบริหารจัดการ และ (4) เพิ่มศักยภาพเครือข่ายความร่วมมือด้านการเตรียมพร้อมบริหารจัดการวิกฤติทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีข้อเสนอกรอบแผนงาน 17 แผนงาน ที่สำคัญ อาทิ แผนงานการพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลพยากรณ์ความต้องการการใช้ไฟฟ้าของประเทศ (Load Forecast) แผนงานการจัดทำกฎหมายลำดับรองเตรียมพร้อมเพื่อนำมาใช้ในการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน แผนงานพัฒนามาตรการการลดใช้พลังงานทั้งภาคบังคับและภาคสมัครใจเพื่อใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน แผนงานหลักเกณฑ์แนวทางหรือกฎหมายเฉพาะในการจัดหาและการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายจากมาตรการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงผลิตไฟฟ้าในสถานการณ์วิกฤติด้านพลังงานที่มีประสิทธิภาพ และแผนงานการพัฒนากลไกความร่วมมือและองค์ความรู้จากองค์กรระหว่างประเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการวิกฤติพลังงาน ซึ่งกรอบแผนงานดังกล่าวจะนำไปจัดทำแผนงานโครงการโดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบต่อไป

- **แผนย่อยเรื่องที่ 2 การบริหารจัดการวิกฤติพลังงาน** มีเป้าหมายย่อยให้หน่วยงานของรัฐด้านพลังงาน มีศักยภาพสูงในการบริหารจัดการวิกฤติพลังงาน มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง ได้แก่ พัฒนาประสิทธิภาพในการสื่อสารและประสานงานเพื่อบริหารวิกฤติพลังงาน และพัฒนาประสิทธิภาพการซักซ้อมการรับมือบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน มีข้อเสนอกรอบแผนงาน 4 แผนงาน ที่สำคัญ อาทิ การซักซ้อมแผนบริหารวิกฤติพลังงานในส่วนภูมิภาค การซ้อมแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานระดับปานกลาง-รุนแรง-รุนแรงมาก และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการถอดบทเรียนผลการดำเนินงานบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินจริง ซึ่งกรอบแผนงานดังกล่าวจะนำไปจัดทำแผนงานโครงการโดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบต่อไป

ทั้งนี้ แผนฯ มีการกำหนดแนวทางการติดตามประเมินผลรายปีที่ชัดเจนทั้งระดับเป้าหมายภาพรวม เป้าหมายแผนย่อย ตัวชี้วัด และข้อเสนอแผนงาน เพื่อติดตามผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ส่วนกฎหมายและกลไกการขับเคลื่อน แผนฯ ระบุรายชื่อและรายละเอียดมาตราที่เกี่ยวข้องของกฎหมายสำหรับบริหารวิกฤติภาพรวมจำนวน 15 ฉบับ และกฎหมายด้านพลังงานที่หน่วยงานด้านพลังงานเป็นผู้ปฏิบัติ และบังคับใช้จำนวน 11 ฉบับ โดยกฎหมายดังกล่าวจะนำไปใช้บริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินผ่านกลไกบริหารวิกฤติการณ์ระดับชาติหากเป็นสถานการณ์ระดับรุนแรงมาก เช่น คณะกรรมการแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนพลังงาน ตามอำนาจพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนด้านน้ำมัน เชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 หรือ กลไกการบริหารวิกฤติของกระทรวงพลังงานหากเป็นสถานการณ์ระดับรุนแรง หรือปานกลาง กลไกที่สำคัญ เช่น อนุกรรมการบริหารจัดการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน แต่งตั้งจากคำสั่งคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน ตามอำนาจพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ การจัดตั้งศูนย์อำนวยการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน (หากมีสถานการณ์ฉุกเฉิน) ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน นอกจากนี้ มีกฎหมายและกลไกระดับหน่วยงานที่ใช้บริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินระดับปานกลาง-รุนแรง ด้านการจัดหาและการใช้น้ำมัน เชื้อเพลิง ก๊าซธรรมชาติ และไฟฟ้า ทั้งนี้ มีการระบุบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานหน้าที่ต่อการขับเคลื่อนแผนฯ เป็นหน่วยงานสังกัดหรือในกำกับกระทรวงพลังงาน 10 หน่วยงาน และหน่วยงานภาครัฐภายนอก 29 หน่วยงาน รวม 39 หน่วยงาน

แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤติการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ฉบับนี้ ได้รับความเห็นชอบจากอนุกรรมการบริหารจัดการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน และกรรมการบริหารนโยบายพลังงานในการกำหนดเป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และองค์กรในกำกับกระทรวงพลังงาน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรด้านพลังงานในภาวะปกติและการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานต่อไป

ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับแผนสามระดับ

ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับแผนสามระดับ

2.1 แผนระดับที่ 1

1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมายที่ 3 กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) มีความเกี่ยวข้องของการดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ประเด็นยุทธศาสตร์หลักและประเด็นย่อยยุทธศาสตร์ชาติด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก	ประเด็นย่อย
อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ
โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไทย เชื่อมโลก	สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่

2.2 แผนระดับที่ 2

1) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง

เป้าหมายที่ 1 ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น

แผนย่อยที่ 3 แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม ที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

ประเด็นแผนแม่บทย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570)

ตาราง 2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง

ชื่อแผนแม่บทย่อย	เป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย ปี 2580
การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ	ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน	*อยู่ระหว่างพิจารณาจัดทำตัวชี้วัดใหม่ที่เหมาะสมต่อไป

แนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

- การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ มุ่งให้ไทยในฐานะ ประเทศขนาดกลาง ดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศได้อย่างสมดุล และเชื่อมโยงกันทั้งในมิติด้านความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ยังต้องให้มีการกระจายความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสโดยการกระชับความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและประเทศยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่อยู่นอกภูมิภาค พร้อมคงบทบาทแนวหน้าของไทย ในกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาค เพื่อผนึกพลังในทุก ๆ ด้าน ให้นำมาสู่เสถียรภาพของภูมิภาค โดยเฉพาะ ในกรอบอาเซียน ตลอดจนไปจนถึงส่งเสริมระบบพหุภาคี กฎหมายระหว่างประเทศ และระบบกฎเกณฑ์ที่เป็นเสมือน “เกราะป้องกัน” สำหรับประเทศขนาดกลาง โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (1) สร้างเสริมความร่วมมือที่สมดุลกับนานาประเทศ เพื่อส่งเสริมสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศที่เหมาะสมสำหรับการรักษา อำนาจอธิปไตยของรัฐไทย และเสริมสร้างความมั่นคงภายใน (2) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติตาม มาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ (3) ส่งเสริมความเชื่อมโยง โดยมุ่งพัฒนาความเชื่อมโยง ในหลากหลายมิติ และ (4) ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภูมิภาค

- การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เน้นความเป็นปึกแผ่น และ ความเป็นแกนกลางของอาเซียน ในการส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาค และบทบาทเชิงรุกที่สร้างสรรค์ของ ไทยในกรอบการทูตทุกระดับ ให้สามารถสร้างศักยภาพและส่งเสริมความร่วมมือในกรอบทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคีรวมทั้งส่งเสริมความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ โดยเฉพาะมิติการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และความมั่นคงของมนุษย์ ให้สามารถป้องกันและรับมือกับภัยความมั่นคงทุกรูปแบบ รวมถึงภัยความมั่นคง รูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด ภัยคุกคาม ด้านสุขภาพและภัยพิบัติ เป็นต้น โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (1) ส่งเสริมความร่วมมือ ด้านความมั่นคง/ข่าวกรองกับประเทศเพื่อนบ้าน (2) ป้องกันการแพร่ขยายของแนวคิดสุดโต่งที่นิยมใช้ ความรุนแรง ทั้งภายในประเทศและในภูมิภาคอาเซียนในเชิงรุก โดยการแลกเปลี่ยนข่าวกรองและกรณีศึกษา กับ ต่างประเทศ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นกลางเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ (3) ผลักดันความร่วมมือ เพื่อแก้ไขปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติซึ่งรวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศ ต้นทาง (4) สร้างเสริมความมั่นคงปลอดภัยทางทะเลในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมความเชื่อมโยงทางทะเล การค้า ทางทะเล และการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน และ (5) ดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศในการพัฒนา จังหวัดชายแดนภาคใต้ในบริบทที่เหมาะสม

2) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล
แผนย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน มุ่งเน้นการจัดหาพลังงานและระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน ให้รองรับความต้องการใช้พลังงานของประเทศ และมีการกระจายชนิดของเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า เพื่อให้สามารถ พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน สนับสนุนการจัดหาแหล่งพลังงานใหม่ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการพลังงาน อัจฉริยะ เพื่อนำไปสู่การผลิตและการใช้พลังงานที่มีประสิทธิภาพ มีเสถียรภาพ และทันกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยีด้านพลังงานในอนาคต สนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนในสัดส่วนที่สูงขึ้นตาม ศักยภาพของแหล่งเชื้อเพลิงในพื้นที่ ตลอดจนจนพัฒนาระบบกำกับดูแลด้านพลังงานให้มีการแข่งขัน อย่างเสรี และเป็นธรรม สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ประเด็นแผนแม่บทย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570)

ตาราง 3 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล
แผนย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

ชื่อแผนย่อย	เป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย ปี 2580
โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน	1. การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตกระแสไฟฟ้าลดลง	สัดส่วนของการใช้ก๊าซธรรมชาติ ในการผลิตไฟฟ้าไม่เกินร้อยละ 50
	2. การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ในประเทศเพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนของการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศ ในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ ร้อยละ 26 - 30
	3. ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น	ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงาน ไม่เกิน 5.98 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท
	4. การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด	จำนวนแผนงานและ/โครงการที่กำลังพัฒนา/โครงการนำร่อง/โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะโดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสมาร์ทกริด อย่างน้อย 4 แผนงาน/โครงการ (รวมเป็น 18 แผนงาน/โครงการ)

3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ได้แก่ หมายเหตุที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายการพัฒนา

หมายเหตุที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน มีความสอดคล้องกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 จำนวน 2 เป้าหมาย ได้แก่ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม และ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่

เป้าหมายและตัวชี้วัด ที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ได้แก่

- เป้าหมายที่ 1 การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้ โดยมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในปี พ.ศ. 2570 ที่เกี่ยวข้องคือ

ตัวชี้วัดที่ 1.1 ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

- เป้าหมายที่ 2 ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว โดยมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในปี พ.ศ. 2570 ที่เกี่ยวข้องคือ

ตัวชี้วัดที่ 2.1 ผลการสำรวจรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ในองค์ประกอบ ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ ดัชนีทุนมนุษย์ และดัชนีการให้บริการภาครัฐออนไลน์ ไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 40 ของโลก และมีคะแนนไม่ต่ำกว่า 0.82

4) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)

มีนโยบายและแผนความมั่นคงที่เกี่ยวข้องหลักกับแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) จำนวน 3 นโยบายและแผนความมั่นคง คือ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 4 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 12 การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ และนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 14 การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ โดยกลยุทธ์ของนโยบายและแผนความมั่นคง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ดังแสดงในตารางที่ 4

กลยุทธ์ของนโยบายและแผนความมั่นคง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570)

ตาราง 4 ประเด็นนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคง	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์ย่อย
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 4 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	กลยุทธ์หลักที่ 2 การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้แนวคิด เศรษฐกิจสีน้ำเงิน	กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภาคทะเล อย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการท่องเที่ยว การประมง การพาณิชย์นาวี และการขุดเจาะหรือสำรวจแหล่งพลังงานใต้ทะเล
นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 12 การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ	กลยุทธ์หลักที่ 3 การส่งเสริมความเข้าใจและพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศรอบบ้าน และอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง	กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ผลักดันกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อป้องกันและแก้ไขประเด็นความมั่นคงที่สำคัญ อาทิ ประเด็นการบริหารจัดการน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประเด็นยาเสพติด ประเด็นการค้ามนุษย์ และประเด็นการบริหารจัดการความเสี่ยงโรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคระบาดข้ามพรมแดน

นโยบายและแผน ความมั่นคง	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์ย่อย
นโยบายและแผน ความมั่นคงที่ 14 การพัฒนาศักยภาพ การเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการ วิกฤตการณ์ระดับชาติ	กลยุทธ์หลักที่ 1 การเสริมสร้าง ศักยภาพการ เตรียมพร้อมเพื่อ รองรับภัยคุกคาม และ วิกฤตการณ์ระดับชาติ	กลยุทธ์ย่อยที่ 1.5 ส่งเสริมการบริหารจัดการพลังงาน ด้วยการพัฒนาแหล่ง พลังงานที่มีการผลิตและใช้พลังงานทดแทนในประเทศ อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานชีวมวล พลังงานน้ำ รวมถึงควรมีการศึกษาความเป็นไปได้การใช้ พลังงานนิวเคลียร์ ตลอดจนสนับสนุนความร่วมมือ ด้านพลังงานกับต่างประเทศ และส่งเสริมพัฒนาต่อยอด การวิจัยด้านพลังงานนำไปสู่การสร้างความตระหนัก การใช้พลังงานแก่ผู้ประกอบการ ผู้มีส่วนได้เสีย และประชาชน รวมทั้งให้มีการจัดเตรียมแผนเตรียมพร้อมและแผน บริหารวิกฤตการณ์ความมั่นคงด้านพลังงาน เพื่อไม่ส่งผล ต่อการขาดแคลนพลังงานในประเทศตั้งแต่ในภาวะปกติ

2.3 แผนระดับที่ 3

แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ถือเป็นแผนระดับที่ 3 ในหมวดของแผนปฏิบัติการซึ่งแผนดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาประเด็นพลังงาน โดยมีการดำเนินการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาครัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนแผนดังกล่าวให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

การดำเนินการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) กับแผนระดับ 3 ที่เกี่ยวข้อง แบ่งการดำเนินการเป็น 2 กรณี ดังต่อไปนี้

- ความเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) กับแผนปฏิรูปราชการ
 ความเกี่ยวข้องระหว่างภารกิจของหน่วยงานตามแผนปฏิรูปราชการรายปี และราย 5 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็นต้นไป กับแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตาราง 5 ความเกี่ยวข้องระหว่างแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงพลังงาน
กับแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570)

ชื่อแผน	ประเด็นความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติราชการกับ แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและ การบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570)
แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี ของกระทรวงพลังงาน (พ.ศ. 2566 - 2570)	<p>แผนย่อย: แผนปฏิบัติราชการเรื่อง 1 การสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน</p> <p>แนวทาง:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 จัดหาพลังงานให้เพียงพอความต้องการ 1.2 วางโครงสร้างพื้นฐานพลังงานที่มีประสิทธิภาพ 1.3 ส่งเสริมการลงทุนด้านพลังงาน 1.4 พัฒนาและส่งเสริมระบบบริหารจัดการที่สอดคล้องกับแนวโน้มการพึ่งพาพลังงานไฟฟ้าในอนาคต

- ความเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) กับแผนปฏิบัติการด้านพลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2580) (แผนพลังงานชาติ) สามารถสรุปความเชื่อมโยงของแผน ดังแสดงในตารางที่ 6

ตาราง 6 ความเกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านพลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2580) (แผนพลังงานชาติ)
และแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570)

ชื่อแผน /หน่วยงานเจ้าของแผน	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด ที่เกี่ยวข้อง
ร่างแผนปฏิบัติการด้านพลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2580) (แผนพลังงานชาติ) และแผนย่อย รายสาขา /กระทรวงพลังงาน	<p>(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านพลังงาน พ.ศ. 2567 - 2580 และแผนย่อยรายสาขา ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ● แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย ● แผนอนุรักษ์พลังงาน ● แผนบริหารจัดการก๊าซธรรมชาติ ● แผนบริหารจัดการน้ำมันเชื้อเพลิง ● แผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก
แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหาร วิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570) /สำนักงาน สภาความมั่นคงแห่งชาติ	<p>เป้าหมาย: ประเทศไทยมีความพร้อมในการ ป้องกัน ตอบสนอง และบริหารจัดการเมื่อประเทศ เผชิญวิกฤตการณ์ระดับชาติ</p> <p>ตัวชี้วัด: ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพ การเตรียมพร้อมของประเทศ</p>

- ความเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) กับแผนอื่น ๆ ที่กระทรวงพลังงานร่วมสนับสนุนแผน กระทรวงพลังงานดำเนินวิเคราะห์แผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) และสรุปความเชื่อมโยงของแผนอื่น ๆ กับแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ดังแสดงในตารางที่ 7

ตาราง 7 ความเกี่ยวข้องระหว่างแผนอื่น ๆ ที่กระทรวงพลังงานร่วมสนับสนุนแผน กับแผนปฏิบัติการ ด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570)

ชื่อแผน/หน่วยงานเจ้าของแผน	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด ที่เกี่ยวข้อง
นโยบายและแผนปฏิบัติการ ว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (พ.ศ. 2565 – 2570 / สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างขีดความสามารถในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศ (บุคลากร องค์ความรู้ และเทคโนโลยี) (Capacity)</p> <p>กลยุทธ์ที่ 1.1 เพิ่มบุคลากรที่มีความสามารถด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 2 บูรณาการความร่วมมือเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือทางไซเบอร์และฟื้นคืนสู่สภาพปกติได้ (Partnership)</p> <p>กลยุทธ์ที่ 2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างบริการภาครัฐและโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และฟื้นคืนสู่สภาพปกติได้ (Resilience)</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3.1 กำหนดมาตรการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยขั้นต่ำสำหรับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (Critical Information Infrastructure : CII)</p>
<p>- แผนฝึกกำลังและทรัพยากร เพื่อการป้องกันประเทศ / กระทรวงกลาโหมและ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ</p> <p>- แผนเตรียมพร้อมด้าน เชื้อเพลิงและพลังงาน / กระทรวงพลังงาน</p>	<p>แนวความคิดในการปฏิบัติงานดำเนินการระดมสรรพกำลังตามวงรอบ 3 ขั้นตอน ของกระทรวงพลังงาน (ด้านเชื้อเพลิงและพลังงาน)</p> <p>แนวทางการดำเนินการด้านเชื้อเพลิงและพลังงาน การปฏิบัติด้านเชื้อเพลิงและพลังงาน แนวทางประสานงาน งบประมาณและการเงิน การบังคับบัญชาและการสื่อสาร</p>

ชื่อแผน/หน่วยงานเจ้าของแผน	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด ที่เกี่ยวข้อง
แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (พ.ศ. 2564 - 2570) / กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการในภาวะฉุกเฉินอย่างบูรณาการ แนวทาง: พัฒนามาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉินอย่างมีเอกภาพ

2.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับ แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) คือ เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน (Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all) โดยมีรายละเอียดและค่าเป้าหมายดังแสดงในตารางที่ 8

ตาราง 8 ความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 7 สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ณ ปี พ.ศ. 2573
7.1 สร้างหลักประกันว่ามีการเข้าถึงการบริการพลังงานสมัยใหม่ที่เชื่อถือได้ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ ภายในปี พ.ศ. 2573	7.1.1 สัดส่วนของประชากรที่เข้าถึงไฟฟ้า	มากกว่าร้อยละ 99
	7.1.2 สัดส่วนของประชากรที่พึ่งพาเชื้อเพลิงและเทคโนโลยีสะอาดเป็นหลัก	*อยู่ระหว่างพิจารณา
7.2 เพิ่มสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียนในสัดส่วนพลังงานของโลก (Global energy mix) ภายในปี พ.ศ. 2573	7.2.1 สัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 24
7.3 เพิ่มอัตราการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของโลกให้เพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า ภายในปี พ.ศ. 2573	7.3.1 ความเข้มของการใช้พลังงานที่สัมพันธ์กับพลังงานขั้นต้นและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)	ไม่มากกว่า 6.56

แผนระดับ 1

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

- ด้านที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
- ด้านที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

แผนระดับ 2

**แผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็นความมั่นคง**

แพะย่อ

การบูรณาการความร่วมมือ
ด้านความมั่นคงกับอาเซียน
และนานาชาติ รวมทั้งองค์กร
ภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

เป้าหมาย

ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้น
ในการกำหนดทิศทางและส่งเสริม
เสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้ง
เป็นประเทศแนวหน้า
ในภูมิภาคอาเซียน

**แผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน
ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล**

แพะย่อ

โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน
• การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิต
กระแสไฟฟ้าลดลง
• การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายใน
ประเทศเพิ่มมากขึ้น
• ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศ
เพิ่มขึ้น
• การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของ
ประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยี
ระบบโครงข่ายสมาร์ตกริด

**แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2570)**

หมายเหตุ

13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย
มีประสิทธิภาพ และตอบโต้ภัย
ประชาชน

- การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาส
- และความเป็นธรรม
- การเสริมสร้างความสามารถของ
ประเทศในการรับมือกับความ
เสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้
บริบทโลกใหม่

**นโยบายและแผน
ระดับชาติว่าด้วย
ความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.
2566 - 2570)**

นโยบายและแผนความมั่นคง

- 4 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์
ของชาติทางทะเล
- 12 การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ
- 14 การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อม
แห่งชาติและการบริหารจัดการ
วิกฤตการณ์ระดับชาติ

แผนระดับ 3

**แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์
(พ.ศ. 2566 - 2570) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ**

เป้าหมาย ประเทศไทยมีความพร้อมในการป้องกัน ตอบสนอง
และบริหารจัดการเมื่อประเทศเผชิญวิกฤตการณ์ระดับชาติ

มิติที่ 1
ศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศ

มิติที่ 2
แผนบริหารวิกฤตการณ์

**แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี
ของกระทรวงพลังงาน (พ.ศ. 2566 - 2570)**

แพะย่อ แผนปฏิบัติการเรื่อง 1
การสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน

**แผนปฏิบัติการด้านพลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2580)
(แผนพลังงานชาติ)**

แพะย่อ แผนพัฒนาพลังงานทดแทน
แผนอนุรักษ์พลังงาน
แผนบริหารจัดการก๊าซธรรมชาติ
แผนรักษามันเชื้อเพลิง
แผนพลังงานทดแทน

แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570)

เป้าหมาย ประเทศไทยมีความพร้อมในการป้องกัน ตอบสนอง และบริหารจัดการเมื่อประเทศเผชิญวิกฤตการณ์ระดับชาติ

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 1 การเตรียมความพร้อมจากวิกฤตการณ์พลังงาน

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 2 การบริหารจัดการวิกฤตการณ์พลังงาน

ความเกี่ยวข้อง
ในการร่วมสนับสนุนงาน
ตามแผนอื่น ๆ

แผนปฏิบัติการว่าด้วยการรักษา
ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(พ.ศ. 2565 - 2567)
(สำนักงานคณะกรรมการรักษา
ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ)

แผนนี้จัดทำขึ้นและกรรพการเพื่อปกป้องกันประเทศ
(กระทรวงกลาโหมและสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)
แผนเตรียมพร้อมด้านเชื้อเพลิงและพลังงาน
(กระทรวงพลังงาน)

แผนการป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยแห่งชาติ
(พ.ศ. 2564-2567)
(กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

รูปที่ 1 แผนผังความเชื่อมโยงแผน 3 ระดับของแผน

ส่วนที่ 3 ประเด็นภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านพลังงาน

ส่วนที่ 3 ประเด็นภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านพลังงาน

3.1 ขอบเขตของแผน

แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) มีขอบเขตรอบคลุมการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรในภาวะปกติเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางพลังงาน รวมถึงการเผชิญเหตุและบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานโดยหน่วยงานภาครัฐ ทั้ง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และองค์กรในกำกับที่เกี่ยวข้องกับภาคพลังงาน เพื่อป้องกันหรือบรรเทาการเกิดวิกฤติพลังงานของประเทศไทย โดยมีการระบุถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมอย่างบูรณาการกับแผนปฏิบัติการ แผนปฏิบัติราชการ คู่มือ หรือแนวทางอื่น ๆ ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ กำหนดนิยามของศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

วิกฤติพลังงาน หมายถึง ผลกระทบเชิงลบรุนแรงอันเกิดจากสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานที่ส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นวงกว้าง โดยวิกฤติพลังงานแบ่งเป็น 4 มิติ คือ (1) โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน (2) ฐานะทางการเงินขององค์กร กองทุน หรือแหล่งงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการพลังงาน (3) บุคลากรภาคพลังงาน และ (4) ความน่าเชื่อถือขององค์กร

สถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน หมายถึง อุบัติเหตุและอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้นทันทีทันใดโดยไม่ได้คาดคิด มาล่วงหน้าหรือคาดการณ์ว่าโอกาสการเกิดน้อย ส่งผลกระทบต่อเชิงลบรวดเร็วและรุนแรงต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้การจัดหาพลังงานไม่เพียงพอต่อความต้องการ และ/หรือ ราคาพลังงานสูงเกินความเหมาะสม หากไม่เร่งบริหารจัดการอาจส่งผลให้เกิดภาวะวิกฤติพลังงาน จำเป็นต้องใช้ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบังคับบัญชาเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์แบบลัดขั้นตอนการปฏิบัติแบบปกติ

อุบัติการณ์ หมายถึง เหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายซึ่งไม่ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างฉับพลัน แต่เป็นสัญญาณว่าอาจส่งผลให้เกิดวิกฤติด้านพลังงานขึ้นได้หากไม่เร่งบริหารจัดการแก้ไขเหตุการณ์ เช่น อุบัติการณ์สงครามระหว่างประเทศผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิง อาจส่งผลให้ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงนำเข้าสูงขึ้น และอาจเกิดวิกฤติพลังงานด้านฐานะทางการเงินของประเทศ

อุบัติเหตุ สาธารณภัยหรือเหตุการณ์กะทันหันที่เกิดขึ้นในขอบเขตห่วงโซ่อุปทานภาคพลังงานของประเทศไทยก่อให้เกิดความเสียหายอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างฉับพลันโดยไม่มีสัญญาณเตือนช่วงระยะเวลาและสถานที่การเกิดเหตุล่วงหน้า เช่น ไฟผ่าสายส่งไฟฟ้าแรงสูงส่งผลให้เกิดไฟฟ้าดับเป็นวงกว้าง หากไม่สามารถซ่อมแซมหรือหาระบบส่งอื่นมาทดแทนได้ทันการอาจส่งผลให้เกิดวิกฤติพลังงานจากความเสียหายของโครงสร้างพื้นฐานและส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของกระทรวงพลังงาน

3.2 ระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉิน

แผนฯ นี้จะเน้นการเตรียมพร้อมการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานที่จำเป็นต้องบูรณาการหลายส่วนราชการทั้งในและนอกหน่วยงานสังกัดกระทรวงพลังงานในระดับรุนแรงมาก และรุนแรงตามนิยามของระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉินที่ปรับปรุงจากแนวทางการสั่งการในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินด้านพลังงาน พ.ศ. 2560 ของกระทรวงพลังงาน และแนวทางทางการพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตการณ์ระดับชาติตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ดังนี้

ตาราง 9 หลักเกณฑ์ระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน 3 ระดับ
ด้านผลกระทบและด้านการบริหารจัดการ

ระดับ	ด้านผลกระทบ	ด้านการบริหารจัดการ
รุนแรงมาก	ส่งผลกระทบต่อ การจัดหาและราคาพลังงาน รวมถึงอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและชีวิตและทรัพย์สินประชาชนในหลายพื้นที่เป็นวงกว้าง	จำเป็นต้องมีกลไกพิเศษนอกเหนืออำนาจ ตามกฎหมายของกระทรวงพลังงาน และมีหน่วยงานภาครัฐส่วนกลาง/หน่วยงานภายนอกบัญชาการเหตุ
รุนแรง	ส่งผลกระทบต่อ การจัดหาหรือราคาพลังงาน กระทบต่อภาคเศรษฐกิจและความปกติสุขของประชาชนในหลายพื้นที่	ใช้กลไก ตามกฎหมายของกระทรวงพลังงาน โดยบริหารแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภายนอก
ปานกลาง	ภัยคุกคามส่งผลกระทบต่อ การจัดหาและราคาพลังงาน ในบางพื้นที่อย่างจำกัด โดยภาคเศรษฐกิจและประชาชนยังใช้ชีวิตได้ตามปกติ	กลไกปกติของหน่วยงานกระทรวงพลังงานและเอกชนภาคพลังงาน

ทั้งนี้ หากหน่วยงานผู้รับผิดชอบให้สัญญาณ (Trigger points) ระดับความรุนแรงของผลกระทบของสถานการณ์ฉุกเฉินต่อราคาพลังงานหรือการจัดหาพลังงานแต่ละเชื้อเพลิง ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันเชื้อเพลิง และไฟฟ้า จะส่งผลให้มีการตัดสินใจเลือกใช้กลไกการบริหารจัดการสถานการณ์ตามระดับของความรุนแรง โดย Trigger points ของแผนฯ ฉบับนี้ จะแสดงเฉพาะระดับรุนแรงมากและระดับรุนแรง เนื่องจากระดับปานกลางยังใช้กลไกปกติภายในหน่วยงานบริหารจัดการได้ รายละเอียดดังนี้

ตาราง 10 สัญญาณบ่งชี้การเริ่มใช้แผน (Trigger points) ตามระดับความรุนแรงของผลกระทบ
ต่อการจัดหาและราคาก๊าซธรรมชาติ น้ำมันเชื้อเพลิง และไฟฟ้า

Trigger points ก๊าซธรรมชาติ			
ผลกระทบ	ผู้ให้สัญญาณ	รุนแรงมาก	รุนแรง
ด้านการจัดหา	สำนักงาน กทพ./ ปตท./ Pool Manager	ก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG)	ก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG)
		ปริมาณ LNG สำรอง ¹ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของความสามารถการสำรองสูงสุด มากกว่า 2 วันติดต่อกัน และ มีการจัดส่ง LNG ² เกินกว่าแผน ที่ร้อยละ 100 ของ ศักยภาพ ทำให้ต้องเร่งจัดหา Spot LNG เพิ่มเติมภายใน 15 วัน ³	ปริมาณ LNG สำรองต่ำกว่าร้อยละ 50 ของความสามารถการสำรองสูงสุด มากกว่า 2 วันติดต่อกัน และ มีการจัดส่ง LNG เกินกว่าแผน ที่ร้อยละ 90 ของ ศักยภาพ ทำให้ต้องเร่งจัดหา Spot LNG เพิ่มเติมภายใน 30 วัน
		โดยอาจมีหรือไม่มีเหตุประกอบ ดังนี้ <u>ก๊าซธรรมชาติทางท่อ (Pipe Gas)</u> ตะวันตก: ความสามารถในการจัดหาก๊าซ จากผู้ผลิตและท่อส่งก๊าซหายไปทั้งหมด มากกว่า 4 วัน หรือ ตะวันออก: ไม่สามารถส่งก๊าซให้โรงไฟฟ้า จะนะมากกว่า 9 วัน ⁴	โดยอาจมีหรือไม่มีเหตุประกอบ ดังนี้ <u>ก๊าซธรรมชาติทางท่อ (Pipe Gas)</u> ตะวันตก: ความสามารถในการจัดหาก๊าซ จากผู้ผลิตและท่อส่งก๊าซหายไปทั้งหมด ระหว่าง 1 - 4 วัน หรือ ตะวันออก: ไม่สามารถส่งก๊าซให้โรงไฟฟ้า จะนะได้ 6 - 9 วัน
ราคา	สำนักงาน กทพ./ ปตท./ Pool Manager	ราคาเปรียบเทียบของ Spot LNG นำเข้า อ้างอิงตลาด JKM ⁵ สูงกว่าราคาน้ำมัน ดีเซลในประเทศที่ส่งให้โรงไฟฟ้า และ มีความต้องการใช้น้ำมันดีเซลทดแทน การนำเข้า Spot LNG สูงกว่า ความสามารถในการขนส่งน้ำมัน ทำให้มี ความจำเป็นต้องสั่งซื้อ Spot LNG ใน ราคาที่สูงกว่าน้ำมันดีเซล	ราคาเปรียบเทียบของ Spot LNG นำเข้า อ้างอิงตลาด JKM สูงกว่าราคาน้ำมัน ดีเซลในประเทศที่ส่งให้โรงไฟฟ้า และ มีความต้องการใช้น้ำมันดีเซลทดแทน การนำเข้า Spot LNG แต่ ไม่เกิน ความสามารถในการขนส่งน้ำมัน

¹ ความสามารถในการสำรอง LNG ฝั่งตะวันออก ณ ปี พ.ศ. 2567 สูงสุดที่ 6,000 ล้านลูกบาศก์ฟุต และร้อยละ 50 คือ 3,000 ล้านลูกบาศก์ฟุต

² ความสามารถส่งก๊าซของ LNG Terminal ฝั่งตะวันออกทั้งสถานีแอลเอ็นจีเทอร์มินัล 1 (LMPT1) 1,610 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน และ สถานีแอลเอ็นจีเทอร์มินัล 2 (LMPT2) 1,050 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ณ ปี พ.ศ. 2567 รวมสูงสุดที่ 2,660 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน

³ การจัดหา Spot LNG ตามปกติจะทำล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 45 วัน เพื่อให้ได้ราคาตลาดที่เหมาะสม หากจำเป็นต้องจัดหาเร่งด่วนอาจทำให้ซื้อในราคาสูงกว่าราคาตลาด

⁴ โรงไฟฟ้าจะนะ เป็นโรงไฟฟ้าเพื่อความมั่นคงของภาคใต้ที่สามารถรับก๊าซได้จากแหล่ง JDA-A18 เพียงแหล่งเดียว โดยโรงไฟฟ้าจะนะมีถังเก็บน้ำมันสำรองขนาด 20 ล้านลิตร รองรับการเดินทางเครื่องได้ 1 Block ได้ 9 วัน โดยไม่จัดหาน้ำมันเพิ่มเติม

⁵ ตลาด JKM: Japan-Korea Marker เป็นตลาดซื้อขาย LNG ขนาดใหญ่ของเอเชีย และเป็นแหล่งอ้างอิงราคาตลาด

Trigger points น้ำมันเชื้อเพลิง			
ผลกระทบ	ผู้ให้สัญญาณ	รุนแรงมาก	รุนแรง
การจัดหา	กรมธุรกิจ พลังงาน	<u>น้ำมันดิบ</u> การจัดหาน้ำมันดิบทั้งหมดหยุดชะงัก มากกว่า 1 เดือน และ ปริมาณน้ำมัน คงเหลือลดลงสู่ระดับปริมาณสำรอง ตามกฎหมาย	<u>น้ำมันดิบ</u> การจัดหาน้ำมันดิบหยุดชะงักมากกว่า ร้อยละ 50 เป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 1 เดือน และ ปริมาณน้ำมันคงเหลือ ที่เป็นปริมาณสำรองทางการค้าของ ผู้ค้าน้ำมันและน้ำมันดิบตามสัญญา จัดซื้อล่วงหน้า 2 เดือนที่อยู่ระหว่าง การขนส่ง (Working stock และ In-transit) ใกล้เคียงปริมาณน้ำมัน สำรองตามกฎหมายและมีแนวโน้ม คลี่คลาย
		<u>LPG</u> การจัดหา LPG หยุดชะงักมากกว่า 14 วัน และปริมาณ LPG คงเหลือสู่ ระดับปริมาณสำรองตามกฎหมาย	<u>LPG</u> ปริมาณ LPG คงเหลือลดลงเหลือ 7 วัน ใกล้เคียงปริมาณสำรองตาม กฎหมาย และการจัดหา LPG หยุดชะงัก 14 วัน และมีแนวโน้ม คลี่คลาย
ราคา	สำนักงาน กองทุนน้ำมัน เชื้อเพลิง / สำนักงาน นโยบายและ แผนพลังงาน	สถานะของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมี ภาระหนี้เกินกว่าระดับที่พระราชบัญญัติ กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562 หรือกฎหมาย คำสั่ง หรือมติอื่นใด ที่มีอำนาจสูงกว่า กำหนดให้หยุดการใช้ กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงอุดหนุนราคา	<u>ดีเซล</u> ใน 1 สัปดาห์ ราคาตลาดโลกสูงขึ้น รวมกันมากกว่า 5 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล และราคาน้ำมันขายปลีกสูงขึ้น รวมกัน มากกว่า 1 บาท/ลิตร หรือ ราคาขายปลีก สูงกว่า 33 บาท/ลิตร
			<u>LPG</u> ใน 2 สัปดาห์ ราคาตลาดโลกสูงขึ้นเฉลี่ย มากกว่า 35 เหรียญสหรัฐ/ตัน และ ราคาขายปลีกสูงขึ้นรวมกันมากกว่า 1 บาท/กิโลกรัม หรือ ราคาขายปลีกสูง กว่า 423 บาท/ถัง 15 กิโลกรัม

Trigger points ไฟฟ้า			
ผลกระทบ	ผู้ให้สัญญาณ	รุนแรงมาก	รุนแรง
การจัดหา	สำนักงาน	ค่าพลังงานไฟฟ้าที่หายไปมากกว่า ร้อยละ 10 ของความต้องการใช้ ไฟฟ้าสูงสุด เป็นระยะเวลามากกว่า 8 ชั่วโมง ⁶ หรือ ระยะเวลาสั้นกว่า	ค่าพลังงานไฟฟ้าที่หายไปมากกว่า ร้อยละ 5 - 10 ของความต้องการใช้ ไฟฟ้าสูงสุด เป็นระยะเวลา 2 - 8 ชั่วโมง หรือ ระยะเวลาสั้นกว่า
	กกพ. / การไฟฟ้า	ในกรณีที่เกิดเหตุบริเวณพื้นที่สำคัญ ตามแผนปลดโหลดไฟฟ้ากรณีวิกฤติ	ในกรณีที่เกิดเหตุบริเวณพื้นที่สำคัญ ตามแผนปลดโหลดไฟฟ้ากรณีวิกฤติ
	ฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย	พลังงาน	พลังงาน
	ราคา	อ้างอิงจากก๊าซธรรมชาติ	อ้างอิงจากก๊าซธรรมชาติ

3.3 ความเสี่ยงจากประเด็นภัยคุกคามด้านพลังงาน

สถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน คือความเสี่ยงที่เป็นต้นเหตุให้การจัดหาพลังงานไม่เพียงพอต่อความต้องการ เกิดภาวะขาดแคลนพลังงาน หรือ ทำให้ราคาพลังงานสูงเกินความเหมาะสมอันส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจ และการดำเนินชีวิตของประชาชนชาวไทย จึงจำเป็นต้องมีการระบุประเด็นภัยคุกคามและการประเมินสถานการณ์ฉุกเฉินในกรอบเวลาระยะกลาง (ระยะ 5 ปี) เพื่อการกำหนดแผนการดำเนินงานต่อไป

3.3.1 การระบุประเด็นภัยคุกคาม

ประเด็นภัยคุกคามที่มีความเสี่ยงจะส่งผลให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน ประกอบด้วย สถานการณ์ที่เคยเกิดขึ้นแล้วซึ่งยังส่งผลต่อเนื่องในระยะต่อไป และแนวโน้มที่ยังไม่เคยส่งผลให้เกิด สถานการณ์ฉุกเฉินในประเทศไทยแต่อาจเคยมีกรณีในต่างประเทศ หรือมีแนวโน้มเกิดขึ้นได้หากไม่เตรียมรับมือ ทั้งนี้ การระบุประเด็นภัยคุกคามที่อาจทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานระยะ 5 ปี จัดทำโดยแนวทาง ดังต่อไปนี้

- 1) ถอดบทเรียนจากข้อมูลสถิติอุบัติการณ์และอุบัติเหตุด้านพลังงานที่เคยเกิดจริงของประเทศ ไทยย้อนหลังจากแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้
 - สถานการณ์ฉุกเฉินระดับนานาชาติที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในหลายภาคส่วนของ ประเทศและส่งผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐาน ราคา การจัดหาและความต้องการการใช้พลังงานในระดับรุนแรง
 - สถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเคยบัญชาการ เหตุการณ์หรือมีคำสั่งให้ติดตามรายงานอย่างใกล้ชิด หรือสถานการณ์ฉุกเฉินด้าน พลังงานที่ใช้อำนาจของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพข.) และ/หรือ คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) ในการกำหนดกลไกในการดำเนินงาน

⁶ อ้างอิงจากระยะเวลาสูงสุดที่สถานีไฟฟ้าแรงสูงยังทำงานได้ด้วยระบบสำรองพลังงานตามมาตรฐานในกรณีที่พลังงานไฟฟ้าหายไป

- 2) แนวโน้มจากการวิเคราะห์ในแผนต่าง ๆ และรายงานการศึกษาด้านพลังงานของหน่วยงานภาครัฐในประเทศและองค์การระหว่างประเทศด้านพลังงานจากแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้
- ประเด็นภัยคุกคามตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2566 - 2570) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
 - ประเด็นภัยคุกคามตามแผนปฏิบัติการเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ปี พ.ศ. 2565 กรมธุรกิจพลังงาน
 - IEA World Energy Outlook 2023
 - WTO Global Risks Report 2024
 - S&P Global-above-ground E&P risks in 2024 and beyond

ทั้งนี้ สามารถระบุประเด็นภัยคุกคามที่เป็นความเสี่ยงให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินในระยะ 5 ปีจากแหล่งอ้างอิงข้างต้น จำนวน 8 ประเด็น เรียงลำดับประเด็นภัยคุกคามจากจำนวนการอ้างอิงของแหล่งข้อมูลข้างต้นจากมากไปน้อย ดังนี้

ตาราง 11 ประเด็นภัยคุกคามที่มีความเสี่ยงให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานในช่วงเวลาของแผน

ประเด็นภัยคุกคาม	วิเคราะห์สถิติและแนวโน้มสถานการณ์ฉุกเฉิน
1) ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์	ความขัดแย้งระหว่างประเทศระดับใช้กำลังทหารของประเทศผู้ส่งออกเชื้อเพลิงส่งผลให้ราคาพลังงานผันผวนอยู่ในระดับสูงและอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจัดหาพลังงานของไทย โดยในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา เกิด สงครามรัสเซีย – ยูเครน (ปี พ.ศ. 2565 ถึงปัจจุบัน) ที่ทำให้ราคาน้ำมันและก๊าซธรรมชาติสูงขึ้นทั่วโลกทำให้ราคาไฟฟ้าของไทยที่ต้องใช้เชื้อเพลิงจากก๊าซธรรมชาติเหลวสูงขึ้นด้วย เหตุการณ์ อิสราเอลประกาศสงครามกับกลุ่มฮามาส (ปี พ.ศ. 2566 ถึงปัจจุบัน) ที่ต้องเฝ้าระวังภาวะการขยายความขัดแย้งไปสู่ตะวันออกกลางและเกิดความไม่สงบบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ (ปี พ.ศ. 2562 - 2563) ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งเชื้อเพลิงสำคัญของโลก นอกจากนี้ สมช. ได้วิเคราะห์ว่าการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศมหาอำนาจที่ทำให้เกิดการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มผลกระทบให้เกิดวิกฤติระดับชาติ
2) ภาวะชะงักงันของห่วงโซ่การผลิตและจัดการพลังงาน	เกิดจากอุบัติเหตุต่อโครงสร้างพื้นฐานหรือเส้นทางการขนส่งพลังงาน หรือความไม่พร้อมด้านการจัดหาพลังงาน เช่น ไฟฟ้าสายส่งทำให้ไฟฟ้าดับในพื้นที่ภาคใต้ 14 จังหวัด (2556) การหยุดผลิตฉุกเฉินของแหล่งก๊าซธรรมชาติตะวันตก (2558 / 2560 - 62) ไฟฟ้าสายส่งโรงไฟฟ้าหงสา-น่าน ทำให้เกิดไฟฟ้าดับทั่วประเทศ 68 จังหวัด (2561) การจัดการก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยไม่ได้ตามแผนเนื่องจากการเปลี่ยนผู้รับสัมปทานและระบบสัญญา (2565 - 66) นอกจากนี้ กรมธุรกิจพลังงานวิเคราะห์กรณีการหยุดชะงักของช่องแคบมะละกาและสิงคโปร์อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณและ

ประเด็นภัยคุกคาม	วิเคราะห์สถิติและแนวโน้มสถานการณ์ฉุกเฉิน
	<p>ราคาเนื่องจากเป็นเส้นทางหลักในการลำเลียงน้ำมันจากภูมิภาคตะวันออกกลางสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง และ IEA วิเคราะห์ความเสี่ยงจากการที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียนำเข้าน้ำมันและ LNG สูงขึ้นมาก และการกระจุกตัวของทรัพยากรต้นทางในบางประเทศที่ใช้ผลิตอุปกรณ์เทคโนโลยีพลังงานสะอาด</p>
<p>3) ข้อจำกัดการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาด</p>	<p>การเปลี่ยนผ่านไปสู่พลังงานสะอาดได้รับแรงกดดันให้เร่งดำเนินการจากเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน เงื่อนไขด้านนโยบายการนำเข้า (Carbon Border Adjustment Mechanism : CBAM) และมาตรการทางภาษี (Carbon Tax) แต่ความจำเป็นต้องลงทุนสูงในช่วงราคาพลังงานผันผวนอาจทำให้ไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมาย ทำให้เกิดความเสี่ยงในการเตรียมความพร้อมในการจัดหาพลังงาน เช่น นโยบายการอุดหนุนราคาพลังงานฟอสซิลแบบหน้ากระดานทำให้การเติบโตด้านพลังงานสะอาดไม่เป็นไปตามกลไกตลาด นโยบายส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าเป้าหมาย 30@30 (ผลิตยานยนต์ไฟฟ้าร้อยละ 30 ภายในปี พ.ศ. 2030) ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ความเสี่ยงจากความต้องการใช้น้ำมันสูงสุด Peak Oil เกิดขึ้นช้ากว่าการพยากรณ์ (หลังปี พ.ศ. 2573) การก่อสร้างโครงการระบบขนส่งมวลชนล่าช้ากว่าแผน ส่งผลต่อการจัดหาพลังงานเชื้อเพลิง เป็นต้น</p>
<p>4) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ</p>	<p>จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดภาวะอากาศสุดขั้ว เช่น คลื่นความร้อนและความเย็นฉับพลันทำให้ความต้องการการใช้ไฟฟ้าเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ยากต่อการพยากรณ์เพื่อเตรียมจัดหาเชื้อเพลิง ปรากฏการณ์ลานีญาทำให้มหาวิฤตอุทกภัยในประเทศไทย (2554) ซึ่งส่งผลต่อโครงสร้างพื้นที่ด้านพลังงานวงกว้าง ภาวะอากาศร้อนแห้งแล้งจากซูเปอร์เอลนีโญ (2566 - 67) ซึ่งทำให้ความต้องการการใช้ไฟฟ้าสูงสุดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยความรุนแรงของภัยคุกคามนี้อยู่ที่ระดับความพร้อมของภาคพลังงานต่อผลจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ</p>
<p>5) อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย</p>	<p>สมช. วิเคราะห์จากการที่ประเทศไทยมีคดีเชื่อมโยงกับการก่ออาชญากรรมข้ามชาติ และการก่อการร้ายทั้งภายในและระหว่างประเทศ ว่ามีแนวโน้มการก่อเหตุรุนแรง โดยลำพังของนักรบก่อการร้ายต่างชาติ และการเผยแพร่แนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง ซึ่งอาจทำให้มีการทำลายโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่สำคัญได้</p>
<p>6) การโจมตีทางไซเบอร์</p>	<p>WTO ระบุความเสี่ยงจากความไม่ปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber insecurity) เป็นประเด็น และ สมช. วิเคราะห์แนวโน้มว่าหน่วยงานภาครัฐอาจตกเป็นเป้าหมายของการคุกคามทางไซเบอร์มากขึ้นจากระบบการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ของประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เช่น โรงพยาบาล ซึ่งหากการโจมตีเกิดขึ้นต่อระบบสั่งการผลิตและจัดส่งพลังงานอาจทำให้เกิดภาวะชะงักงัน</p>

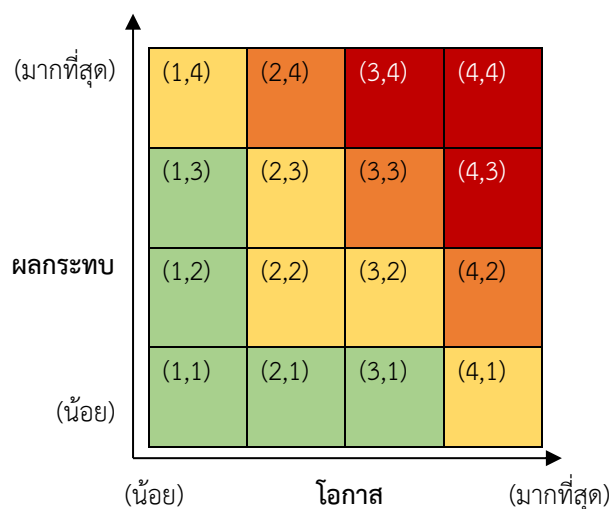
ประเด็นภัยคุกคาม	วิเคราะห์สถิติและแนวโน้มสถานการณ์ฉุกเฉิน
7) ข้อจำกัดทางกฎหมาย กฎระเบียบ	จากการถอดบทเรียนการบริหารจัดการพลังงานในช่วงวิกฤติราคาก๊าซธรรมชาติ ปี พ.ศ. 2565 พบว่าข้อจำกัดทางกฎหมายและกฎระเบียบต่อการบริหารราคาพลังงานด้วยกลไกกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พบข้อจำกัดการบริหารการนำเข้าและขนส่งเชื้อเพลิงด้าน LNG รวมถึงอาจมีขีดของโครงสร้างพื้นฐานด้านก๊าซธรรมชาติหากมีความต้องการนำเข้า LNG สูง นอกจากนี้ ยังมีช่องว่างการพัฒนากลไกความตกลงระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนเชื้อเพลิงในสถานการณ์ฉุกเฉินอีกด้วย
8) การเกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ	ผลกระทบจากสถานการณ์ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ระหว่างปี พ.ศ. 2563 - 2564 ทำให้เกิดประเทศไทยต้องมีการอุดหนุนค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของประชาชนและธุรกิจ รวมกว่า 154,600 ล้านบาท ⁷ และความต้องการการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและไฟฟ้าลดลงอย่างมากจากข้อจำกัดภาพรวมทางเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อการลดลงของการลงทุนเพื่อจัดหาและผลิตน้ำมันและก๊าซ (อุตสาหกรรมต้นน้ำ) โรงแยกก๊าซธรรมชาติและโรงกลั่นที่ลดการผลิต รวมถึงการชะลอตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ อากาศยาน และการป้องกันประเทศ

3.2.2 การประเมินความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงจัดทำด้วยวิธี Risk Matrix โดยใช้ตัวแปร 3 ตัว คือ

- (1) โอกาสความเป็นไปได้ (Likelihood) ที่จะเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานในช่วง 5 ปี
- (2) ผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านการจัดหาพลังงาน (Supply Impact)
- (3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านราคาพลังงาน (Price Impact)

ผลกระทบดังข้อ (2) และ (3) จะประเมินระดับคะแนนโดยพิจารณาในกรณีหากไม่มีการบริหารจัดการหรือแก้ไขสถานการณ์ จากนั้นนำผลระดับคะแนนดังกล่าวมาประเมินความเสี่ยงเป็นคู่ ระหว่างโอกาสกับผลกระทบด้านการจัดหาพลังงาน และ โอกาสกับผลกระทบด้านการราคาพลังงาน เพื่อนำมาจัดระดับความเสี่ยงในรูปแบบตาราง 4 x 4

⁷ ที่มา รายงานประจำปี 2565 ของกระทรวงพลังงาน

ทั้งนี้ เกณฑ์การให้คะแนนและผลการประเมินความเสี่ยงของสถานการณ์ฉุกเฉิน มีดังนี้

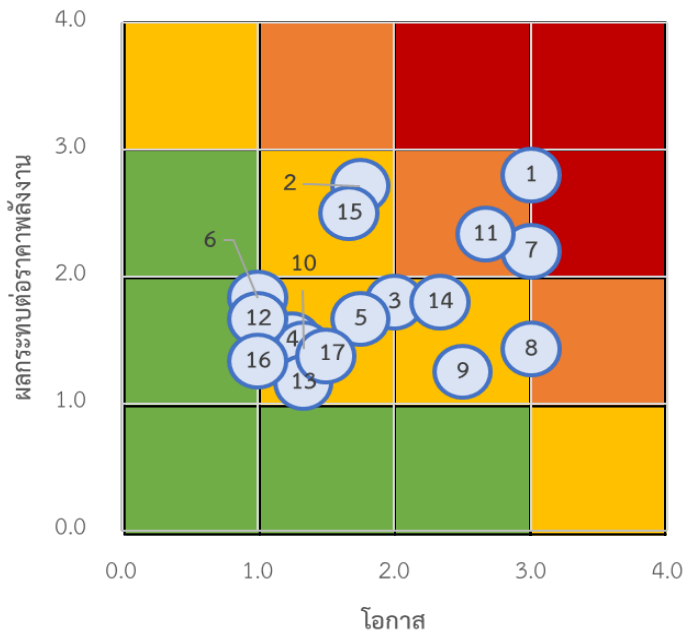
ตาราง 12 หลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้วยตัวแปรโอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

	ระดับ 4	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
โอกาส	เป็นไปได้มากที่สุด	เป็นไปได้มาก	เป็นไปได้ปานกลาง	น้อย
ผลกระทบ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	เป็นไปได้น้อย
ด้านราคา พลังงาน	ราคาพลังงานสูงขึ้นมาก อย่างรวดเร็วต่อเนื่อง ยาวนาน ส่งผลสัดส่วน การใช้จ่ายด้านพลังงาน ของประชาชนเป็นอย่างมาก และความสามารถ ในการแข่งขันทาง เศรษฐกิจฝืดท้อ	ราคาพลังงานสูงขึ้น และผันผวนต่อเนื่อง ส่งผลต่อสัดส่วนการใช้ จ่ายด้านพลังงานของ ประชาชนในภาพรวม	ราคาเชื้อเพลิงและ ไฟฟ้าสูงขึ้นกระทบ ต่อความเป็นอยู่ต่อ ประชาชนกลุ่ม เปราะบาง	ราคาเชื้อเพลิงและ ไฟฟ้าสูงขึ้นจาก ปัจจัยชั่วคราว และ มีแนวโน้มปรับตัว ลดลงได้
ด้านการ จัดหา พลังงาน	การจัดการและปริมาณ พลังงานสำรอง ต่ำกว่า ความต้องการ พลังงานขาดแคลนใน ระดับเกิดการปั่นส่วน และการเวียนปลดโหลด ไฟฟ้า	การจัดการพลังงานต่ำ กว่าความต้องการ ต่อเนื่องยาวนาน และกระทบปริมาณ สำรอง	การจัดการพลังงานต่ำ กว่าความต้องการ ระยะปานกลาง	การจัดการพลังงาน ต่ำกว่าความ ต้องการระยะสั้น

คณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงานในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงาน ได้ประเมินระดับโอกาสระดับผลกระทบของสถานการณ์ฉุกเฉินที่ได้รับการคัดกรองเบื้องต้นภายใต้แต่ละประเด็นภัยคุกคาม โดยผลการประเมินสถานการณ์ฉุกเฉิน จำนวน 17 สถานการณ์ ในปี พ.ศ. 2567 เป็นไปดังแผนภาพ และมีผลคะแนนรายสถานการณ์ฉุกเฉินดังภาคผนวกที่ 2

ผลการประเมินความเสี่ยงของสถานการณ์ฉุกเฉิน 17 ข้อ จัดกลุ่มในตารางความเสี่ยง (Risk Matrix) มีดังนี้

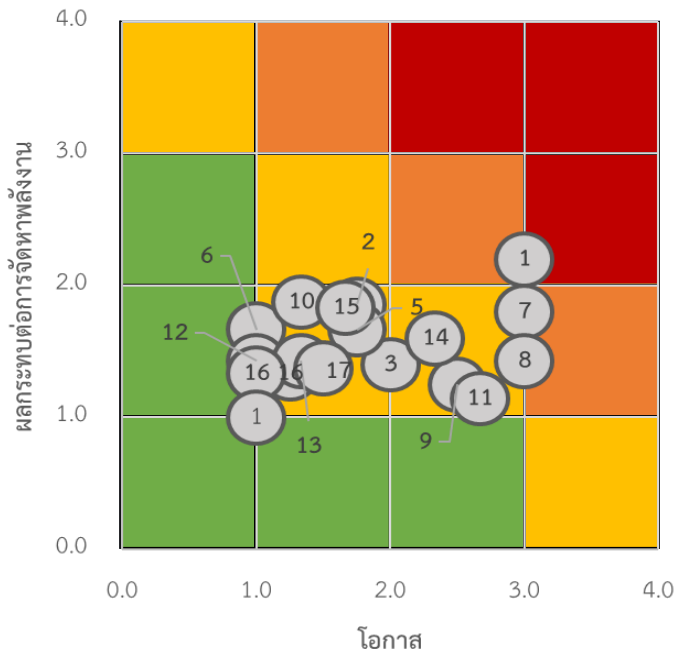
ตารางความเสี่ยงต่อราคาพลังงาน
(Price Risk Matrix)

สถานการณ์ฉุกเฉิน

- สงครามประเทศที่มีบทบาทต่อการส่งออกและผลิต LNG และน้ำมันดิบ
- ความขัดแย้งระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อ การขนส่งเชื้อเพลิงบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ
- สงครามและความขัดแย้งในประเทศเพื่อนบ้านทำให้การจัดหาจัดส่งพลังงานจากประเทศต้นทางสู่ไทยเกิดความติดขัด
- ภัยธรรมชาติมีผลต่อระบบส่งหรือโครงสร้างพื้นฐานสำคัญด้านไฟฟ้าเกิดไฟดับเป็นวงกว้าง
- การหยุดผลิตฉุกเฉิน (Unplanned Shutdown) ของแหล่งก๊าซธรรมชาติ
- การจัดการก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยไม่ได้ตามแผนต่อเนื่องยาวนานมากกว่า 6 เดือน
- การอุดหนุนราคาพลังงานฟอสซิลแบบหน้ากระดาน การใช้พลังงานสะอาดไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
- การใช้นโยบายไฟฟ้าสูงหรือต่ำกว่าจากที่คาดการณ์ทำให้เกิดข้อจำกัดด้านการจัดหาและบริหารจัดการระบบไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิง
- ความเสี่ยงจากความต้องการใช้น้ำมันเกิดขึ้นซ้ำจากการพยากรณ์ (หลังปี พ.ศ. 2573)
- มหาวิทยาลัยถูกกักในประเทไทยซึ่งส่งผลต่อโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานวงกว้าง
- ภาวะอากาศร้อนแห้งแล้งทำให้ความต้องการการใช้ไฟฟ้าสูงสุดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
- การก่อการร้ายทำลายโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่สำคัญ
- หน่วยงานด้านพลังงานถูกคุกคามทางไซเบอร์ไม่สามารถส่งการระบบโครงสร้างพื้นฐานพลังงาน
- ข้อขัดข้องของโครงสร้างพื้นฐานด้านก๊าซธรรมชาติรองรับการนำเข้า LNG ที่เพิ่มขึ้นฉับพลัน
- แนวทางการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายที่เกิดจากมาตรการการใช้พลังงานทดแทนก๊าซธรรมชาติเพื่อการผลิตไฟฟ้าไม่ชัดเจน
- ช่องว่างความชัดเจนในการใช้กลไกความตกลงระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนเชื้อเพลิงในสถานการณ์ฉุกเฉิน
- เกิดสถานการณ์ระบาดของโรคอุบัติใหม่หรือโรคอุบัติซ้ำ

ตารางความเสี่ยงต่อการจัดหาพลังงาน
(Supply Risk Matrix)

วิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยง

ผลการประเมินความเสี่ยงโดยภาพรวมไม่มีสถานการณ์ใดที่ได้รับการประเมินว่ามีแนวโน้มจะพัฒนาเป็นเหตุการณ์ระดับรุนแรงมาก (ระดับ 4) ซึ่งสามารถบริหารจัดการโดยกลไกและอำนาจตามกฎหมายของกระทรวงพลังงาน โดยประเด็นภัยคุกคามที่ถูกประเมินให้มีความเสี่ยงสูงของภาคพลังงาน คือ

- **ประเด็นความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์** ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อให้เกิดความผันผวนของราคาเชื้อเพลิงนำเข้าทั้งก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) และน้ำมันดิบ ซึ่งประเด็นนี้ยังคงระดับนานาชาติหลายแหล่งที่ประเมินให้ประเด็นนี้เป็นภัยคุกคามสูงสุด

- **ประเด็นข้อจำกัดการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาด** มีการความเสี่ยงว่าการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานอาจมีข้อจำกัดจากการอุดหนุนราคาเชื้อเพลิงฟอสซิลแบบหน้ากระดาน

- **ประเด็นข้อจำกัดทางกฎหมายกฎระเบียบ** ในกระบวนการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายในการดำเนินมาตรการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน และความล่าช้าในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อขับเคลื่อนมาตรการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งเป็นประเด็นเฉพาะประเทศไทยจากการถอดบทเรียนในการบริหารจัดการวิกฤติราคาพลังงานปี พ.ศ. 2565 - 2567 ของกระทรวงพลังงาน และ

- **ประเด็นภัยพิบัติทางธรรมชาติ** โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากภาวะอากาศร้อนแห้งแล้งทำให้ความต้องการการใช้ไฟฟ้าสูงสุด (Peak Demand) เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

สถานการณ์ฉุกเฉินไม่มีข้อใดที่ได้รับการประเมินว่าอยู่ในระดับผลกระทบมากที่สุด (คะแนน 9 - 16) ในแผนนี้จึงเลือกพิจารณาเฉพาะสถานการณ์ที่มีคะแนนเฉลี่ยของโอกาส x ผลกระทบต่อราคา หรือ โอกาส x ผลกระทบต่อการจัดหาพลังงาน ในระดับผลกระทบมาก (คะแนนโอกาสความเป็นไปได้ x ผลกระทบ ที่ 6 - 9) และระดับ **ผลกระทบปานกลาง** (คะแนนโอกาสความเป็นไปได้ x ผลกระทบ ที่ 3 - 6) ทั้งนี้ จะกำหนดให้ทบทุนประเด็นภัยคุกคามและสถานการณ์การฉุกเฉินอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อประกอบการจัดทำแผนงานโครงการเพื่อเตรียมความพร้อมและการออกแบบการฝึกซ้อมบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานต่อไป

สถานการณ์ฉุกเฉินที่มีผลการประเมินความเสี่ยงในช่วงผลกระทบมากถึงปานกลาง มี 6 สถานการณ์ แบ่งเป็นสถานการณ์ที่เป็นภัยคุกคามจากปัจจัยภายนอก 3 สถานการณ์ และเป็นจุดอ่อนที่เป็นปัจจัยภายใน 3 เหตุการณ์ เรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปน้อย ดังนี้

อันดับที่ 1 ระดับ 3 มาก	1. สงครามระหว่างประเทศที่มีบทบาทต่อการส่งออกและผลิตก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) และน้ำมันดิบ	โอกาสxราคา	3.0x2.8=8.4
		โอกาสxจัดหา	3.0x2.2=6.6

ภาวะสงครามจะมีผลกระทบต่อพลังงานขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่เกิดสงครามว่าเกี่ยวข้องกับการส่งออกและการผลิต LNG และน้ำมันดิบ กรณีสงครามรัสเซียยูเครนในช่วงเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2564 หลายประเทศมีมาตรการตอบสนองต่อรัสเซียซึ่งเป็นแหล่งผลิตน้ำมันและก๊าซขนาดใหญ่ ทำให้เชื้อเพลิงมีราคาสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง LNG ตลาดจร (Spot LNG) ซึ่งแม้สถานการณ์ส่งผลกระทบต่อราคาเชื้อเพลิงอย่างรุนแรง

แต่ตลาดใช้เวลาประมาณ 0.5 - 1 ปี ในการปรับสู่คุณภาพใหม่และราคาลดลงกลับสู่ระดับเดิมก่อนเกิดสงครามด้านการจัดหาแม้ในอนาคตมีโอกาสเกิดสงครามระหว่างประเทศขึ้นอีก แต่ไทยน่าจะยังคงสามารถจัดหา LNG จากแหล่งอื่นทดแทนได้เนื่องมีการนำเข้า LNG มาจากหลากหลายแหล่งในตลาดโลก อาทิ ตะวันออกกลาง สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และแอฟริกา รวมถึงมีการเตรียมการจัดหาน้ำมันดิบเป็นการล่วงหน้า 2 เดือน อย่างไรก็ตาม ควบพิจารณาผลกระทบระดับปานกลางสำหรับ LNG ที่ปัจจุบันมีพื้นที่จัดเก็บปริมาณจำกัด

อันดับที่ 2 ระดับ 3 มาก – ระดับ 2 ปานกลาง	2. การอุดหนุนราคาพลังงานฟอสซิล แบบหน้ากระดาน ทำความต้องการใช้ พลังงานสะอาดไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	โอกาสราคา	$3.0 \times 2.2 = 6.6$
		โอกาสจัดหา	$3.0 \times 1.8 = 5.4$

ประเทศไทยมีนโยบายการอุดหนุนพลังงานฟอสซิลอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมันดีเซลและก๊าซหุงต้ม (LPG) ผ่านกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง นอกจากนี้ ราคาพลังงานสะอาด เช่น แก๊สโซลาร์ที่มีสัดส่วนการผสมของเอทานอลและ ไบโอดีเซลที่มีการผสมน้ำมันปาล์มที่เป็นวัตถุดิบที่ผลิตในประเทศ ยังต้องได้รับการอุดหนุนที่มากกว่าพลังงาน อื่น ๆ เนื่องจากต้นทุนราคาพลังงานสะอาดส่วนใหญ่มีราคาสูงกว่าเชื้อเพลิงฟอสซิล ซึ่งหากต้องนำงบประมาณมาใช้ในการลดความผันผวนของราคาเชื้อเพลิงในตลาดโลกระยะสั้น หากสถานการณ์ฉุกเฉินอาจส่งผลกระทบต่อราคาขายปลีกได้ แต่ไม่กระทบต่อการจัดหาและราคาเชื้อเพลิง เนื่องจากโรงกลั่นไทยก็ยังคงสามารถผลิตเพื่อความต้องการในประเทศไทยได้เพียงพอกับความต้องการปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ในระยะกลางความต้องการพลังงานที่เปลี่ยนแปลงไปใช้พลังงานทางเลือกอาจส่งผลกระทบต่อสมมติฐาน

อันดับที่ 3 ระดับ 2 ปานกลาง	3. ความขัดแย้งระหว่างประเทศลุกลาม ไปสู่เหตุการณ์ไม่สงบในตะวันออกกลาง ส่งผลกระทบต่อการขนส่งเชื้อเพลิง บริเวณช่องแคบฮอร์มุซ	โอกาสราคา	$1.8 \times 2.7 = 4.8$
		โอกาสจัดหา	$1.8 \times 1.9 = 3.3$

ช่องแคบฮอร์มุซเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในตะวันออกกลาง หากความขัดแย้งใด ๆ ลุกลามเกิดเป็นสงครามอาจส่งผลกระทบต่อราคารุนแรงมากกว่ากรณีรัสเซีย-ยูเครน เพราะช่องแคบฮอร์มุซเป็นทางผ่านสำคัญประมาณ 1 ใน 3 ของน้ำมันที่ขนส่งทางทะเลทั่วโลก (ประมาณ 20 ล้านบาร์เรลต่อวัน) แต่โอกาสเป็นไปได้้น้อยมาจากสถิติที่ผ่านมา ทั้งนี้ ประเทศไทยมีการจัดหาน้ำมันดิบผ่านช่องแคบฮอร์มุซร้อยละ 30 - 40 ของการจัดหาน้ำมันดิบทั้งหมด ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนเส้นทางขนส่งได้เมื่อได้รับสัญญาณล่วงหน้าจึงไม่น่าส่งผลกระทบต่อการจัดหาน้ำมันดิบของประเทศไทย ทั้งนี้ผู้จัดหาน้ำมันดิบของไทยพยายามลดความเสี่ยงในการจัดหาอย่างต่อเนื่อง ด้วยการจัดหาจากแหล่งอื่น อาทิ สหรัฐอเมริกา และแอฟริกา และมีแผนรองรับหากเกิดปัญหาดังกล่าว

อันดับที่ 4 ระดับ 2 ปานกลาง	4. แนวทางการบริหารจัดการค่าใช้จ่าย ที่เกิดจากมาตรการการใช้น้ำมันทดแทน ก๊าซธรรมชาติเพื่อการผลิตไฟฟ้าไม่ ชัดเจน	โอกาสราคา	$1.7 \times 2.5 = 4.2$
		โอกาสจัดหา	$1.7 \times 1.8 = 3.1$

มาตรการใช้น้ำมันในการผลิตไฟฟ้าเป็นการแก้ปัญหาก๊าซธรรมชาติมีราคาสูงหรือเหตุการณ์หยุดจ่ายก๊าซธรรมชาติในประเทศทั้งแบบตามแผนและนอกเหนือจากแผนซึ่งที่ผ่านมามักเป็นมาตรการระยะสั้น แต่จากการถอดบทเรียนการดำเนินมาตรการในสถานการณ์วิกฤติราคาพลังงานปี พ.ศ. 2565 - 2566 ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินมาตรการดังกล่าวค่อนข้างยาว พบปัญหาด้านกฎหมายกฎระเบียบต่าง ๆ ทำให้การแก้ไขปัญหาล่าช้าส่งผลกระทบต่อหลายกระบวนการในการทำงาน จากกลไกที่ขาดความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนแผนการใช้น้ำมันตามความผันผวนของความต้องการใช้ไฟฟ้าและราคา LNG ทำให้ผู้ค้าน้ำมันต้องรับความเสี่ยงการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายที่เกิดจากมาตรการการใช้น้ำมันทดแทนก๊าซธรรมชาติเพื่อการผลิตไฟฟ้านอกแผนการจำหน่ายน้ำมันตามปกติเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายภาครัฐ การตัดสินใจจำหน่ายน้ำมันของผู้ค้าน้ำมัน หากขาดแนวทางการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายที่ชัดเจนอาจทำให้ผู้ผลิตไฟฟ้าไม่สามารถจัดหาเชื้อเพลิงได้ตามปริมาณที่ต้องการ

อันดับที่ 5 ระดับ 3 มาก – ระดับ 2 ปานกลาง	5. ภาวะอากาศร้อนแห้งแล้งฉับพลัน	โอกาสราคา	$2.7 \times 2.3 = 6.2$
	รุนแรงทำให้ความต้องการการใช้ไฟฟ้า สูงสุดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว	โอกาสจัดหา	$2.7 \times 1.2 = 3.2$

แนวโน้มอากาศแปรปรวนมีโอกาสเป็นไปได้มากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้ปรากฏการณ์เอลนีโญ (อากาศร้อนจัด) รวมทั้งปรากฏการณ์ลานีญา (ฝนตกหนักต่อเนื่อง) มีความรุนแรงผันผวนมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิมีผลต่อความต้องการใช้ไฟฟ้ามาก ซึ่งหากประเทศในภูมิภาคอาจมีความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงในช่วงเวลาเดียวกัน จะเป็นเหตุให้ราคาเชื้อเพลิงปรับตัวสูงขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง โดยเฉพาะก๊าซธรรมชาติ อย่างไรก็ตามแม้สภาวะอากาศร้อนทำให้ความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดของประเทศเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แต่ปัจจุบันมีกำลังการผลิตไฟฟ้าสำรองเพียงพอต่อความต้องการของระบบจึงยังไม่มีผลกระทบการจัดหา

อันดับที่ 6 ระดับ 2 ปานกลาง	6. คอขวดของโครงสร้างพื้นฐานด้าน ก๊าซธรรมชาติรองรับการนำเข้า LNG ที่เพิ่มขึ้นฉับพลัน	โอกาสราคา	$2.3 \times 1.8 = 4.2$
		โอกาสจัดหา	$2.3 \times 1.6 = 3.7$

การผลิตก๊าซธรรมชาติในประเทศของไทยมีแนวโน้มลดลงและมีความจำเป็นต้องนำเข้า LNG มากขึ้น แม้ประเทศไทยอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานสู่การใช้พลังงานสะอาดเพิ่มขึ้นและส่งผลกระทบต่อปริมาณความต้องการก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลงแต่จะเกิดขึ้นหลังปี พ.ศ. 2573 ด้วยโครงสร้างพื้นฐานของ LNG มีจำกัด อาจจะได้รับผลกระทบด้านราคาในระยะสั้น – ระยะกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงสร้างพื้นฐานสำหรับการเก็บ LNG จำกัดทำให้ความสามารถการนำเข้าไม่เพียงพอในการบริหารเชื้อเพลิงได้อย่างคล่องตัว ขาดความยืดหยุ่น และมีโอกาสความเสี่ยงค่อนข้างสูงหากความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงกว่าแผนมากอย่างฉับพลัน หรือกรณีเกิดการหยุดส่งก๊าซธรรมชาติในประเทศนอกแผน

ส่วนที่ 4 สารสำคัญของแผน

ส่วนที่ 4 สารสำคัญของแผน

4.1 หลักการจัดทำแผน

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ฉบับนี้ เพื่อสนับสนุนแผนระดับที่ 3 ที่สำคัญ ได้แก่ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านพลังงาน พ.ศ. 2567 - 2580 หรือร่างแผนพลังงานชาติ และแผนย่อยรายสาขา 5 แผนย่อย ได้แก่ แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย แผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก แผนอนุรักษ์พลังงาน แผนบริหารจัดการก๊าซธรรมชาติ และแผนบริหารจัดการน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งกำหนดทิศทางการบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาด (Energy Transition) เพื่อความเป็นกลางทางคาร์บอนและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ อันเป็นหมุดหมายใหม่ด้านพลังงานที่มีความท้าทายและจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการประเด็นภัยคุกคามภายในประเทศและของโลกต่อต้านพลังงานที่อาจส่งกระทบรุนแรงขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการวิเคราะห์และบูรณาการข้อมูลจาก 3 ส่วนหลัก ได้แก่ (1) แผนภายใน คู่มือและแนวทางด้านการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน (2) ข้อเสนอแนะจากการฝึกซ้อมแผนเตรียมพร้อมสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน และ (3) การถอดบทเรียนมาตรการบริหารวิกฤติราคาพลังงานที่ผ่านมา พร้อมพิจารณาการบรรจุประเด็นภัยคุกคามใหม่ดังส่วนที่ 3 มาประกอบการจัดทำเป้าหมาย ตัวชี้วัด และข้อเสนอแผนงานในส่วนสารสำคัญของแผน รายละเอียดของข้อมูล 3 ส่วนหลักดังกล่าว ดังนี้

4.1.1 แผนภายใน คู่มือ และแนวทางที่เกี่ยวข้อง

หลักการในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ฉบับนี้ ได้บูรณาการข้อมูลเบื้องต้นจากแผนภายในหน่วยงาน คู่มือ และแนวทางต่าง ๆ ซึ่งจำแนกเป็นการบริหารรายเชื้อเพลิง ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซธรรมชาติ และไฟฟ้า รวมถึงคู่มือประกอบเหตุการณ์จำเพาะ เพื่อกำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานให้ชัดเจน อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน โดยหน่วยงานด้านพลังงานต่าง ๆ มีแผนภายในหน่วยงาน คู่มือ และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินและภาวะวิกฤติด้านพลังงานทั้งระดับประเทศและกิจกรรมรายสาขาพลังงาน รายละเอียดดังตารางที่ 13

ตาราง 13 รายการแผนภายในหน่วยงาน คู่มือ หรือแนวทางของหน่วยงานด้านพลังงานที่เกี่ยวข้อง
กับการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน

ชื่อ (ปีที่จัดทำ)	หน่วยงาน	เชื้อเพลิง	รายละเอียด
1. แผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง และ แผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (2563)	สกนช.	น้ำมัน เชื้อเพลิง	การรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิง
2. แผนเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง (2565)	ธพ.	น้ำมัน เชื้อเพลิง	การบริหารจัดการภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง

ชื่อ (ปีที่จัดทำ)	หน่วยงาน	เชื้อเพลิง	รายละเอียด
3. แผนเตรียมพร้อมด้านเชื้อเพลิงและพลังงาน (2563)	สป.พน.	น้ำมัน เชื้อเพลิง	การเตรียมทรัพยากรด้านพลังงานในภาวะศึกสงคราม
4. คู่มือเตรียมพร้อมและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงและ LNG กรณีปิดช่องแคบฮอร์มุซ (2561)	สป.พน.	น้ำมัน เชื้อเพลิง	การควบคุมปริมาณน้ำมันคงเหลือ และการปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงมาตรการด้านการจัดหาและด้านการใช้
5. กรอบการบริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉินในกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม	ชธ.	ก๊าซ ธรรมชาติ	การบริหารหากขาดแคลนก๊าซธรรมชาติจากอ่าวและบนบก (Pipe gas)
6. กรอบการบริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉินและภาวะวิกฤตของกลุ่ม ปตท.	ปตท.	ก๊าซ ธรรมชาติและน้ำมัน เชื้อเพลิง	แนวทางการบริหารจัดการเหตุฉุกเฉินและภาวะวิกฤตของกลุ่ม ปตท. จากเหตุอาทิ สาธารณภัย อุบัติภัย หรือภัยคุกคามด้านความมั่นคง
7. แผนรองรับสภาวะวิกฤติด้านพลังงานไฟฟ้า (2553)	สนพ.	ไฟฟ้า	รวบรวมสาระสำคัญของแผนบริหารความเสี่ยงขององค์กรกรณีเหตุฉุกเฉินและแผนการสื่อสารองค์กรของการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง
8. แผนปฏิบัติการเพื่อรองรับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินด้านไฟฟ้า รวม 9 แผน	กฟผ.	ไฟฟ้า	บริหารเหตุฉุกเฉินด้านต่างๆ ต่อระบบผลิต ระบบส่ง และอุปกรณ์ไฟฟ้า
9. แผนปลดโหลดกรณีเหตุผิดปกติด้านพลังงานไฟฟ้า	กฟน. / กฟภ.	ไฟฟ้า	แผนปลดโหลดในส่วนของ กฟภ. และ กฟน. กรณีเกิดเหตุผิดปกติด้านพลังงานไฟฟ้า ซึ่งทำให้เกิดปัญหา ระบบผลิตพลังงานไฟฟ้าไม่เพียงพอ กับความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้า
10. แนวทางการสั่งการในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินด้านพลังงาน (2560)	สป.พน.	ภาพรวม	การกำหนดสัญญาณระดับเหตุการณ์และกลไกรับมือ
11. แผนดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (Business Continuity Plan : BCP) (2566)	ทุก หน่วยงาน	ภาพรวม	การสั่งการและบริหารทรัพยากรขององค์กรในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

นอกจากนี้ แผนฯ ฉบับนี้จัดทำขึ้นอย่างสอดคล้องกับแนวทางตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570) ภายใต้พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559 ที่กำหนดให้ประเด็นด้านพลังงานเป็นหนึ่งในประเด็นที่มุ่งเน้นสำคัญร่วมกับภัยคุกคามสำคัญที่ต้องเร่งเตรียมความพร้อมในระยะ 5 ปี ร่วมกับอีก 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ ประเด็นโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่ ประเด็นการก่อการร้าย และประเด็นด้านอาหาร จึงมีความจำเป็นที่สมควรกำหนดแนวทางให้ภาคพลังงานเกิดความพร้อมในการป้องกัน ตอบสนองและบริหารจัดการเมื่อเผชิญวิกฤติด้านพลังงานระดับชาติ โดยสามารถใช้หลากหลายกลไกในการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินรุนแรงซับซ้อนที่ต้องเร่งแก้ไขจากเหตุพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานถูกทำลายเสียหายทำให้ประชาชนไม่สามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุขได้จริง

4.1.2 การฝึกซ้อมแผนเตรียมพร้อมสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน

กระทรวงพลังงานดำเนินงานด้านการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้และทักษะในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา ด้วยการฝึกซ้อมแผนเตรียมพร้อมสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและปลัดกระทรวงพลังงานเป็นผู้บัญชาการ ขึ้นตอนประกอบด้วยการกำหนดประเด็นภัยคุกคาม โดยคณะทำงานจัดทำแผนรองรับสภาวะฉุกเฉินด้านพลังงาน การจัดเตรียมสถานการณ์สมมติ จัดรูปแบบการบัญชาการในลักษณะการฝึกซ้อมบนโต๊ะ (Table top exercise) มีผู้เข้าร่วมซักซ้อมประมาณ 50 - 250 คน ต่อครั้ง จากหน่วยงานเจ้าของข้อมูลพื้นฐานด้านพลังงานเป็นผู้แทนเข้าร่วมการซักซ้อม ซึ่งผลจากการซักซ้อมแผนบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินได้นำมาทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อผู้บริหารและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงาน คู่มือ และแนวทางในการบริหารจัดการ และกรอบการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานในอนาคต ทั้งนี้ ผลจากการฝึกซ้อมและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เกิดขึ้น ได้นำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานด้านการเตรียมพร้อม การเผชิญเหตุ และการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นจริงอย่างสม่ำเสมอ โดยการจัดทำแผนฯ ครั้งนี้ ได้พิจารณานำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ควรได้รับการขับเคลื่อนบรรจุในแผนงาน/โครงการด้วยโดยในช่วงปี พ.ศ. 2561 - 2565 มีสถานการณ์ฉุกเฉินสมมติและข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นดังตารางที่ 14

ตาราง 14 สถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานสมมติ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการแก้ไขสถานการณ์

ปี พ.ศ.	สถานการณ์สมมติ	ข้อเสนอแนะสำคัญ
2561	<ul style="list-style-type: none"> ท่อส่งก๊าซธรรมชาติรั่วไหลทั้ง 3 เส้น บริเวณอ่าวไทยก่อนเข้าโรงแยกก๊าซฯ ก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทยหายไปจากระบบทั้งหมด 30 วัน ก๊าซธรรมชาติจากฝั่งตะวันตกถูกส่งเข้าระบบน้อยลงและ LNG มีใช้จำกัด 	<ul style="list-style-type: none"> ควรกำหนดแนวทางการจัดสรรก๊าซธรรมชาติ และ NGV ในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉินตามลำดับความสำคัญของผู้ใช้ (Priority) และปริมาณที่ต้องการโดยกำหนดเป็นกฎหมายหรือระเบียบที่ชัดเจน ควรรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลการครอบครองและกำลังการผลิตของ Standby Generator ในแต่ละพื้นที่ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน และมีการประเมินความสามารถของพลังงานทดแทนในการสนับสนุนระบบในช่วงสภาวะฉุกเฉิน
2562	<ul style="list-style-type: none"> ปิดช่องแคบฮอร์มุซ ทำให้ปริมาณนำเข้าน้ำมันดิบต่อวันของประเทศไทยหายไปร้อยละ 62 ของปริมาณทั้งหมด 3 เดือน มีการควบคุมปริมาณน้ำมันคงเหลือ และจำเป็นต้องมีการปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิง 	<ul style="list-style-type: none"> ควรมีการกำหนดเกณฑ์การปันส่วนน้ำมันแต่ละภาคส่วนจากคณะทำงานส่วนกลางมาเป็นแนวทางในการบริหารโดยให้สำนักงานพลังงานจังหวัดในฐานะเลขานุการกรมการระดับจังหวัดเตรียมข้อมูลการใช้น้ำมันแต่ละภาคส่วนให้พร้อมอยู่เสมอ
2563	<ul style="list-style-type: none"> ระดับจังหวัด: เสาไฟฟ้าแรงสูงจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะล่มจากแผ่นดินไหวทำให้ไฟฟ้าดับทั่วทั้งภาคเหนือ ส่วนกลาง: เกิดเหตุขัดข้องที่อุปกรณ์รวมก๊าซธรรมชาติ (Common Header) ขึ้นฝั่งอ่าวไทย จังหวัดระยอง ประเมินเบื้องต้นจะต้องใช้เวลาซ่อมแซมและเปลี่ยนอุปกรณ์อย่างน้อย 30 วัน 	<ul style="list-style-type: none"> ควรมีการจัดตั้งทีมงานรับมือในการก่อกองและสื่อสารต่อสังคมว่าข่าวใดเป็นข้อมูลจริงหรือเท็จ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันต่อสังคม และป้องกันความตื่นตระหนกของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์
2564	งดกิจกรรมเนื่องจากสถานการณ์โควิด-19	

ปี พ.ศ.	สถานการณ์สมมติ	ข้อเสนอแนะสำคัญ
2565 ดำเนินการผ่านระบบประชุมทางไกล	<ul style="list-style-type: none"> ● ปัญหาทางเทคนิคที่เกิดจากการเปลี่ยนผ่านสัมปทานแหล่งก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทย ● สถานการณ์สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนทำให้ราคา LNG แพง ● การส่งผลให้การส่งก๊าซธรรมชาติฝั่งตะวันตกมายังประเทศไทยไม่สามารถดำเนินการได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ควรมีการกำหนดปริมาณสำรอง LNG ในระดับที่เหมาะสม ● ควรมีความชัดเจนเรื่องกระบวนการเพื่อจัดหาไฟฟ้าเพิ่มเติม กระบวนการประกาศรับซื้อ มาตรการจูงใจเพื่อให้ผู้ใช้ลดการใช้ไฟฟ้าเองเทียบกับการต้องเวียนดับไฟฟ้า ● ควรมีการจัดทำระบบข้อมูลการจัดส่งน้ำมันที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงไฟฟ้าที่สามารถเปลี่ยนเชื้อเพลิงในการผลิตได้ ● ควรจัดทำข้อมูลในฝั่งผู้ใช้งาน Demand Side ที่มีจำนวนมากเพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการอนุรักษ์พลังงานที่ชัดเจน

4.1.3 มาตรการบริหารวิกฤติราคาพลังงาน

ในช่วงปี พ.ศ. 2565 ราคาก๊าซธรรมชาติเหลวที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าและน้ำมันดิบในตลาดโลกราคาสูงขึ้นและผันผวนเป็นอย่างมากจากสถานการณ์ความขัดแย้งรัสเซียยูเครน ประกอบกับอัตราเงินเฟ้อทั่วโลกที่สูงจากการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลางทั่วโลกกระตุ้นการเริ่มฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ หลังภาวะปกติหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ราคาก๊าซธรรมชาติเหลวแบบจร หรือ Spot LNG ตลาดเอเชียปรับตัวสูงถึง 50 - 70 เหรียญสหรัฐต่อล้านปีที่ยูจากปกติอยู่ที่ระดับประมาณ 10 เหรียญสหรัฐต่อล้านปีที่ยู ในช่วงเดียวกันนี้ แหล่งก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยผลิตได้ในปริมาณน้อยลงจากการเปลี่ยนระบบ และเปลี่ยนผู้รับได้รับสิทธิ์ในการจัดหาก๊าซธรรมชาติ ทำให้ไทยต้องนำเข้า Spot LNG ราคาแพงจากต่างประเทศ ทำให้เกิดภาวะวิกฤตต้นทุนราคาไฟฟ้าสูงหากไม่มีการดำเนินการใด ๆ

คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน (คณะอนุกรรมการฯ) ขึ้น เพื่อติดตามสถานการณ์ด้านราคาพลังงาน เสนอแนะมาตรการบริหารจัดการเชื้อเพลิงเพื่อการผลิตไฟฟ้าให้มีเพียงพอสำหรับใช้ในประเทศ และกระทบภาระค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของประชาชนให้น้อยที่สุด โดยการดำเนินงานระหว่าง ปี พ.ศ. 2565 - 2567 คณะอนุกรรมการฯ ได้เสนอมาตรการที่ลดต้นทุนการผลิตไฟฟ้าเมื่อเทียบกับกรณีการนำเข้า LNG ต่อ กบง. และคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ให้ความเห็นชอบในการนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งมาตรการต่าง ๆ หลายข้อได้เคยผ่านการชักชวนการปฏิบัติจากการฝึกซ้อมแผนเตรียมพร้อมสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน ดังข้อ 4.1.2 มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ มาตรการที่ กบง. เห็นชอบและได้ดำเนินการสามารถแบ่งมาตรการออกเป็น 3 กลุ่ม และมีรายละเอียดมาตรการดังตารางที่ 15

ตาราง 15 มาตรการบริหารจัดการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานที่ดำเนินการปี พ.ศ. 2565 - 2567

กลุ่มมาตรการ	มาตรการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ปรับเปลี่ยนการใช้เชื้อเพลิง (Fuel Switching)	1. ใช้น้ำมันดีเซลและน้ำมันเตาทดแทนก๊าซธรรมชาติในโรงไฟฟ้าที่สามารถเปลี่ยนเชื้อเพลิงได้	สำนักงาน กกพ./ กพผ./รพ./สส.
	2. เพิ่มการผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าถ่านหินในประเทศ	กพผ.
	3. รับซื้อไฟฟ้าระยะสั้นจากพลังงานทดแทนจากโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก (SPP) และขนาดเล็กมาก (VSPP) เพิ่มเติม	สำนักงาน กกพ./ กพผ./กพภ./ กพน.
	4. รับซื้อไฟฟ้าพลังงานน้ำสัญญาเดิม จาก สปป.ลาว เพิ่มเติมระยะสั้น	กพผ.
	5. การรับซื้อไฟฟ้าโซลาร์หลังคาภาคอุตสาหกรรมเพิ่มเติม	พพ./สำนักงาน กกพ.
การบริหารจัดการ การจัดการก๊าซ ธรรมชาติ (Supply Side Management)	6. จัดหาก๊าซธรรมชาติจากแหล่งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มเติมให้ได้มากที่สุด	ชธ.
การบริหารจัดการ การใช้ก๊าซธรรมชาติ (Demand Side Management)	7. การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการลดการใช้ก๊าซธรรมชาติในภาคปิโตรเคมี และภาคอุตสาหกรรม	สำนักงาน กกพ./ปตท.
	8. การเจรจาเพื่อลดการรับซื้อไฟฟ้าภาคสมัครใจจาก SPP Firm ประเภท Co-generation ที่ใช้เชื้อเพลิง ก๊าซธรรมชาติ	กพผ.
	9. มาตรการขอความร่วมมือประหยัดพลังงานในภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม	พพ.
	10. มาตรการจำกัดการใช้พลังงานในภาคธุรกิจ / อุตสาหกรรม (กรณี Spot LNG สูงกว่า 50 เหรียญสหรัฐต่อล้านบีทียู ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 14 วัน)	ยังไม่เคยดำเนินการ

ทั้งนี้ จากการดำเนินมาตรการดังกล่าว คณะอนุกรรมการฯ ได้สรุปบทเรียนที่ได้จากการวิเคราะห์ประเด็นด้านปัญหา ผลกระทบ และมีข้อเสนอแนะเสนอต่อ กบง. เพื่อรับทราบให้มีการรวบรวมข้อเสนอแนะจากการถอดบทเรียนการดำเนินมาตรการบริหารจัดการด้านพลังงานในสถานการณ์วิกฤติราคาพลังงานปี พ.ศ. 2565 และปี พ.ศ. 2566 อาทิ การปรับปรุงกฎหมาย/ระเบียบให้มีความยืดหยุ่นในการบังคับใช้ช่วงสถานการณ์ฉุกเฉิน

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน จัดทำเป็นแผนงาน/ข้อริเริ่มโครงการ ในแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนแผนงาน/ข้อริเริ่มโครงการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ แนวทางการบูรณาการที่จำเป็นของประเทศ และการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4.2 ภาพรวมของแผน

4.2.1 เป้าหมาย

ประเทศไทยมีความพร้อมในการป้องกันผลกระทบและบริหารจัดการวิกฤตการณ์พลังงานอย่างทันทั่วทั้งที่ให้พื้นที่คนสู่การมีพลังงานเพียงพอในราคาที่เหมาะสม

4.2.2 ตัวชี้วัด

ผลประโยชน์ทางการเงินที่เกิดจากการดำเนินมาตรการบริหารจัดการวิกฤตการณ์พลังงานเพื่อลดความเสียหายที่อาจเกิดต่อประเทศหากไม่มีการดำเนินการ

ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2566 - 2570) มีแผนย่อยจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่ 1 การเตรียมความพร้อมจากวิกฤตการณ์พลังงาน และเรื่องที่ 2 การบริหารจัดการวิกฤตการณ์พลังงาน รายละเอียดดังนี้

4.3 แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 1 การเตรียมความพร้อมจากวิกฤตการณ์พลังงาน

4.3.1 เป้าหมายย่อย

ประเทศไทยมีความพร้อมด้านการจัดหาพลังงานในภาวะวิกฤติ และมีกลไกป้องกันและบรรเทาวิกฤติพลังงาน

4.3.2 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
	2567	2568	2569	2570
(1-1) ระดับความพร้อมของฐานข้อมูลที่เป็นเพื่อการเตรียมพร้อมบริหารจัดการวิกฤติ อยู่ในระดับที่ 5 ระดับ 0 ไม่มีข้อมูล ระดับ 1 ข้อมูลขาดคุณภาพ ไม่สามารถรวบรวมแลกเปลี่ยนกับหน่วยอื่นได้ ระดับ 2 ข้อมูลมีข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยนหรือสูญหาย หรือมีการเผยแพร่อย่างกระจัดกระจายหลายแหล่ง	ระดับ 2 ข้อมูลมีคุณภาพ บางส่วนยังมีข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยนหรือเผยแพร่อย่างกระจาย	ระดับ 3 มีการระบุรายการและแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็น	ระดับ 3-4 มีการระบุรายการและแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นในระดับการเชื่อมโยงและมีส่วนเล็กน้อยที่ไม่สมบูรณ์	ระดับ 4-5 ข้อมูลมีคุณภาพครบถ้วนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าถึงได้ทันทีที่ต้องใช้งาน

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
	2567	2568	2569	2570
<p>ระดับ 3 ข้อมูลที่แลกเปลี่ยนไม่สมบูรณ์ ยังมีช่องว่างสำคัญที่ต้องอนุমান เพื่อภาพที่สมบูรณ์ในการตัดสินใจ</p> <p>ระดับ 4 ข้อมูลที่แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงแล้ว และมีส่วนเล็กน้อยที่ยังไม่สมบูรณ์</p> <p>ระดับ 5 ข้อมูลมีคุณภาพ ครบถ้วน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าถึงได้ทันที ที่ต้องใช้งาน</p>				
(1-2) ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนา โครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่สำคัญ ตามการกำหนดในแผนปฏิบัติราชการราย 5 ปี และที่ปรับปรุงรายการเพิ่มเติมปีของกระทรวง พลังงาน	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90	ร้อยละ 95	ร้อยละ 95
(1-3) ระดับความสำเร็จในการพัฒนานโยบาย มาตรการ กฎหมาย กำลังคน เครือข่ายและ กลไกการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินตาม ข้อเสนอกรอบแผนงาน	กำหนด จำนวน ข้อเสนอ แผนงานที่ ขับเคลื่อน การ ดำเนินงาน ได้	พัฒนา นโยบาย มาตรการ กฎหมาย หรือกลไก แล้วเสร็จ รวมไม่น้อย กว่า 1 เรื่อง	พัฒนา นโยบาย มาตรการ กฎหมาย หรือกลไก แล้วเสร็จ รวมไม่น้อย กว่า 2 เรื่อง	พัฒนา นโยบาย มาตรการ กฎหมาย หรือกลไก แล้วเสร็จ รวมไม่น้อย กว่า 3 เรื่อง
(1-4) ดัชนีชี้วัดความสมดุลด้านพลังงานของ ประเทศไทย (Thailand Energy Trilemma Index: TETI) มิติด้านความมั่นคงทางพลังงาน อยู่ระดับสูงกว่าปีฐาน (พ.ศ. 2563 ช่วงก่อนเกิด สถานการณ์โควิด-19)	ไม่น้อยกว่า 3.81	ไม่น้อยกว่า 3.81	ไม่น้อยกว่า 3.81	ไม่น้อยกว่า 3.81

4.3.3 แนวทางการพัฒนา

1) **พัฒนาคุณภาพฐานข้อมูลสำหรับการเตรียมพร้อมบริหารจัดการวิกฤติ** มีฐานข้อมูลด้านพลังงานและปัจจัยแวดล้อมในรูปแบบที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และพร้อมใช้งาน โดยสามารถเชื่อมโยงหรือแบ่งปันระหว่างหน่วยงานที่มีเป็นกลไกการบริหารจัดการวิกฤติพลังงานตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์แนวโน้มและติดตามผลการดำเนินงานและตอบสนองเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที

2) **ยกระดับการดำเนินมาตรการและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อบรรเทาวิกฤติพลังงาน** มีผลการศึกษา ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย และการขับเคลื่อนผลักดันอย่างเต็มที่ เพื่อสนับสนุนการลงทุนด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานและอุปกรณ์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินมาตรการป้องกันและบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน และการลงทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องโครงสร้างพื้นฐานพลังงานสำคัญ (Critical Infrastructure) ของประเทศ

3) **พัฒนานโยบาย กฎหมาย มาตรการ และกลไกการบริหารจัดการ** มีการปรับปรุงและจัดทำนโยบาย กฎหมาย มาตรการ รวมถึงกลไกด้านเชื้อเพลิงพลังงาน การเพิ่มความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการเชื้อเพลิงในภาวะวิกฤติ และการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินการคลังเพื่อการดำเนินงานในภาวะวิกฤติ

4) **เพิ่มศักยภาพเครือข่ายความร่วมมือด้านการเตรียมพร้อมบริหารจัดการวิกฤติทั้งในและต่างประเทศ** สร้างองค์ความรู้และความชำนาญแก่บุคลากรของหน่วยงานให้มีความสามารถในการปฏิบัติงาน การสื่อสารประชาสัมพันธ์และการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์วิกฤติผ่านกลไกความร่วมมือภายในและระหว่างประเทศ รวมถึงมีขีดความสามารถในการติดตาม วิเคราะห์ และประเมินแนวโน้มที่ภัยคุกคามจะมีความเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤติด้านพลังงาน

4.3.4 ข้อเสนอกรอบแผนงาน (Initiatives)

ข้อเสนอแผนงานเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายความพร้อมด้านการจัดหาพลังงานในภาวะวิกฤติและมีกลไกป้องกันบรรเทาวิกฤติพลังงาน แบ่งตามแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง จำนวน 17 กรอบแผนงาน ดังนี้

แนวทางการพัฒนา 1) พัฒนาคุณภาพฐานข้อมูลสำหรับการเตรียมพร้อมบริหารจัดการวิกฤติ

กรอบแผนงาน	วัตถุประสงค์	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. การพัฒนาคุณภาพเชื่อมโยงและแสดงผลข้อมูลด้านพลังงานเพื่อการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน	1) กลไกการการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพทันการเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินมาตรการ 2) หน่วยงานเจ้าของข้อมูลสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีคุณภาพได้เมื่อมีการร้องขอตามหลักการธรรมาภิบาลข้อมูล	หลัก: สป.พน. รอง: สนพ. ชธ. ธพ. พพ. สำนักงาน กทพ. กพผ. ปตท. สมช.

กรอบแผนงาน	วัตถุประสงค์	หน่วยงานรับผิดชอบ
2. การบูรณาการข้อมูลการผลิตไฟฟ้าและความต้องการไฟฟ้าของประเทศ	1) ข้อมูลการใช้ไฟฟ้าจากมิเตอร์ในระบบของ 3 การไฟฟ้า และการผลิตไฟฟ้านอกระบบ (IPS) ของประเทศ มีการบันทึกอย่างครบถ้วน 2) มีการแสดงผลข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจเพื่อการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน	หลัก: สำนักงาน กกพ. รอง: สนพ. กฟผ. กฟน. กฟภ.
3. การพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลพยากรณ์ความต้องการการใช้ไฟฟ้าของประเทศ (Load Forecast)	1) กำหนดแนวทางและบูรณาการการเชื่อมโยงข้อมูลการผลิตไฟฟ้าของผู้ผลิตไฟฟ้าทุกประเภทให้ครบถ้วน (เช่น VSPP IPS และ Offgrid) ทั้งภาครัฐและเอกชน 2) มีการประมวลผลข้อมูลและแบบจำลองพยากรณ์ความต้องการการใช้ไฟฟ้าของประเทศแม่นยำและเชื่อถือได้	หลัก: กฟผ. รอง: สำนักงาน กกพ. กฟภ. กฟน. สป. พน. ปตท. อด.

แนวทางการพัฒนา 2) ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานในการป้องกันและบรรเทาวิกฤติพลังงาน

กรอบแผนงาน	วัตถุประสงค์	หน่วยงานรับผิดชอบ
4. การส่งเสริมการใช้การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อเพิ่มมากขึ้น	1) มีผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อของประเทศ 2) การใช้งานการขนส่งน้ำมันทางท่อมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สามารถลดต้นทุนและเพิ่มความปลอดภัย	หลัก: ธพ. รอง: สนพ. สำนักงาน กกพ. สรรพสามิต สนช. สศช. สศค.
5. การลงทุนอุปกรณ์ประกอบและ Facility เพิ่มเติมของ LNG Terminal	1) LNG Facility มีอุปกรณ์ประกอบที่เพียงพอเหมาะสมต่อการมีความสามารถพร้อมใช้งานอยู่เสมอและมีประสิทธิภาพสูงสุด	หลัก: ปตท. รอง: สำนักงาน กกพ. สนพ. กนอ. สกพอ.
6. การแก้ไขปัญหาการเข้าพื้นที่แหล่งปิโตรเลียมบนบกและเร่งรัดให้เปิดให้ยื่นสิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในแหล่งใหม่	1) เพื่อบูรณาการร่วมแสวงหาแนวทางการพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมบนบกในพื้นที่อ่อนไหวอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อทดแทนปริมาณสำรองปิโตรเลียมของประเทศไทยที่มีแนวโน้มลดลง	หลัก: ชธ. รอง: อส. สปก.

แนวทางการพัฒนา 3) พัฒนานโยบาย มาตรการ กฎหมาย และกลไกการบริหารจัดการ

กรอบแผนงาน	วัตถุประสงค์	หน่วยงานรับผิดชอบ
7. การจัดทำกฎหมาย ลำดับรอง เตรียมพร้อม เพื่อนำมาใช้ในการ บริหารสถานการณ์ ฉุกเฉิน	1) มีการระบุหรือจัดทำกฎหมายลำดับรองที่ต้องนำมาใช้ หากเกิดวิกฤติพลังงาน อาทิ ภายใต้พระราชกำหนด การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 หรือ กฎหมายลำดับรองภายใต้อำนาจกฎหมาย ด้านพลังงานที่มีอยู่	หลัก: สป.พน. รอง: สมช. สำนักงาน กกพ. ธพ. พพ. สนพ.
8. การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ Facility LNG – Terminal 1 และ 2	1) มีแนวทางการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้งาน Facility LNG Terminal 1 และ 2 2) มีการบริหารจัดการผ่าน Connecting Pipeline อย่างมี ประสิทธิภาพและมีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ความต้องการการใช้ก๊าซธรรมชาติ 3) มีการกำหนดกลไกการบังคับใช้หลักเกณฑ์การรับเข้า นำออกของ LNG สำหรับผู้นำเข้า LNG (Shippers) ที่ใช้งาน LNG Facilities เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหาร จัดการที่ยืดหยุ่นในสถานะฉุกเฉิน	หลัก: สนพ. รอง: สำนักงาน กกพ. ปตท. Pool Manager กนอ. สกพอ.
9. การกำหนดแนวทาง บริหารจัดการก๊าซฯ ในสถานการณ์ ฉุกเฉิน	1) มีแนวทางเชิงนโยบายหรือกฎระเบียบที่ให้อำนาจแก่ ผู้บัญชาการเหตุการณ์หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการสั่งการหรือยกเว้นการใช้กฎระเบียบ หรือมติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริหารจัดการก๊าซฯ ในภาพรวม เกิดประโยชน์สูงสุดในสถานการณ์ฉุกเฉิน อาทิ การกำหนด สัดส่วนการ Bypass Gas เข้าโรงไฟฟ้า	หลัก: สนพ. สำนักงาน กกพ. รอง: ปตท. Pool Manager กนอ. สกพอ.
10. การพัฒนา มาตรการด้าน Demand Response รับซื้อ ไฟฟ้าคืนจากผู้ใช้ไฟ	1) เกิดระบบการดำเนินมาตรการ Demand Response ที่ชัดเจน จูงใจให้ผู้ใช้ไฟฟ้าขายไฟฟ้าคืนในช่วงที่ระบบ มีความต้องการไฟฟ้าโดยเฉพาะในสถานการณ์วิกฤติ 2) มีการศึกษาการปรับอัตราค่าไฟฟ้าตามช่วงเวลา ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าของระบบ ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การเกิด Peak ช่วงกลางคืนจาก การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ช่วงกลางวัน เพื่อจูงใจให้ ผู้ใช้ไฟฟ้าขายไฟฟ้าคืน	หลัก: สำนักงาน กกพ. สนพ. รอง: กพผ. กพน. กพผ.

กรอบแผนงาน	วัตถุประสงค์	หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>11. การพัฒนา มาตรการการลดใช้ พลังงานทั้งภาค บังคับและภาค สมัครใจเพื่อใช้ใน สถานการณ์ฉุกเฉิน</p>	<p>1) พัฒนาแนวทางตามกฎหมายในการบังคับใช้มาตรการ จำกัดการใช้พลังงานในภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม</p> <p>2) มีผลการประเมินแนวทางการจัดลำดับการเลือกใช้ มาตรการลดการใช้พลังงานภาคบังคับในอาคารโรงงาน ควบคุม จากการประเมินต้นทุนมาตรการ ความคุ้มค่า และผลกระทบเปรียบเทียบต่อเศรษฐกิจระหว่าง มาตรการประกอบการตัดสินใจใช้อำนาจทางกฎหมาย ในสถานะฉุกเฉิน</p> <p>3) ตรวจสอบและหาแนวทางขจัดความซ้ำซ้อนของการ ประเมินผลการประหยัดพลังงานตามมาตรการอนุรักษ์ พลังงานในกลุ่มโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม และมาตรการขอความร่วมมือประหยัดพลังงาน ในภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมภาคสมัครใจ</p>	<p>หลัก: พพ. รอง: สำนักงาน กกพ. สนพ. กรอ. กนอ. สกพอ.</p>
<p>12. การจัดทำ ข้อเสนอแนะ เชิงนโยบาย แนวทางการใช้ เครื่องมือบริหาร ความเสี่ยงทาง การเงินในบริหาร จัดการกองทุนด้าน พลังงานอย่างมี ประสิทธิภาพ</p>	<p>1) มีการศึกษากลไกและแนวทางอันดีของต่างประเทศ ในการใช้เครื่องมือทางการเงินและกลไกต่าง ๆ ในการ บริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนและการจ่ายเงิน เพื่ออุดหนุนราคาพลังงานมีประสิทธิภาพ</p> <p>2) มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารกองทุนด้านพลังงาน</p>	<p>หลัก: สนพ. รอง: สกนช. ธพ. สป.พน. สบน. กรมสรรพสามิต</p>
<p>13. หลักเกณฑ์แนวทาง หรือกฎหมายเฉพาะ ในการจัดหาและ การบริหารจัดการ ค่าใช้จ่ายจาก มาตรการใช้น้ำมัน เชื้อเพลิงผลิตไฟฟ้า ในสถานการณ์ วิกฤติด้านพลังงาน ที่มีประสิทธิภาพ</p>	<p>1) มีการลดอุปสรรคในเรื่องการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงตั้งแต่ ต้นทางจนถึงเข้าโรงไฟฟ้า อาทิ ประเด็นความเร็ว การตรวจปล่อยของกรมสรรพสามิต การจราจรสำหรับ การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าโรงไฟฟ้า</p> <p>2) มีการกำหนดกฎหมายเฉพาะเพื่ออำนวยความสะดวก และเร่งรัดกระบวนการให้นำน้ำมันเชื้อเพลิงมาใช้ใน โรงไฟฟ้าในภาวะวิกฤติพลังงาน เช่น กระบวนการ อนุมัติน้ำมันเชื้อเพลิงภาษีศูนย์ โดยกรมสรรพสามิต</p>	<p>หลัก: ธพ. สป.พน. รอง: สำนักงาน กกพ. สนพ. กพผ. กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต คพ.</p>

กรอบแผนงาน	วัตถุประสงค์	หน่วยงานรับผิดชอบ
	<p>3) มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหรือกฎระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การส่งผ่านค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการบริหารจัดการมาตรการในสถานการณ์วิกฤติด้านพลังงานไปยังค่าไฟฟ้า</p> <p>4) มีแนวทางหรือหลักเกณฑ์การผ่อนผันการดำเนินงานตาม EIA/ EHIA หรือการควบคุมค่ามลพิษที่ปล่อยจากการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงผลิตไฟฟ้าในสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน</p>	
14. การพัฒนาความสามารถในการรับมือภัยคุกคามด้านไซเบอร์ต่อภาคพลังงาน	<p>1) หน่วยงานรัฐและเอกชนที่มีภารกิจให้บริการโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของพลังงาน (Sector CERT-Energy) มีมาตรการและแนวทางในการรับมือภัยคุกคามด้านไซเบอร์ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่จำเป็น</p> <p>2) มีการฝึกทดสอบแผนรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ระดับประเทศและระดับภาคส่วน (Sector)</p>	<p>หลัก: สกมช. รอง: สป.พน. กฟผ. ปตท. กฟน. กฟภ. ธพ. สำนักงาน กกพ. สพร. สพอ.</p>
15. การพัฒนารูปแบบการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศ	<p>1) มีรูปแบบแนวทางการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงและการนำออกมาใช้เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน</p>	<p>หลัก: ธพ. รอง: สกนช. ชธ. สนพ.</p>

แนวทางการพัฒนา 4) พัฒนากำลังคนและเครือข่ายความร่วมมือด้านการเตรียมพร้อมบริหารจัดการวิกฤติทั้งในและต่างประเทศ

กรอบแผนงาน	วัตถุประสงค์	หน่วยงานรับผิดชอบ
16. การปรับปรุงแผนและซึ่กซั่มแผนความต่อเนื่อง (Business Continuity Plan: BCP) หน่วยงานของรัฐด้านพลังงาน	<p>2) แผน BCP ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงพลังงานมีความสอดคล้อง เป็นเอกภาพ และสามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเกิดเหตุวิกฤติ</p> <p>1) หน่วยงานภาครัฐด้านพลังงานมีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภาวะวิกฤติ สถานการณ์ฉุกเฉิน และลดผลกระทบจากการหยุดชะงักในการดำเนินงานหรือการให้บริการ</p>	<p>หลัก: สป.พน. รอง: ชธ. ธพ. สนพ. พพ. ปตท. กฟผ. สำนักงาน กกพ.</p>
17. การพัฒนาโลกความร่วมมือและองค์ความรู้จากองค์กรระหว่าง	<p>1) พัฒนาความตกลงอาเซียนว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียม (ASEAN Petroleum Security Agreement: APSA)</p>	<p>หลัก: สป.พน. รอง: ธพ. ปตท. สนพ.</p>

กรอบแผนงาน	วัตถุประสงค์	หน่วยงานรับผิดชอบ
ประเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการวิกฤติพลังงาน	2) พัฒนาองค์ความรู้จากความมั่นคงทางปิโตรเลียมและการเผชิญเหตุฉุกเฉินของทบวงการพลังงานระหว่างประเทศ (Oil Security and Emergency Response IEA: International Energy Agency) 3) ความร่วมมือทวิภาคีกับประเทศที่มีความสำคัญด้านความมั่นคงทางพลังงาน	

4.4 แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 2 การบริหารจัดการวิกฤติพลังงาน

4.4.1 เป้าหมาย

หน่วยงานของรัฐด้านพลังงานมีศักยภาพสูงในการบริหารจัดการวิกฤติพลังงาน

4.4.2 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
	2567	2568	2569	2570
(2-1) ร้อยละของจำนวนหน่วยงานภาครัฐด้านพลังงานที่บรรลุความพร้อมในการซักซ้อมบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน ระดับ 5	ร้อยละ 70	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100
ระดับ 1 มีการกำหนดแนวทางและแผนงานบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินในประเด็นภัยคุกคามที่เกี่ยวข้อง				
ระดับ 2 มีการกำหนดกลไกผู้รับผิดชอบแต่ละประเด็นที่ชัดเจน				
ระดับ 3 มีการประชุมหารือวางแผนเตรียมการบูรณาการทรัพยากรบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน				
ระดับ 4 มีการดำเนินการซักซ้อมบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินหรือปฏิบัติงานตามแผนเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นอย่างน้อย 1 ครั้งใน 2 ปี				
ระดับ 5 มีการทบทวนแนวทาง แผนงาน กลไกการบูรณาการทรัพยากร 1 ครั้งใน 5 ปี				

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
	2567	2568	2569	2570
(วัดผลเฉพาะในกรณีที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินจริง) (2-2) ค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จในการแก้ไขสถานการณ์ ฉุกเฉินระดับปานกลางและรุนแรงโดยหน่วยงานภาครัฐด้าน พลังงาน ที่เกิดขึ้นจริง	ค่าเฉลี่ย ไม่น้อย กว่า ระดับ 3	ค่าเฉลี่ย ไม่น้อย กว่า ระดับ 3-4	ค่าเฉลี่ย ไม่น้อย กว่า ระดับ 3-4	ค่าเฉลี่ย ไม่น้อย กว่า ระดับ 4-5
ระดับ 1 ประเมินสถานการณ์และกำหนดระดับความ รุนแรงตามแผนที่กำหนด				
ระดับ 2 มีการนำกลไกการสั่งการตามแผนมาใช้แก้ปัญหา ตามแนวปฏิบัติของหน่วยงาน				
ระดับ 3 มีการดำเนินการแก้ไขสถานการณ์และ สื่อสารเพื่อลดผลกระทบอย่างทันท่วงที				
ระดับ 4 มีการรายงานผลการแก้ไขปัญหาและ ข้อเสนอแนะให้ผู้บังคับบัญชาและผู้บริหาร ระดับสูงรับทราบ				
ระดับ 5 มีการถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาและ ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการ สถานการณ์ฉุกเฉินในอนาคตและเผยแพร่แก่ผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ				

4.4.3 แนวทางการพัฒนา

1) พัฒนาประสิทธิภาพในการสื่อสารและประสานงานเพื่อบริหารวิกฤติพลังงาน มีแผนหรือแนวทางการสื่อสารประสานงานในภาวะวิกฤติภายในองค์กรระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมถึงการสื่อสารกับสาธารณชนด้วยข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนอย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

2) พัฒนาประสิทธิภาพการซักซ้อมการรับมือบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน พัฒนาแผนแนวทาง คู่มือหรือระเบียบในการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินของหน่วยงานด้านพลังงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานให้มีความสอดคล้องกันและมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และมีการฝึกบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเตรียมพร้อมการยกระดับศักยภาพในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

4.4.4 ข้อเสนอกรอบแผนงาน (Initiatives)

ข้อเสนอแผนงานเพื่อบรรลุเป้าหมายหน่วยงานของรัฐด้านพลังงานมีศักยภาพสูงในการบริหารจัดการวิกฤติพลังงาน แบ่งตามแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง จำนวน 4 กรอบแผนงาน ดังนี้

แนวทางการพัฒนา 1) พัฒนาประสิทธิภาพในการสื่อสารและประสานงานเพื่อบริหารวิกฤติพลังงาน

กรอบแผนงาน	วัตถุประสงค์	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. การชักจูงแผนบริหารวิกฤติพลังงานในส่วนภูมิภาค	1) บุคลากรส่วนภูมิภาคมีความเข้าใจในกลไก แนวทางการสั่งการ ผ่านการชักจูงการบริหารวิกฤติพลังงาน ทั้งในเหตุการณ์ภาพรวม และรายประเด็นเชื้อเพลิงที่จำเพาะหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่จังหวัด	หลัก: สป.พน. รอง: ธพ. ชธ. ปตท. กฟผ. กฟภ. ปค. สธ. ปภ.
2. การปฏิบัติการตามแผนหรือคู่มือสื่อสารในภาวะวิกฤติ	1) บุคลากรด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์มีความเข้าใจในแผนคู่มือการสื่อสารในภาวะวิกฤติ สามารถจัดทำคำแถลงการณ์ ทางเลือกในการสื่อสาร และเข้าสู่กระบวนการในการจัดการภาวะวิกฤติได้อย่างทันการ	หลัก: สป.พน. รอง: ธพ. ชธ. สนพ. พพ. กปส.

แนวทางการพัฒนา 2) พัฒนาประสิทธิภาพการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน

กรอบแผนงาน	วัตถุประสงค์	หน่วยงานรับผิดชอบ
3. การซ้อมแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานระดับปานกลาง - รุนแรง - รุนแรงมาก	1) มีข้อเสนอแนะจากการชักจูงบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินหรือปฏิบัติงานตามแผนเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น	หลัก: สป.พน. รอง: ธพ. ชธ. พพ. สนพ. สร. สำนักงาน กกพ. กฟผ. ปตท. กฟน กฟภ.
4. การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการถอดบทเรียนผลการดำเนินงานบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินจริง	1) ติดตามและวิเคราะห์การนำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปปฏิบัติและนำบทวิเคราะห์ไปใช้ในการทบทวนระดับความเสี่ยงของประเด็นภัยคุกคาม แนวทางแผนงาน กลไก ตามวงรอบที่เหมาะสม อย่างน้อย 1 ครั้งใน 5 ปี	หลัก: สป.พน. รอง: ธพ. ชธ. พพ. สนพ. สร. สำนักงาน กกพ. กฟผ. ปตท. กฟน กฟภ.

4.5 การติดตามประเมินผล

4.5.1 เป้าหมายภาพรวมของแผน

เป้าหมายภาพรวมของแผน คือ ประเทศไทยมีความพร้อมในการป้องกันผลกระทบและบริหารจัดการวิกฤตการณ์พลังงานที่เกิดขึ้นได้จริง อย่างทัน่วงทีให้ฟื้นคืนสู่การมีพลังงานเพียงพอในราคาที่เหมาะสมจากการเตรียมความพร้อมของกลไกป้องกันบรรเทาวิกฤติพลังงาน รวมถึงเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานของรัฐด้านพลังงานในการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน ดังนั้น จึงประเมินจากตัวชี้วัดการเกิดผลประโยชน์ทางการเงินจากการดำเนินมาตรการบริหารจัดการวิกฤตการณ์พลังงานเพื่อลดความเสียหายที่อาจเกิดต่อประเทศเทียบกับกรณีหากไม่มีการดำเนินการใด ๆ เมื่อมีสถานการณ์ฉุกเฉินระดับรุนแรงและรุนแรงมาก เกิดขึ้นจริง ในห้วงเวลาของแผน (ประเมิน 1 ครั้ง ใน 5 ปี) ซึ่งในช่วงปี พ.ศ. 2567 ยังมีการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารจัดการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานในการติดตามสถานการณ์ด้านราคาพลังงาน เสนอแนะมาตรการบริหารจัดการเชื้อเพลิงเพื่อการผลิตไฟฟ้าเพื่อลดผลกระทบภาระค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของประชาชนให้น้อยที่สุด

4.5.2 เป้าหมายแผนย่อย

เป้าหมายของแผนย่อยจะได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ค่านวณผลเป็นฐาน 100 อย่างต่อเนื่องปีละหนึ่งครั้ง โดยประเมินผลสัมฤทธิ์เป้าหมายแผนย่อยค่านวณผลเป็นฐาน 100 จากค่าเฉลี่ยของร้อยละความสำเร็จตัวชี้วัดของเป้าหมายแผนย่อยแบบไม่ถ่วงน้ำหนัก ในปีหนึ่ง ๆ รวมจำนวน 4 ตัวชี้วัด (กรณีไม่มีสถานการณ์ฉุกเฉินจริงเกิดขึ้น) หรือ 5 ตัวชี้วัด (กรณีมีสถานการณ์ฉุกเฉินจริงเกิดขึ้น)

4.5.3 ตัวชี้วัด

เครื่องมือการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 แบบประเมินที่จัดส่งให้หน่วยงานประเมินตนเองพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบ และประมวลผลโดยคณะผู้ประเมินตามระดับขั้นของความสำเร็จ

รูปแบบที่ 2 คณะผู้ประเมินติดตามผลจากข้อมูลที่หน่วยงานรายงานในรายงานประจำปีหรือกลไกคณะทำงานที่เกี่ยวข้องในการติดตามประเมินผลของกระทรวงพลังงาน และสอบทานผลการประเมินจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบเพิ่มเติม รายละเอียดดังนี้

ตัวชี้วัด	คำอธิบาย
แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 1 การเตรียมความพร้อมจากวิกฤตการณ์พลังงาน	
(1-1) ระดับความพร้อมของฐานข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการเตรียมพร้อมบริหารจัดการวิกฤติ อยู่ในระดับที่ 5 ระดับ 0 ไม่มีข้อมูล ระดับ 1 ข้อมูลขาดคุณภาพ ไม่สามารถรวบรวมแลกเปลี่ยนกับหน่วยอื่นได้	เครื่องมือ: รูปแบบที่ 1 - ตัวชี้วัด (1-1) อ้างอิงจาก United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNDDR) - Disaster Resilience Scorecard for Cities (2017)

ตัวชี้วัด	คำอธิบาย
<p>ระดับ 2 ข้อมูลมีข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยน หรือสูญหาย หรือมีการเผยแพร่อย่างกระจัดกระจายหลายแหล่ง</p> <p>ระดับ 3 ข้อมูลที่แลกเปลี่ยนไม่สมบูรณ์ ยังมีช่องว่างสำคัญที่ต้องอนุมานเพื่อภาพที่สมบูรณ์ในการตัดสินใจ</p> <p>ระดับ 4 ข้อมูลที่แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงแล้ว และมีส่วนเล็กน้อยที่ยังไม่สมบูรณ์</p> <p>ระดับ 5 ข้อมูลมีคุณภาพ ครบถ้วน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าถึงได้ทันทีที่ต้องใช้งาน</p>	<p>- ในปี พ.ศ. 2567 - 2568 จะมีการระบุรายชื่อและจำนวนรายการชุดข้อมูลที่จำเป็นเบื้องต้น เพื่อติดตามผลระดับความพร้อมของฐานข้อมูลต่อไป</p>
<p>(1-2) ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่สำคัญตามการกำหนดในแผนปฏิบัติราชการราย 5 ปี และที่ปรับปรุงรายการเพิ่มเติมรายปีของกระทรวงพลังงาน</p>	<p>เครื่องมือ: รูปแบบที่ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายการโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่สำคัญกำหนดจากที่มีมติที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงพลังงานให้ติดตามการดำเนินการอย่างใกล้ชิด - หน่วยงานผู้รับผิดชอบรายงานผลการดำเนินงานตามกลไกคณะทำงานหรือแก่ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงพลังงาน
<p>(1-3) ระดับความสำเร็จในการพัฒนานโยบาย มาตรการ กฎหมาย กำลังคน เครือข่ายและกลไกการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินตามข้อเสนอกรอบแผนงาน</p>	<p>เครื่องมือ: รูปแบบที่ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินจากความสำเร็จการขับเคลื่อนกรอบแผนงานภายใต้แนวทางการพัฒนาที่ 3) พัฒนานโยบาย กฎหมาย มาตรการ และกลไกการบริหารจัดการ และแนวทางการพัฒนาที่ 4) เพิ่มศักยภาพเครือข่ายความร่วมมือด้านการเตรียมพร้อมบริหารจัดการวิกฤติทั้งในและต่างประเทศ จำนวนรวม 6 แผนงาน

ตัวชี้วัด	คำอธิบาย
<p>(1-4) ดัชนีชี้วัดความสมดุลด้านพลังงานของประเทศไทย (Thailand Energy Trilemma Index: TETI) มิติด้านความมั่นคงทางพลังงาน อยู่ระดับสูงกว่าปีฐาน (พ.ศ. 2565) หลังเกิดสถานการณ์โควิด-19)</p>	<p>เครื่องมือ: รูปแบบที่ 2</p> <p>- ประเมินจากรายงานผลการประเมินดัชนีชี้วัดด้านพลังงานของประเทศไทยปี ที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์ของ สนพ. [www.eppo.go.th]</p>
แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 2 การบริหารจัดการวิกฤติพลังงาน	
<p>(2-1) ร้อยละของจำนวนหน่วยงานภาครัฐด้านพลังงานที่บรรลุความพร้อมในการซักซ้อมบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน ระดับ 5</p> <p>ระดับ 1 มีการกำหนดแนวทางและแผนงานบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินในประเด็นภัยคุกคามที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ระดับ 2 มีการกำหนดกลไกผู้รับผิดชอบแต่ละประเด็นที่ชัดเจน</p> <p>ระดับ 3 มีการประชุมหารือวางแผนเตรียมการบูรณาการทรัพยากรบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน</p> <p>ระดับ 4 มีการดำเนินการซักซ้อมบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินหรือปฏิบัติงานตามแผนเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น อย่างน้อย 1 ครั้งใน 2 ปี</p> <p>ระดับ 5 มีการทบทวนแนวทาง แผนงาน กลไก การบูรณาการทรัพยากร 1 ครั้งใน 5 ปี</p>	<p>เครื่องมือ: รูปแบบที่ 1</p> <p>- ตัวชี้วัดและแนวทางการประเมินผลอ้างอิงจาก แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ</p>
<p>(วัดผลเฉพาะในกรณีที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินจริง)</p> <p>(2-2) ค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินระดับปานกลางและรุนแรงโดยหน่วยงานภาครัฐด้านพลังงานที่เกิดขึ้นจริง</p> <p>ระดับ 1 ประเมินสถานการณ์และกำหนดระดับความรุนแรงตามแผนที่กำหนด</p> <p>ระดับ 2 มีการนำกลไกการสั่งการตามแผนมาใช้แก้ปัญหาตามแนวปฏิบัติของหน่วยงาน</p> <p>ระดับ 3 มีการดำเนินการแก้ไขสถานการณ์และสื่อสารเพื่อลดผลกระทบอย่างทันที่</p> <p>ระดับ 4 มีการรายงานผลการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะให้ผู้บังคับบัญชาและผู้บริหารระดับสูงรับทราบ</p>	<p>เครื่องมือ: รูปแบบที่ 1</p> <p>- ตัวชี้วัดดัดแปลงจากจากแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการบริหารจัดการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน ในการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการสถานการณ์วิกฤติราคาพลังงานระหว่าง ปี พ.ศ. 2565 - 2567</p>

ตัวชี้วัด	คำอธิบาย
ระดับ 5 มีการถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินใน อนาคตและเผยแพร่แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ	

4.5.4 ข้อเสนอแผนงาน (Initiatives)

เมื่อแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ได้รับความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานแล้ว สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานจะแจ้งให้หน่วยงานหลักผู้รับผิดชอบกรอบแผนงานจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการและงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนกรอบแผนงาน ระหว่างปี พ.ศ. 2568-2570 รายละเอียดดังภาคผนวกที่ 3

ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบหลักตามกรอบแผนงานกำหนดแนวทางการดำเนินงานเป็นลักษณะแผนงานโครงการที่ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้มีการเสนอเพื่อบรรจุแผนงานโครงการในแผนปฏิบัติราชการรายปีของหน่วยงาน และติดตามและรายงานผลการดำเนินงานของแผนงานโครงการ จากแหล่งข้อมูลติดตามประเมินผลปกติ ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรอ้างอิงข้อมูลตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณอ้างอิงจากระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) และผลการดำเนินงานอ้างอิงข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) หรือหากเป็นงบประมาณของหน่วยงานสังกัดกระทรวงพลังงานให้มีการติดตามแผนงานโครงการสำคัญในที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงพลังงาน

ในกรณีที่กรอบแผนงานมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการแต่ไม่มีการจัดทำในรูปแบบแผนงานโครงการที่ของงบประมาณเฉพาะหรือใช้งบดำเนินงานในการขับเคลื่อน คณะผู้ประเมินจะติดตามด้วยรูปแบบประเมินที่จัดส่งให้หน่วยงานประเมินตนเองพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบ และประมวลผลโดยคณะผู้ประเมินตามระดับขั้นของความสำเร็จต่อไป

ส่วนที่ 5 กฎหมายและกลไกการขับเคลื่อน

ส่วนที่ 5 กฎหมายและกลไกการขับเคลื่อน

5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5.1.1 กฎหมายด้านอื่น ๆ สำหรับบริหารวิกฤติ

ในกรณีระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉินระดับสูงระดับรุนแรงมาก จำเป็นต้องมีกลไกพิเศษ นอกเหนืออำนาจตามกฎหมายของกระทรวงพลังงานและมีหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางหรือหน่วยงานภายนอก ภายนอกกรมบัญชาการเหตุ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ระบุรายการกฎหมายตามกลไกการบริหารวิกฤติจำนวน 12 ฉบับ ปรากฏดังนี้

- 1) พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. 2457
- 2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 3) พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539
- 4) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550
- 5) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551
- 6) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551
- 7) พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558
- 8) พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. 2558
- 9) พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558
- 10) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562
- 11) พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548
- 12) ประมวลกฎหมายอาญา

ด้านการบริหารจัดการน้ำมันเชื้อเพลิงในสถานการณ์วิกฤติ มีรายชื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมจำนวน 3 ฉบับ ดังนี้

13) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ให้อำนาจกำหนดให้มีการใช้ยานพาหนะน้อยลงและจำเป็นที่จะต้องปิดถนนบางสายเพื่อบังคับห้ามวิ่ง หรือจำกัดเขตอนุญาตให้รถยนต์เข้าไปในบางพื้นที่ หรือกำหนดเส้นทางสำหรับรถยนต์สาธารณะให้มีเส้นทางมากขึ้นเพื่อลดการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง

14) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456

ให้อำนาจกรมเจ้าท่าในการกำหนด ระยะเวลา เขตท่าเรือและเขตจอดเรือในน่านน้ำไทย

15) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

เมื่อเกิดการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง อาจจะต้องผ่อนผันลักษณะและคุณภาพของน้ำมันชนิดต่าง ๆ

5.1.2 กฎหมายด้านพลังงาน

กฎหมายที่หน่วยงานด้านพลังงานเป็นผู้ปฏิบัติและบังคับใช้มีจำนวน 11 ฉบับ ดังนี้

1) พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพข.) ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานฯ โดยคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกำหนดราคาพลังงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศ

2) พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 กำหนดให้อาคารและโรงงานที่เข้าข่ายพระราชกฤษฎีกากำหนดอาคารควบคุม (2538) และ พระราชกฤษฎีกากำหนดโรงงานควบคุม (2540) ให้จัดรายงานการจัดการพลังงานส่งกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานทุกปี และ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานควบคุม (ในมาตรา 9) และในอาคารควบคุม (มาตรา 21) ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ กพข. มีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องการกำหนดมาตรฐานหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานให้เจ้าของโรงงานอาคารควบคุมต้องปฏิบัติ

ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

ในกรณีระดับของสถานการณ์ฉุกเฉินระดับสูงระดับรุนแรงมาก โดยทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ภายในประเทศ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเหตุการณ์ ดังนี้

3) พระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายเฉพาะที่ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ได้ทันที เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินการแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงให้ทันต่อเหตุการณ์ มีสาระสำคัญดังนี้

- มาตรา 3 เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อกำหนดมาตรการเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - การผลิต การจำหน่าย การขนส่ง การมีไว้ในครอบครอง การสำรองและการส่งออกนอกราชอาณาจักรและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงทุกชนิด
 - การผลิตหรือการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น
 - การใช้น้ำมันเชื้อเพลิง พลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น หรือการดำเนินกิจการที่ต้องใช้น้ำมันเชื้อเพลิง พลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น เช่น (ก) กำหนดวันเวลาและเงื่อนไขการดำเนินกิจการโรงงาน (ข) กำหนดวันเวลาในการเปิดและปิดและเงื่อนไขในการดำเนินกิจการของโรงมหรสพ โรงภาพยนตร์ สถานบริการ ภัตตาคาร หรือสถานบันเทิงอื่น ๆ (ค) กำหนดวันเวลาและเงื่อนไขในการใช้ยานพาหนะ ไม่ว่าจะเป็ดยานพาหนะที่ใช้ในกิจการสาธารณะหรือยานพาหนะส่วนบุคคล (ง) การใช้พลังงานไฟฟ้าในอาคาร ในการโฆษณาและในสถานที่อื่น ๆ
 - การปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงทุกชนิด

- ในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจมอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือ คณะกรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นปฏิบัติการแทนได้ โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่ง อย่างใดก็ได้
- คำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือผู้ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายซึ่งได้สั่งการตามวรรคหนึ่งในส่วนที่ เกี่ยวกับบุคคลทั่วไป และคำสั่งมอบหมายของนายกรัฐมนตรีตามวรรคสอง ให้ประกาศในราช กิจจานุเบกษา
- มาตรา 5 ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้ง พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้
- มาตรา 8 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจาก นายกรัฐมนตรีซึ่งสั่งตามมาตรา 3 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับระดับประเทศ

ในกรณีระดับของสถานการณ์ฉุกเฉินอยู่ในระดับรุนแรงหรือระดับรุนแรงมาก มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร จัดการน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนี้

4) พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562

- มาตรา 5 กำหนดให้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคา น้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีเกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง
- มาตรา 14 (5) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (กบน.) เป็นผู้ทำ หน้าที่ในการบริหารกิจการของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีอำนาจในการอนุมัติการจ่ายเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อดำเนินการตามแผนรองรับ วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง
- มาตรา 18 ให้มีสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วย วิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น และให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
- มาตรา 19 ให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
 - รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
 - จัดทำแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและแผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
 - รวมทั้งรายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานและการเสนอแนะมาตรการแก้ไขปัญหา อุปสรรคการปฏิบัติการตามแผนดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการ ฯลฯ

5) พระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2543 เป็นกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนี้

- มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “น้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา น้ำมันหล่อลื่นและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นสิ่งหล่อลื่น ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ หรือสิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นวัตถุดิบในการกลั่นหรือผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวข้างต้น และให้หมายความรวมถึงสิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นสิ่งหล่อลื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนดให้เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้ค้าน้ำมัน” หมายความว่า ผู้กระทำการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง โดยซื้อ นำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือได้มาไม่ว่าด้วยประการใดเพื่อจำหน่าย และให้หมายความรวมถึงผู้กลั่นหรือผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงผู้ได้รับสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

“ผู้ขนส่งน้ำมัน” หมายความว่า ผู้ที่รับจ้างทำการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งมิใช่เป็นของตนเอง โดยใช้ยานพาหนะสำหรับการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงโดยเฉพาะ

“สถานีบริการ” หมายความว่า สถานที่สำหรับจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ประชาชนโดยวิธีเติมหรือใส่ลงในที่บรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงของยานพาหนะ โดยใช้มาตรวัดน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยมาตรา ชั่งตวงวัด ที่ติดตั้งไว้เป็นประจำและให้หมายความรวมถึงสถานที่จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ประชาชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- มาตรา 7 ผู้ใดเป็นผู้ค้าน้ำมันที่มีปริมาณการค้าแต่ละชนิด หรือรวมกันทุกชนิดปีละตั้งแต่ 100,000 เมตริกตันขึ้นไป หรือผู้ค้าก๊าซปิโตรเลียมเหลวชนิดเดียวที่มีปริมาณการค้าปีละตั้งแต่ 50,000 เมตริกตันขึ้นไป ต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี

- มาตรา 8 ในกรณีที่เหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของประเทศ การป้องกันและแก้ไขการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งการกำหนดและควบคุมคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง รัฐมนตรีจะออกประกาศกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการดำเนินการค้าใด ๆ ที่เห็นสมควร เพื่อให้ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 ปฏิบัติตามก็ได้

- มาตรา 10 ผู้ใดเป็นผู้ค้าน้ำมันที่มีปริมาณการค้าปีละไม่ถึงปริมาณที่กำหนดตามมาตรา 7 แต่เป็นผู้ค้าน้ำมันที่มีปริมาณการค้าแต่ละชนิดหรือรวมกันทุกชนิดเกินปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือเป็นผู้ค้าน้ำมันที่มีขนาดของถังเก็บที่สามารถเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงได้เกินปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องยื่นขอจดทะเบียนต่ออธิบดี

- มาตรา 11 ผู้ใดเป็นผู้ค้าน้ำมันซึ่งดำเนินการค้าน้ำมันโดยจัดตั้งเป็นสถานีบริการ ต้องยื่นขอจดทะเบียนต่ออธิบดีมาตรา 12 ผู้ใดเป็นผู้ขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงตามชนิดและปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องแจ้งต่ออธิบดีตามแบบที่อธิบดีกำหนด

- มาตรา 16 ให้ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 ส่งบัญชีตามแบบและรายการที่กำหนดในกฎกระทรวงเกี่ยวกับปริมาณและสถานที่เก็บของน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ชื่อ กลั่น ผลิต ได้มาจำหน่ายไปแล้ว และที่เหลืออยู่ในแต่ละเดือนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป ให้ผู้ค้า

น้ำมันตามมาตรา 10 ส่งบัญชีตามแบบและรายการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเกี่ยวกับปริมาณและสถานที่เก็บของน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ชื่อ กลั่น ผลิต ได้มา จำหน่ายไป

ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือหรือประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้ค้าน้ำมันแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มเติม นอกจากที่ส่งตามวรรคหนึ่งและวรรคสองได้ ตามแบบและระยะเวลาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานกำหนด

- มาตรา 17 ให้ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 ส่งแผนการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ชื่อ กลั่นผลิตหรือจำหน่ายซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงในช่วง 3 เดือนถัดไปตามแบบและรายการที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในวันที่ 20 ของทุกเดือน ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการวางแผนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศและการติดตามสถานการณ์น้ำมันเชื้อเพลิงของโลก รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือหรือประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้ค้าน้ำมันส่งแผนปฏิบัติการในรายละเอียดเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งเกี่ยวกับการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ชื่อ กลั่น ผลิต หรือจำหน่ายซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามแบบและระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด ผู้ค้าน้ำมันต้องดำเนินกิจการค้าน้ำมันให้เป็นไปตามแผนที่ได้แจ้งไว้ในวรรคหนึ่ง และแผนปฏิบัติการตามวรรคสอง เว้นแต่มีเหตุอันควรที่มีอาจดำเนินการตามนั้นได้

- มาตรา 24 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันและแก้ไขการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงอธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือหรือประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ผู้ค้าน้ำมันงดจำหน่ายหรือให้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดหนึ่งชนิดใด หรือให้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องสำรองไว้ตามมาตรา 20 ได้ ในการนี้ อธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้

- มาตรา 25 อธิบดีมีอำนาจกำหนดลักษณะและคุณภาพของน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้บังคับทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นจะกำหนดให้ใช้บังคับเฉพาะแต่ท้องที่หนึ่งท้องที่ใดหรือหลายท้องที่ตามที่เห็นสมควร หรือจะกำหนดให้ผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดหนึ่งต้องแจ้งลักษณะและคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อขอรับความเห็นชอบ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด ในการนี้จะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับความเห็นชอบต้องปฏิบัติก็ได้

- มาตรา 30 การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงของผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 10 หรือ ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 11 ต้องเป็นไปตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ห้ามมิให้ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 10 หรือ ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 11 ที่จะขนส่งคราวละตั้งแต่ 3,000 ลิตรขึ้นไปให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้ขนส่งน้ำมันตามมาตรา 12 ทำการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดที่อธิบดีประกาศกำหนดลักษณะและคุณภาพตามมาตรา 25 เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นชั่วคราวโดยได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

- มาตรา 47 ผู้ค้าน้ำมันผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขตามมาตรา 24 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- มาตรา 56 ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 30 วรรคสอง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

6) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง กำหนดเงื่อนไขในการจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ประกาศฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติการค้าปิโตรเลียม พ.ศ. 2543 เพื่อป้องกันการขาดแคลนก๊าซปิโตรเลียมเหลว เนื่องจากราคาขายปลีกในประเทศต่ำกว่าราคาตลาดโลกมากจึงมีแรงจูงใจให้ส่งออก ในขณะที่การผลิตมีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ ทำให้มีความจำเป็นต้องควบคุมการส่งออก โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- ผู้ที่จะจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดก๊าซปิโตรเลียมเหลว หรือก๊าซปิโตรเลียมเหลวซึ่งได้บรรจุในถังก๊าซหุงต้มออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องเป็นผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการค้าปิโตรเลียม พ.ศ.2543 ซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อที่กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน แจ้งให้กรมศุลกากรทราบ

- ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการค้าปิโตรเลียม พ.ศ.2543 ที่จะจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวซึ่งได้บรรจุในถังก๊าซหุงต้มออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้ประทับอยู่ที่ถังก๊าซหุงต้มนั้น

- การจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวไปนอกราชอาณาจักร ผู้ค้าน้ำมันต้องขอหนังสือรับรองจากอธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน เพื่อไปแสดงต่อเจ้าพนักงานศุลกากรในการตรวจปล่อยสินค้าทุกครั้ง ก่อนส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

- การส่งออกก๊าซปิโตรเลียมเหลว ให้ส่งออกได้เฉพาะท่าที่หรือด่านศุลกากรซึ่งส่งออกออกได้ทุกประเภทตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ในกรณีที่เป็นการส่งออกโดยผ่านเขตแดนทางบก ให้ส่งออกได้เฉพาะที่เป็นจุดผ่านแดนถาวร เท่านั้น

ด้านก๊าซธรรมชาติและน้ำมันดิบ

7) พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 เป็นการสั่งห้ามผู้รับสัมปทานส่งออกน้ำมันดิบและปิโตรเลียมที่ได้จากแหล่งขุดเจาะทั้งหมดออกนอกประเทศ เพื่อให้เพียงพอกับการใช้ในราชอาณาจักร

- มาตรา 60 เมื่อรัฐมนตรีพิจารณาเห็นสมควร อาจสั่งให้ผู้รับสัมปทานจัดหาปิโตรเลียมที่มีคุณภาพเหมาะสมเพื่อให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการใช้ภายในราชอาณาจักรตามราคาที่กำหนดในมาตรา 57 ได้ โดยผู้รับสัมปทานต้องจัดหาปิโตรเลียมดังกล่าวตามอัตราส่วนของปิโตรเลียมที่ตนผลิตได้ กับปิโตรเลียมที่ผลิตได้ทั่วราชอาณาจักรในรอบหกเดือนที่แล้วมา

ในกรณีที่รัฐมนตรีสั่งให้ผู้รับสัมปทานเสียค่าภาคหลวงเป็นปิโตรเลียมสำหรับปิโตรเลียมที่มีได้ส่งออกตามมาตรา 83 และต่อมาได้มีการส่งปิโตรเลียมนั้นออกนอกราชอาณาจักร ในกรณีเช่นนี้ การสั่งให้ผู้รับสัมปทานจัดหาปิโตรเลียม ตามวรรคหนึ่งเพื่อทดแทนปิโตรเลียมนั้นจะกระทำมิได้ในการสั่งให้ผู้รับสัมปทานจัดหาปิโตรเลียมตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีต้องแจ้งเป็นหนังสือกำหนดเดือนเริ่มต้นสำหรับการจัดหาปิโตรเลียมให้ผู้รับสัมปทานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามเดือน และจะกำหนดเดือนสิ้นสุดสำหรับการจัดหาปิโตรเลียมไว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้กำหนดเดือนสิ้นสุดดังกล่าว ให้รัฐมนตรีบอกเลิกการจัดหาปิโตรเลียมได้เมื่อแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับสัมปทานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามเดือน

- มาตรา 61 ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศหรือเพื่อให้มีปิโตรเลียมเพียงพอกับความต้องการใช้ภายในราชอาณาจักร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศห้ามส่งปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้ทั้งหมดหรือบางส่วนออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามส่งไป ณ ที่ใดเป็นการชั่วคราวได้ในกรณีที่มีการประกาศห้ามส่งปิโตรเลียมที่ผู้รับสัมปทานผลิตได้บางส่วน ให้รัฐมนตรีห้ามผู้รับสัมปทานส่งปิโตรเลียมที่ผลิตได้ออกตามอัตราส่วนของปิโตรเลียมที่ตนผลิตได้กับปิโตรเลียมที่ผลิตได้ที่ราชอาณาจักรในรอบหกเดือนที่แล้วมา การประกาศตามมาตรา 61 ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ด้านก๊าซธรรมชาติและไฟฟ้า

8) พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับแก่การประกอบกิจการพลังงานทั่วราชอาณาจักร โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการพลังงาน” หมายความว่า กิจการไฟฟ้า กิจการก๊าซธรรมชาติ หรือกิจการระบบโครงข่ายพลังงาน

“กิจการก๊าซธรรมชาติ” หมายความว่า การขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อผ่านระบบส่งก๊าซธรรมชาติ การเก็บรักษาและแปรสภาพก๊าซธรรมชาติจากของเหลวเป็นก๊าซ การจัดหาและค้าส่งก๊าซธรรมชาติ หรือการค้าปลีกก๊าซธรรมชาติผ่านระบบจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ แต่ไม่รวมถึงการประกอบกิจการก๊าซธรรมชาติในภาคขนส่ง

“ระบบโครงข่ายพลังงาน” หมายความว่า ระบบโครงข่ายไฟฟ้า หรือระบบโครงข่าย

“ระบบโครงข่ายก๊าซธรรมชาติ” หมายความว่า ระบบส่งก๊าซธรรมชาติหรือระบบจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ

“ระบบส่งก๊าซธรรมชาติ” หมายความว่า ระบบท่อที่ใช้ในการรับก๊าซธรรมชาติจากจุดซื้อขายก๊าซธรรมชาติ และส่งถึงจุดจ่ายก๊าซธรรมชาติ หรือระบบจำหน่ายก๊าซธรรมชาติหรือโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือโรงไฟฟ้าผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน รวมถึงอุปกรณ์หรือสิ่งอื่นอันเป็นสิ่งจำเป็นในการรับและส่งก๊าซธรรมชาติ

“ระบบจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ” หมายความว่า ระบบท่อที่ต่อจากระบบส่งก๊าซธรรมชาติ รวมถึงอุปกรณ์หรือสิ่งอื่นอันเป็นสิ่งจำเป็นในการจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ

“ศูนย์ควบคุมระบบโครงข่ายพลังงาน” หมายความว่า ศูนย์ควบคุมระบบไฟฟ้า หรือศูนย์ควบคุมการส่งก๊าซธรรมชาติ

“สถานประกอบกิจการพลังงาน” หมายความว่า อาคาร สถานที่ เครื่องจักร ระบบโครงข่ายพลังงาน และอุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการประกอบกิจการพลังงาน

“อัตราค่าบริการ” หมายความว่า ราคาพลังงานต่อหน่วย ค่าตอบแทน หรือเงื่อนไขสำหรับการให้บริการ ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่ผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บจากผู้ใช้งาน

“ราชอาณาจักร” หมายความว่า รวมถึงเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิของประเทศไทยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามความตกลงที่ได้ทำกับต่างประเทศด้วย

- มาตรา 9 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการพลังงานตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ (4) เสนอนโยบายในการป้องกันและแก้ไขการขาดแคลนพลังงานต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

ด้านไฟฟ้า

9) พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “ระบบไฟฟ้า” หมายความว่า สายส่งไฟฟ้า สายจำหน่ายไฟฟ้า สถานีไฟฟ้าย่อย หรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์แก่การส่งหรือการจำหน่ายไฟฟ้า

- มาตรา 6 ให้จัดตั้งการไฟฟ้าขึ้น เรียกว่า “การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กฟผ.” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- ผลิต จัดให้ได้มา จัดส่ง หรือจำหน่ายซึ่งพลังงานไฟฟ้าให้แก่ (ก) การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหรือการไฟฟ้าอื่นตามกฎหมายว่าด้วยกรนั้น (ข) ผู้ใช้พลังงานไฟฟ้า ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (ค) ประเทศใกล้เคียง

- ดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าแหล่งพลังงานอันได้มาจากธรรมชาติเช่น น้ำ ลม ความร้อนธรรมชาติ แสงแดด แร่ธาตุ หรือเชื้อเพลิง เป็นต้นว่า น้ำมัน ถ่านหิน หรือก๊าซ รวมทั้งพลังงานปรมาณู เพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้าและงานอื่นที่ส่งเสริมกิจการของ กฟผ. (2 ทวิ) ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้า และธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับกิจการของ กฟผ. หรือร่วมทุนกับบุคคลอื่นเพื่อดำเนินการดังกล่าว

- ผลิตและขายลิกไนท์หรือวัตถุดิบจากลิกไนท์หรือโดยอาศัยลิกไนท์หรือร่วมทุนกับบุคคลอื่นเพื่อดำเนินการดังกล่าว

10) พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2503 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- มาตรา 6 ให้จัดตั้งการไฟฟ้าขึ้นเรียกว่า “การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค” โดยเรียกย่อว่า กฟภ. และให้ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY เรียกโดยย่อว่า PEA มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- ผลิต จัดให้ได้มา จัดส่ง และจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า

- ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

- มาตรา 7 ให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีอำนาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์

- ในเขตส่วนภูมิภาคซึ่งอยู่นอกเขตท้องที่ที่การไฟฟ้านครหลวงดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในประเทศใกล้เคียง

11) พระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. 2501 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- มาตรา 6 ให้จัดตั้งการไฟฟ้าขึ้นเรียกว่า “การไฟฟ้านครหลวง มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- ผลิตพลังงานไฟฟ้าไปปلاغก่อนในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการโอนตามมาตรา 14 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้ายันฮี พ.ศ. 2500

- จัดให้ได้มาและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าและดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การไฟฟ้านครหลวง

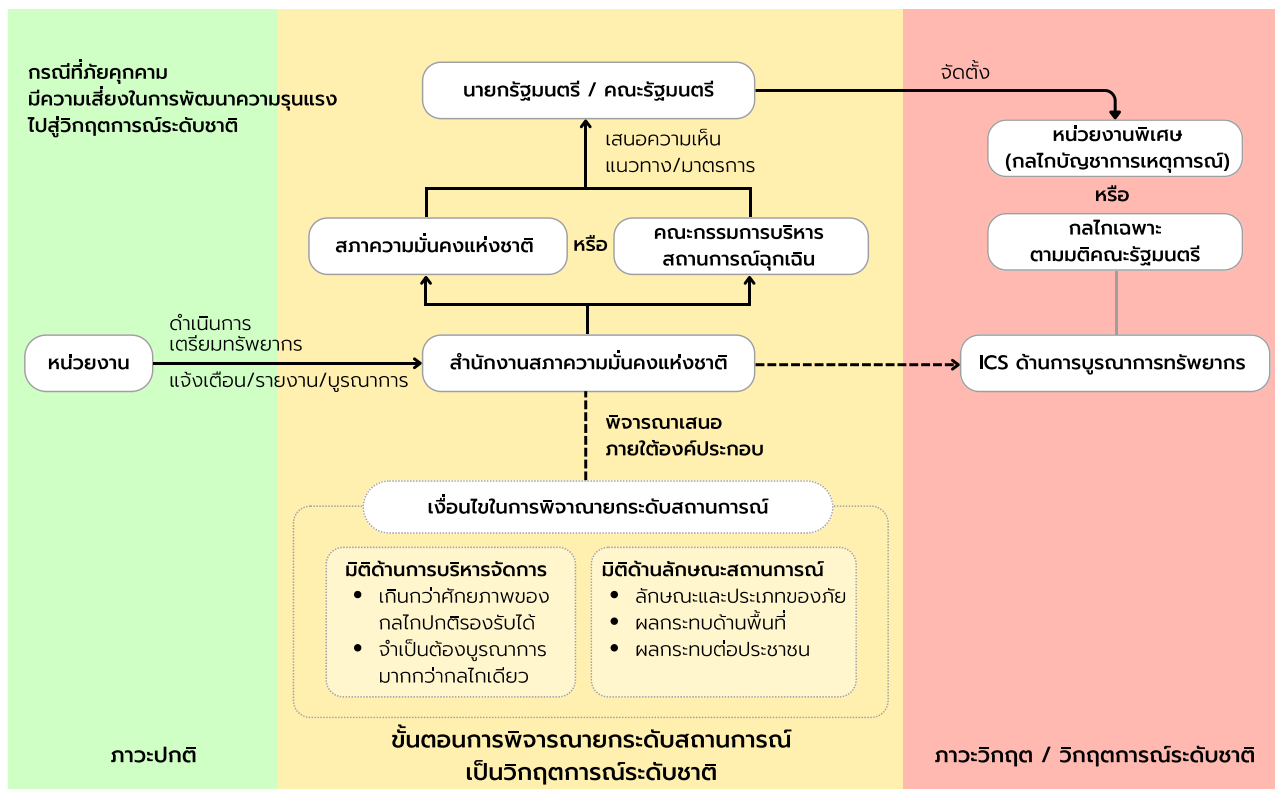
- มาตรา 7 การผลิต จัดให้ได้มาและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าตลอดจนการคมนาคมที่ใช้พลังงานไฟฟ้า เป็นกิจการสาธารณูปโภค

5.2 กลไกการและมาตรการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน

5.2.1 กลไกบริหารวิกฤติการณ์ระดับชาติ

แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤติการณ์ (พ.ศ.2566-2570) กำหนดไว้ว่าหากสถานการณ์มีลักษณะที่เป็นไปตามเงื่อนไขในการพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤติการณ์ระดับชาติ และคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติพิจารณาแล้ว เห็นว่าจำเป็นต้องยกระดับเป็นวิกฤติการณ์ระดับชาติ คณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติจะเสนอความเห็น แนวทาง มาตรการต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ ก่อนเสนอต่อนายกรัฐมนตรี และ/หรือคณะรัฐมนตรีตามลำดับ

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีและ/หรือ คณะรัฐมนตรี พิจารณาแล้วเห็นว่าสถานการณ์เป็นวิกฤติการณ์ระดับชาติ อาจพิจารณาอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และจัดตั้งหน่วยงานพิเศษสำหรับเป็นกลไกการบริหารจัดการสถานการณ์ดังกล่าว แต่หากนายกรัฐมนตรีและ/หรือคณะรัฐมนตรี ไม่ต้องการให้การบริหารจัดการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากเกินไป อาจพิจารณาจัดตั้งกลไกเฉพาะกิจตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อบริหารจัดการสถานการณ์ได้อีกทางหนึ่งได้ก็ย่อมได้

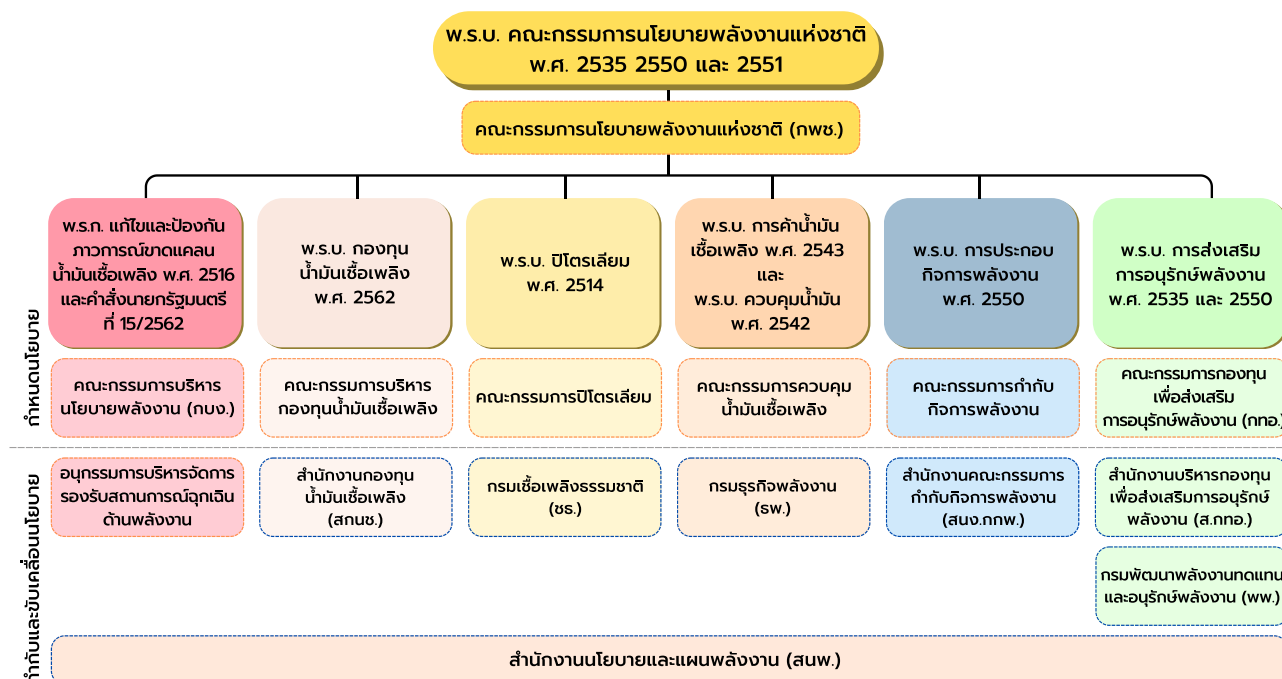

รูปที่ 2 แผนภาพสรุปแนวทางการพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤติการณ์ระดับชาติ

5.2.2 กลไกการบริหารวิกฤติของกระทรวงพลังงาน

ภาพรวม

อนุกรรมการบริหารจัดการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน แต่งตั้งจากคำสั่งคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) ที่ 2/2564 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2564 ตามอำนาจพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีหน้าที่และอำนาจในการ เสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสถานะฉุกเฉินด้านพลังงาน ฝ้าระวัง ติดตามการเกิดเหตุการณ์ที่อาจเป็นสาเหตุให้เกิดสถานะฉุกเฉินด้านพลังงาน และบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสื่อสารให้ประชาชนมีความเข้าใจและเชื่อมั่นต่อการบริหารจัดการพลังงานในช่วงสถานะฉุกเฉินด้านพลังงาน ดำเนินงานบริหารสถานการณ์ที่ก๊าซธรรมชาติของแหล่งในประเทศจัดหาได้ลดลงจากการเปลี่ยนผ่านสัมปทานและราคา LNG ในตลาดโลกราคาสูงจากความขัดแย้งรัสเซียยูเครน ตั้งแต่ปีปลายปี พ.ศ. 2564 เป็นต้นมา

รูปที่ 3 กลไกภายใต้พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

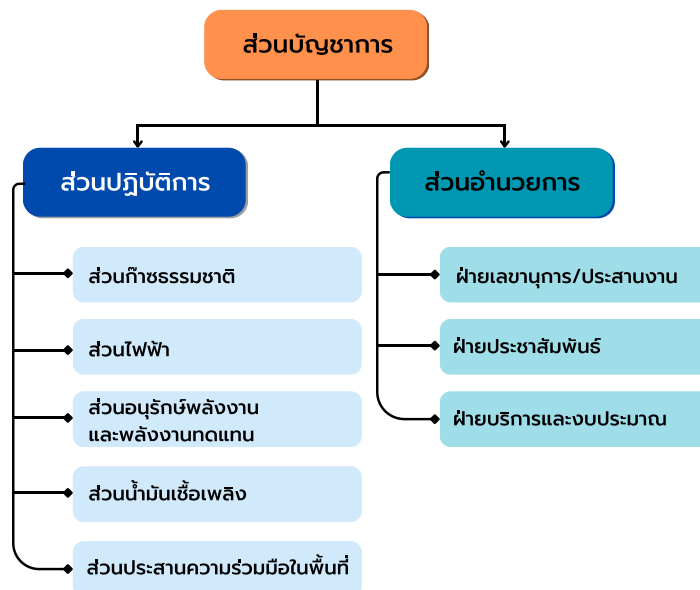
ศูนย์อำนวยการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน (ศูนย์ฯ) จัดตั้งในกรณีที่หน่วยงานระดับปฏิบัติได้รายงานสถานการณ์ฉุกเฉินและจำแนกระดับความรุนแรงของผลกระทบอยู่ระดับรุนแรง - รุนแรงมาก โดยสำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานจะเสนอผู้บริหารกระทรวงพลังงานพิจารณาจัดตั้งเป็นการเฉพาะ ด้วยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งองค์ประกอบของศูนย์ฯ จะแตกต่างกันตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ องค์ประกอบของศูนย์ฯ มีดังนี้

ระดับ	การสั่งการ	องค์ประกอบภายในศูนย์
รุนแรงมาก	รัฐมนตรี กระทรวงพลังงาน	ประธาน : รัฐมนตรีกระทรวงพลังงาน กรรมการ : ผู้บริหารระดับสูงของทุกหน่วยงานในกำกับ เลขานุการ : กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน
รุนแรง	ปลัดกระทรวงพลังงาน	ประธาน : ปลัดกระทรวงพลังงาน กรรมการ : ผู้บริหารระดับสูงของทุกหน่วยงานในกำกับ เลขานุการ : กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน
ปานกลาง	อธิบดีกรมที่เกี่ยวข้อง	ไม่จัดตั้งศูนย์ฯ
เล็กน้อย	ดำเนินการภายในหน่วยปฏิบัติ	ไม่จัดตั้งศูนย์ฯ

1) อำนาจหน้าที่

- สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานข้อมูลสถานการณ์ ประเมินและวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ เพื่อประกอบการตัดสินใจแก้ไขสถานการณ์ รวมทั้งติดตามและประเมินสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง
- ตัดสินใจเพื่อกำหนดมาตรการ/นโยบายในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งสั่งการและอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ
- ให้ความเห็นชอบข้อมูลข่าวสารที่ต้องนำเสนอต่อสาธารณชน
- มอบหมายภารกิจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ

2) โครงสร้าง ศูนย์อำนวยความสะดวกสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานจะประกอบด้วย 3 หน่วยงานหลัก คือ ส่วนบัญชาการ ส่วนอำนวยความสะดวก และส่วนปฏิบัติการ ดังนี้

รูปที่ 4 โครงสร้างศูนย์อำนวยความสะดวกสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน

ทั้งนี้ หากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความรุนแรงและกระทบต่อประชาชนมาก อาจมีความจำเป็นต้องสื่อสารหรือให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิดและรวดเร็ว อาจมีการจัดตั้ง **ศูนย์อำนวยการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานในส่วนภูมิภาค** เพื่อร่วมแก้ไขสถานการณ์กับส่วนกลางเพิ่มเติมด้วย

3) แนวปฏิบัติในการแจ้งเหตุ เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินที่ส่งผลกระทบต่อพลังงานของประเทศขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจะต้องมีการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นในขณะนั้น พร้อมทั้งรายงานข้อมูลต่อผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตาราง 16 แนวปฏิบัติในการแจ้งเหตุเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน

ระดับ	ลำดับการแจ้งเหตุ
รุนแรงมาก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่วนปฏิบัติรายงานสถานการณ์ต่ออธิบดีกรมที่เกี่ยวข้องและกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน 2. อธิบดีกรมที่เกี่ยวข้องรายงานสถานการณ์ต่อปลัดกระทรวงพลังงาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน 3. จัดตั้งศูนย์อำนวยการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน
รุนแรง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่วนปฏิบัติรายงานสถานการณ์ต่ออธิบดีกรมที่เกี่ยวข้องและกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน 2. อธิบดีกรมที่เกี่ยวข้องรายงานสถานการณ์ต่อปลัดกระทรวงพลังงาน 3. จัดตั้งศูนย์อำนวยการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน
ปานกลาง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่วนปฏิบัติรายงานสถานการณ์ต่ออธิบดีกรมที่เกี่ยวข้อง 2. อธิบดีกรมที่เกี่ยวข้องรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์และผลกระทบต่อผู้บริหาร
เล็กน้อย	ส่วนปฏิบัติการดำเนินการแก้ปัญหาและรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์และผลกระทบต่ออธิบดีกรมที่เกี่ยวข้อง

ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

การแก้ไขสภาวะฉุกเฉินด้านน้ำมันเชื้อเพลิงในระดับรุนแรง-รุนแรงมาก จะมี**กรมธุรกิจพลังงาน** เป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงพลังงานในการแก้ไขปัญหา ร่วมกับสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กลุ่มผู้ค้าน้ำมัน และผู้รับสัมปทานปิโตรเลียม ได้มีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการตอบสนองต่อสภาวะฉุกเฉินด้านพลังงาน ตามแผนเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง (2565) ดังนี้

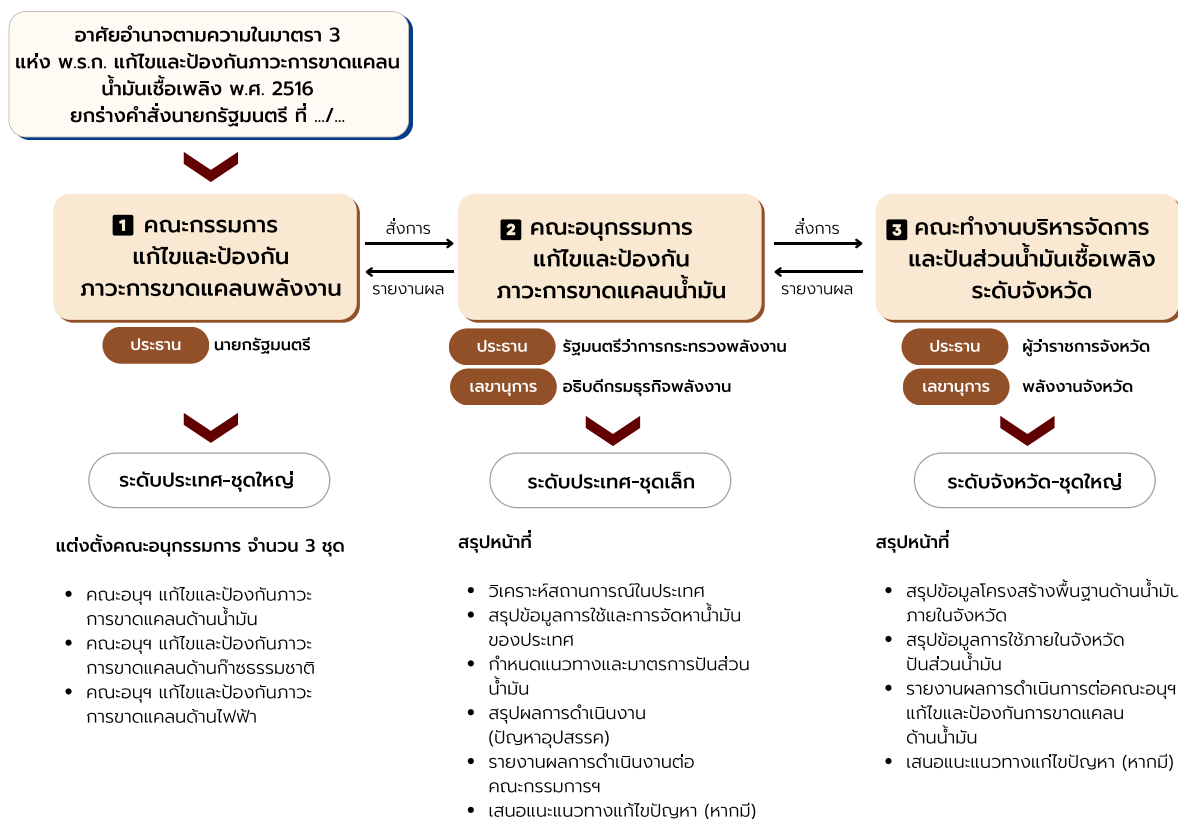
1) มาตรการ การตอบสนองต่อสภาวะฉุกเฉินด้านน้ำมันเชื้อเพลิงแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

- **ด้านการจัดหาพลังงาน** มาตรการเช่น ผู้ค้าน้ำมันทำการแลกเปลี่ยนน้ำมันระหว่างกัน (SWAP) การเก็บสำรองน้ำมันแทนกันหรือมอบหมายเก็บสำรองแทนกัน เพิ่มกำลังการผลิตของโรงกลั่นให้เต็มกำลังการผลิต โรงกลั่นปรับการผลิตให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ขาดแคลนมากขึ้น จัดสรรและจำกัดปริมาณการนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในปิโตรเคมี การระงับการส่งออกพลังงาน การงดหรือลดการส่งน้ำมันเข้าคลังสำรอง การลดยาลำของเรือบรรทุก

น้ำมันเพื่อการสำรองน้ำมัน (ประสานงานกับกรมเจ้าท่าในการกำหนดระยะเวลา เขตท่าเรือ และเขตจอดเรือ ในน่านน้ำไทย) การเดินรถหรือพาหนะขนส่งเชื้อเพลิงนอกเวลาที่กฎหมายกำหนด การใช้เชื้อเพลิงไม่ตรงตาม มาตรฐานสิ่งแวดล้อม โดยการผ่อนผันลักษณะและคุณภาพ ของน้ำมันเชื้อเพลิง การนำน้ำมันสำรองออกมาใช้ โดยการสั่งให้ผู้ค้าน้ำมันจำหน่ายเชื้อเพลิงที่ต้องสำรองไว้

• **ด้านการใช้พลังงาน** มาตรการเช่น การควบคุมความเร็วและการควบคุมการใช้ยานพาหนะ เช่น การปิดถนนบางสายเพื่อบังคับห้ามวิ่ง หรือจำกัดเขตอนุญาตให้รถยนต์เข้าไปในบางพื้นที่ หรือกำหนด เส้นทางสำหรับรถยนต์สาธารณะให้มีเส้นทางมากขึ้นเพื่อลดการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง การเปิด-ปิดสถานบริการน้ำมัน เชื้อเพลิง และการปันส่วนพลังงาน ปฏิบัติงานด้วยกลไกข้อ 2)

2) **กลไกการปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศ** กรณีเกิดสถานการณ์วิกฤติด้านพลังงาน นายกรัฐมนตรีสามารถอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลน ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 สั่งให้มีการยกเว้นคำสั่งนายกรัฐมนตรี เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขและป้องกัน ภาวะการขาดแคลนพลังงาน โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเป็นฝ่าย เลขานุการฯ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมัน (คณะอนุฯ) โดยมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเป็นประธาน และมีอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานเป็นฝ่ายเลขานุการฯ โดยคณะอนุฯ มีหน้าที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์ในประเทศ สรุปข้อมูลการใช้ประโยชน์และการจัดหา น้ำมันของประเทศ กำหนดแนวทางและมาตรการปันส่วนน้ำมัน รวมถึงสรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะ กรรมการฯ และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา (หากมี)

รูปที่ 5 กลไกการปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศ

ทั้งนี้ ในการบริหารงานระดับจังหวัด คณะอนุฯ สามารถส่งการไปยัง **คณะทำงานบริหารจัดการและปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงระดับจังหวัด (คณะทำงานฯ)** ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานและมีพลังงานจังหวัดเป็นฝ่ายเลขานุการฯ ซึ่งคณะทำงาน จะทำหน้าที่ในการสรุปข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำมันภายในจังหวัด สรุปข้อมูลการใช้ภายในจังหวัด ดำเนินการปันส่วนน้ำมัน และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะอนุฯ รวมถึงเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา (หากมี) รายละเอียดสรุปได้ตามที่ปรากฏในรูปที่ 5

3) การบริหารจัดการราคา มีสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ การดำเนินงานอ้างอิงจากแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง และ แผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (2563) ใช้งบประมาณกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและแก้ไขปัญหาป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง มีเป้าประสงค์คือ ราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศมีเสถียรภาพ ไม่ปรับตัวอย่างรุนแรงในทันทีเมื่อเกิดภาวะวิกฤตราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งกลยุทธ์จะเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดเก็บเงินเข้าและการชดเชยของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ชัดเจน กรณีเกิดวิกฤตการณ์ด้านราคาน้ำมันเชื้อเพลิงใน 3 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มน้ำมันดีเซล กลุ่มน้ำมันเบนซินและแก๊สโซฮอล์ และ ก๊าซ LPG โดยระดับวิกฤตของราคาน้ำมันเชื้อเพลิง แบ่งได้เป็น 3 สถานการณ์ คือ

- สถานการณ์ที่ 1 ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับขึ้นเกิดระดับที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนระดับวิกฤต
 - สถานการณ์ที่ 2 ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงราคาปรับตัวสูงขึ้นมากอย่างรุนแรง
 - สถานการณ์ที่ 3 สถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงอาจขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ
- ทั้งนี้ หากมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562 และปรับปรุงแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง และ แผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ให้อ้างอิงตามแผนที่ปรับปรุงใหม่ดังกล่าว

ด้านก๊าซธรรมชาติ

การแก้ไขสภาวะฉุกเฉินด้าน **ก๊าซธรรมชาติและก๊าซธรรมชาติเหลว** มีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับ สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ศูนย์บริหารจัดการก๊าซธรรมชาติ (Pool Manager) ผู้รับสัมปทานปิโตรเลียม กลุ่มโรงแยกก๊าซธรรมชาติ มีการกำหนดมาตรการและกลไกในการตอบสนองต่อสภาวะฉุกเฉินด้านพลังงาน ดังนี้

1) มาตรการการตอบสนองต่อสภาวะฉุกเฉินด้านก๊าซธรรมชาติและก๊าซธรรมชาติเหลว แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

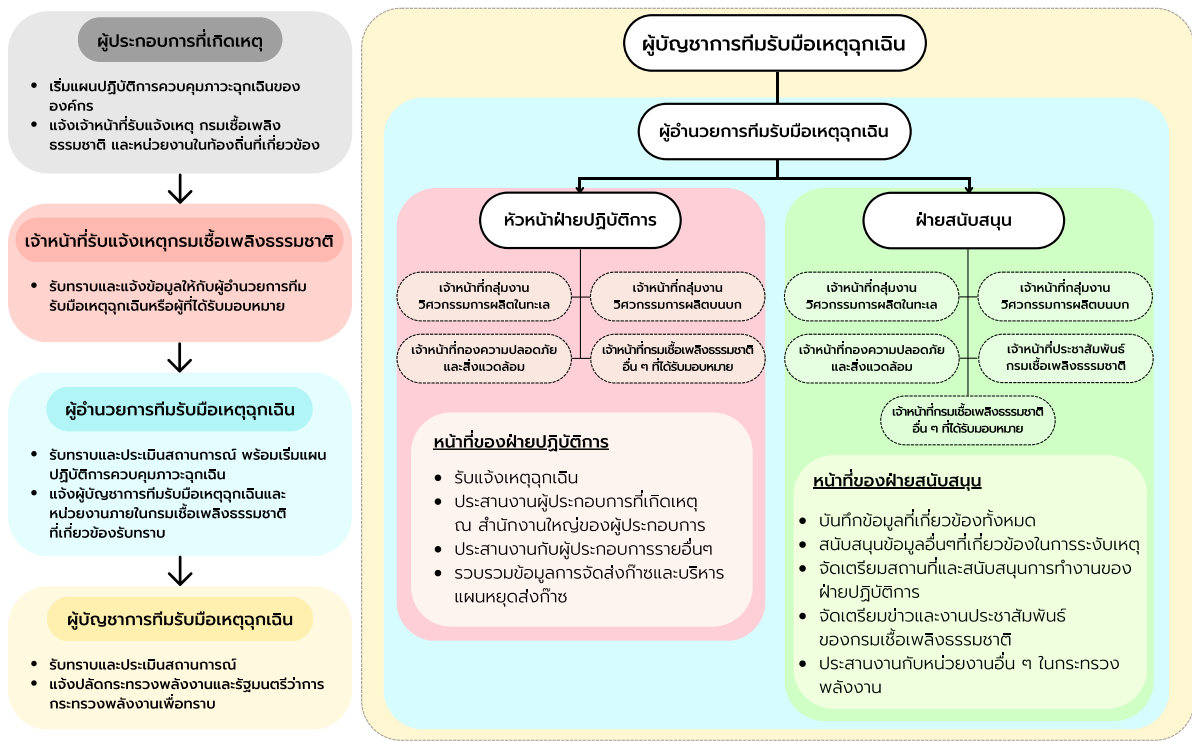
- **ด้านการจัดหาพลังงาน** มาตรการ เช่น เรียกรับก๊าซธรรมชาติเพิ่มจากผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมแหล่งต่าง ๆ แจกผู้ผลิต/ ระบบท่อส่งก๊าซฯ ให้เตรียมความพร้อมในการจ่ายก๊าซฯ เพิ่มกำลังการผลิตโดยพิจารณาข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น กรอบคุณภาพก๊าซธรรมชาติ และงดเว้นการทำงานที่มีความเสี่ยงต่อระบบการจ่ายก๊าซธรรมชาติ เลื่อนแผนการซ่อมบำรุงของแหล่งก๊าซธรรมชาติออกไป ประสานงานกับโรงแยกก๊าซธรรมชาติเพื่อลด/ปรับการเดินเครื่องโรงแยกก๊าซธรรมชาติ บริหารจัดการโดยการนำก๊าซธรรมชาติที่ค้างในท่อก๊าซฯบนบก

(Line pack) มาใช้งาน เพิ่มการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) เตรียมสำรอง LNG เพื่อใช้งานในกรณีเกิดเหตุการณ์ซ้ำซ้อน

• **ด้านการใช้พลังงาน** มาตรการ เช่น ปรับลดปริมาณการจ่ายก๊าซธรรมชาติให้กับสถานี NGV บางสถานี กำหนดสถานีที่ให้บริการ เฉพาะ รถใหญ่ และ รถเล็กอย่างเดียว จัดสรรก๊าซธรรมชาติจากสถานีจ่าย ก๊าซหลักที่รับก๊าซฯ ฝั่งตะวันตก / ตะวันออก กระทรวงพลังงานกำหนดคุณภาพก๊าซฯ สำหรับยานยนต์ เนื่องจาก คุณภาพก๊าซฯ จากแหล่งผลิตที่แตกต่างกันเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อรถยนต์ที่ใช้ก๊าซ NGV

2) กลไกการบริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉินในกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ (ชธ.) กำหนดระดับสถานะฉุกเฉินเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ฉุกเฉินระดับ 1 ประกอบการสามารถระงับเหตุได้ด้วยตนเอง ฉุกเฉินระดับ 2 ผู้ประกอบการต้องการความช่วยเหลือจาก ชธ. และผู้ประกอบการรายอื่น ฉุกเฉินระดับ 3 ผู้ประกอบการต้องการความช่วยเหลือจาก ชธ. และหน่วยงาน ภายนอกโดยผังการสื่อสารภายในกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติและกลไกโครงสร้างทีมควบคุมภาวะฉุกเฉิน มีดังนี้

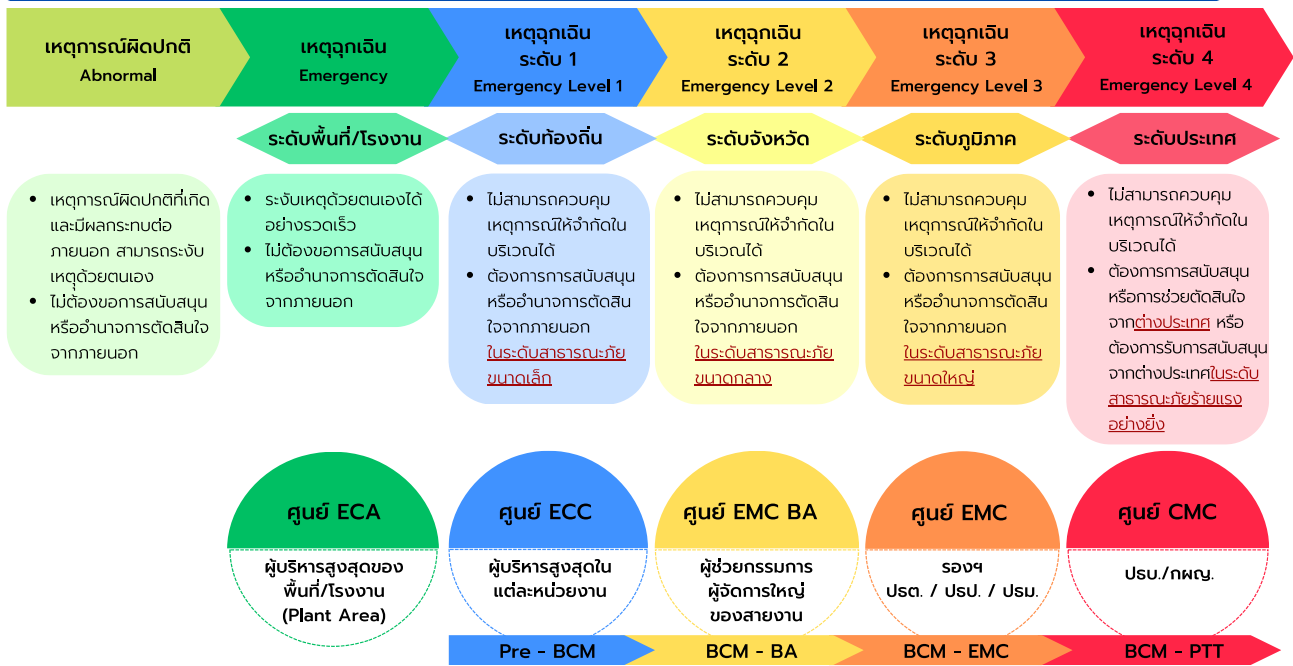

รูปที่ 6 ผังการสื่อสารภายในและกลไกโครงสร้างทีมควบคุมภาวะฉุกเฉินกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

3) กรอบการบริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉินและภาวะวิกฤตของกลุ่ม ปตท.

กลุ่ม ปตท. กำหนดระดับสถานะฉุกเฉินเป็น 4 ระดับ สอดคล้องกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้แก่ ฉุกเฉินระดับ 1 ระดับท้องถิ่นใช้อำนาจการตัดสินใจจากภายนอกในระดับสาธารณภัยระดับเล็ก ฉุกเฉินระดับ 2 ระดับจังหวัดใช้อำนาจการตัดสินใจจากภายนอกในระดับสาธารณภัยระดับกลาง ฉุกเฉินระดับ 3 ระดับภูมิภาคใช้อำนาจการตัดสินใจจากภายนอกในระดับสาธารณภัยขนาดใหญ่ และ ฉุกเฉินระดับ 4 ระดับประเทศใช้อำนาจการตัดสินใจจากภายนอกในระดับสาธารณภัยระดับร้ายแรงอย่างยิ่งซึ่งจะมีประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นผู้หัวหน้าศูนย์ควบคุมภาวะฉุกเฉิน

ลำดับขั้นตอนการบริหารจัดการเหตุฉุกเฉิน / ภาวะวิกฤต และความต่อเนื่องทางธุรกิจ

รูปที่ 7 ผังการสื่อสารภายในและกลไกโครงสร้างที่มอบความระมัดระวังเหตุฉุกเฉิน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ด้านไฟฟ้า

การแก้ไขสถานะฉุกเฉินด้านไฟฟ้า จะมี **สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน** เป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงพลังงานในการแก้ไขปัญหา ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง และประสานงานกลุ่มผู้ผลิตไฟฟ้าและผู้ใช้ไฟฟ้าขนาดใหญ่ในระบบ ได้มีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการตอบสนองต่อสถานะฉุกเฉินด้านพลังงาน ดังนี้

1) มาตรการ การตอบสนองต่อสถานะฉุกเฉินด้านไฟฟ้า แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

- ด้านการจัดหาพลังงาน** มาตรการเช่น การเปลี่ยนชนิดเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้าในโรงไฟฟ้าที่สามารถใช้น้ำมันเตา และน้ำมันดีเซลแทนก๊าซธรรมชาติได้ เลื่อนแผนการซ่อมบำรุงโรงไฟฟ้า เพิ่มการระบายน้ำจากเขื่อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ซื้อไฟฟ้าจากต่างประเทศเพิ่ม เช่น ประเทศมาเลเซีย ประเทศลาว นำกำลังการผลิตจากโรงไฟฟ้าที่ถูกปลดกลับคืนมาใช้ชั่วคราวในกรณีฉุกเฉิน การนำเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองเคลื่อนที่ (Mobile Generator) มาช่วยผลิตไฟฟ้า

- ด้านการใช้พลังงาน** มาตรการเช่น การลดกำลังการใช้ไฟฟ้าสูงสุด (Peak Demand) กำหนดมาตรการให้อาคารควบคุม/หน่วยงานของรัฐ ลดการใช้เครื่องปรับอากาศ ดำเนินมาตรการตอบสนองด้านโหลด Demand Response สั่งการให้ผู้ผลิตพลังงานควบคุม (Standby Generator) เตรียมการสำรองน้ำมัน และพิจารณาการควบคุมการใช้พลังงานไฟฟ้าในอาคารและสถานบริการ โดยสั่งกำหนดวันเวลาและเงื่อนไขในการดำเนินกิจการโรงงาน โรงมหรสพ โรงภาพยนตร์ สถานบริการ ภัตตาคาร หรือสถานบันเทิงอื่น และ การใช้พลังงานไฟฟ้าในอาคารในการโฆษณาและในสถานที่อื่น สั่งการให้มีการเปิด - ปิดห้างสรรพสินค้าเป็นเวลา เช่น การเลื่อนเวลาเปิดปิด ประสานงานให้โรงงานควบคุมลดการใช้พลังงาน โดยการจัด Priority การจัด Zoning

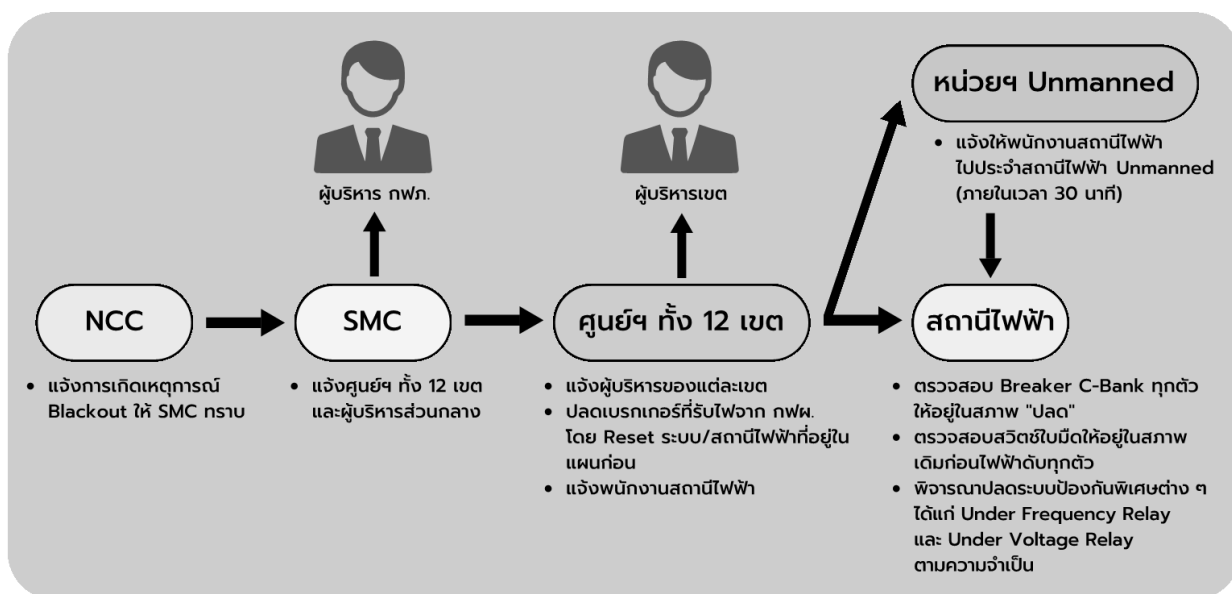
การทำงาน หรือหยุดการทำงาน สั่งการให้โรงงานควบคุมบริหารจัดการการปฏิบัติงาน เช่น ย้ายเวลา operate จากช่วงเวลากลางวัน เป็นช่วงเวลากลางคืน เพื่อลดค่าความต้องการกำลังไฟฟ้าสูงสุด (Peak Demand)

2) การนำระบบไฟฟ้ากลับสู่สภาวะปกติเมื่อเกิดเหตุการณ์ไฟฟ้าดับทั่วประเทศ (Blackout Restoration)

เมื่อเกิดไฟฟ้าดับทั่วประเทศ ศูนย์ควบคุมระบบกำลังไฟฟ้าแห่งชาติ (NCC) ของ กฟผ. จะสามารถตรวจสอบได้จากไฟฟ้าดับหมดทุกสถานีไฟฟ้า แรงดันไฟฟ้ามีค่าเป็นศูนย์ และโรงไฟฟ้าที่อยู่ในระบบปลดออกทั้งหมด โดยศูนย์ควบคุมระบบกำลังไฟฟ้าแห่งชาติ (NCC) ของ กฟผ. จะตรวจสอบยืนยันกับศูนย์ควบคุมระบบกำลังไฟฟ้าทุกแห่งของ กฟผ. ว่าเกิดไฟฟ้าดับทั้งหมด จากนั้นจะประสานงานแจ้ง ศูนย์ควบคุมการจ่ายไฟฟ้าของ กฟผ. และ กฟน. รวมทั้งทุกโรงไฟฟ้ารับทราบ เพื่อเตรียมการเข้าสู่ขั้นตอนการนำระบบกลับ (Blackout Restoration) โดยสรุปได้ดังนี้

1. การ Reset ระบบ
2. การแบ่งพื้นที่การจ่ายไฟฟ้าออกเป็นพื้นที่ย่อย (Zone)
3. การ Black Start โรงไฟฟ้า
4. การ Charge Line
5. การ Operate Shunt Reactor และ Shunt Capacitor
6. การจ่ายโหลดในช่วงแรกซึ่งมีเป้าหมายจ่ายไฟไปยังโรงไฟฟ้าที่ไม่สามารถ Black Start ได้เองก่อน
7. การจ่ายโหลดรวมถึงการควบคุมแรงดันและความถี่
8. การขนานระบบระหว่างพื้นที่ย่อย (Zone) เข้าด้วยกัน เพื่อเป็นระบบใหญ่ระดับภาค
9. การขนานระบบแต่ละภาคให้เป็นระบบหลัก

ทั้งนี้ สาเหตุหลักที่มีศักยภาพสูงที่จะทำให้เกิด Blackout ได้แก่ ภัยธรรมชาติ การก่อวินาศกรรม ระบบจ่ายเชื้อเพลิงขัดข้อง โดยเฉพาะระบบการป้อนก๊าซธรรมชาติจากแหล่งผลิตมายังโรงไฟฟ้าขัดข้อง ทำให้ไม่มีเชื้อเพลิงเพียงพอในการผลิตไฟฟ้า หรืออาจมาจากระบบส่งไฟฟ้าไม่มีเสถียรภาพดีพอสำหรับรองรับเหตุการณ์ผิดปกติในระบบส่งบางวงจร ทำให้ไม่สามารถจ่ายไฟฟ้าได้และเป็นสาเหตุให้เกิดไฟฟ้าดับเป็นวงกว้าง

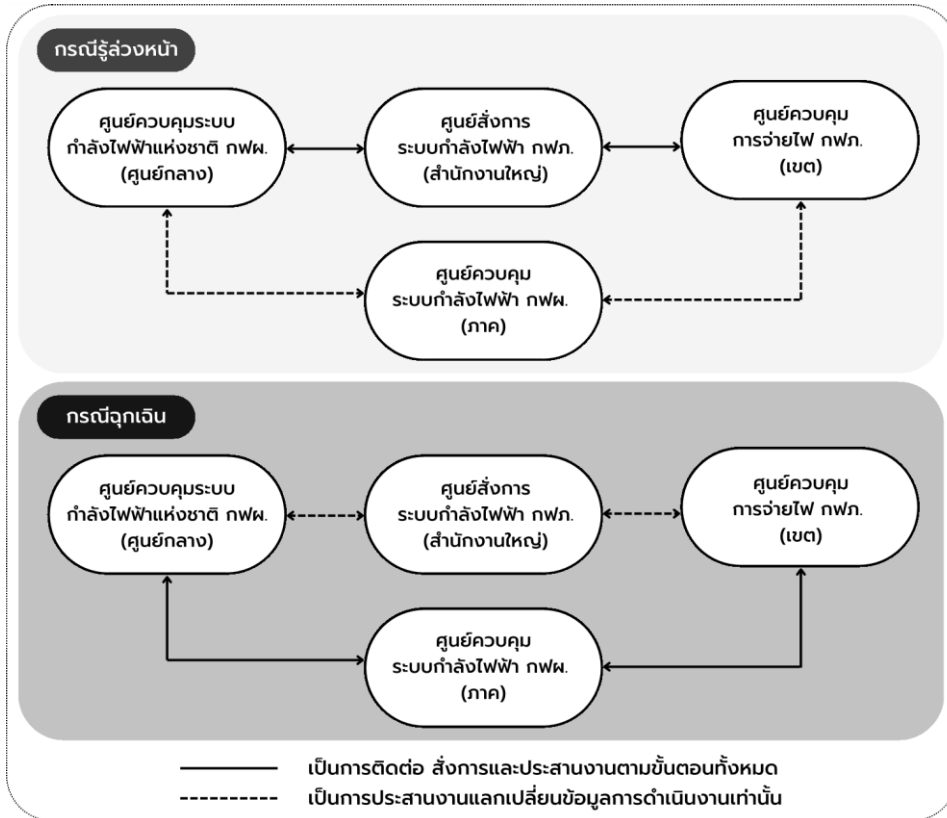

รูปที่ 8 กระบวนการดำเนินงานของแผนปลดโหลดกรณีเกิดเหตุผิดปกติด้านพลังงานไฟฟ้า

3) แผนปลดโหลดกรณีเหตุผิดปกติด้านพลังงานไฟฟ้า (Rotating Brown Out)

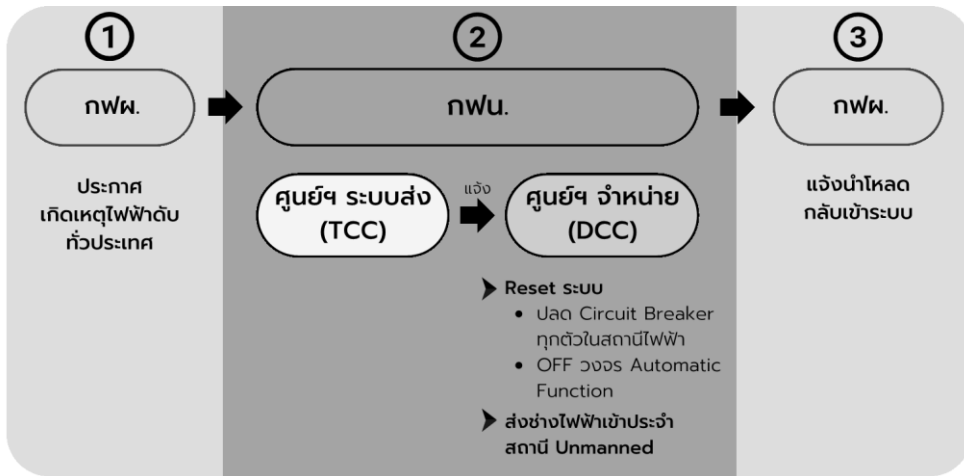
ในกรณีที่สถานการณ์ส่งผลให้การบริการพลังงานไฟฟ้าไม่เพียงพอ จำเป็นต้องดำเนินมาตรการ เวียนดับไฟฟ้า ในเขตต่าง ๆ จะใช้ข้อกำหนดในสัญญาให้บริการไฟฟ้า ในการดำเนินการ และจัดลำดับความสำคัญ ของสถานที่ต่าง ๆ โดยพิจารณาหลักเสี่ยงสถานที่ให้บริการด้านสาธารณสุขและความมั่นคง เช่น โรงพยาบาล เขต ธุรกิจ สถานีตำรวจ ชุมสายโทรศัพท์

- **แผนปลดโหลดของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค** กำหนดปริมาณการปลดโหลดไว้ที่ร้อยละ 50 ของโหลด กฟภ. โดยจะพิจารณาหมุนเวียนดับไฟฟ้าตามความเหมาะสม และปลดโหลดตามสัดส่วนการใช้ไฟฟ้า รวมทั้งหลักเสี่ยงสถานที่สำคัญ เช่น โรงพยาบาล สนามบิน สถานีตำรวจ

รูปที่ 9 ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ Blackout ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

- **แผนปลดโหลดของการไฟฟ้านครหลวง** กรณีที่ทราบล่วงหน้าก่อนเกิดเหตุสุดวิสัย กฟน. ได้จัดเตรียมแผนการปลดวงจรไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีผลกระทบน้อยที่สุดก่อน โดยจะต้องไม่กระทบสถานที่สำคัญต่าง ๆ สำหรับกรณีเกิดเหตุสุดวิสัยซึ่งไม่ทราบล่วงหน้า เช่น ระบบการผลิตหรือจ่ายไฟฟ้าไม่เพียงพอ จะส่งผลทำให้เกิดความถี่ของแรงดันไฟฟ้าต่ำกว่าปกติ (Under Frequency) ซึ่งจะส่งสัญญาณให้ระบบปลดโหลดวงจรไฟฟ้าอัตโนมัติ (Automatic Load Shedding) ปลดสวิตช์วงจรไฟฟ้าบางส่วนออกเพื่อรักษาสมดุลและป้องกันการเกิดสถานะไฟดับหมดทุกสถานี (blackout) ทั้งนี้ กฟน. ได้จัดลำดับขั้นของการปลดโหลด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดไฟดับในสถานที่สำคัญต่าง ๆ

รูปที่ 10 ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ Blackout ของการไฟฟ้านครหลวง

5.3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน

อักษรย่อ	หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่ต่อการขับเคลื่อนแผนฯ
พณ.	กระทรวงพลังงาน	
สป.พณ.	สำนักงาน ปลัดกระทรวงพลังงาน	ประสานงานกลางในกลไกการบริหารสถานการณ์ระดับชาติ ฝ่ายเลขานุการ ประเมินแผน ปรับปรุงและขับเคลื่อนแนวทางตามแผน ขับเคลื่อน การพัฒนาฐานข้อมูลที่เป็นจำเป็นเพื่อการเตรียมพร้อมบริหารจัดการวิกฤติ พัฒนาความสามารถในการรับมือภัยคุกคามด้านไซเบอร์ต่อภาค พลังงาน ปรับปรุงแผนและซัพพอร์ตแผนความต่อเนื่อง พัฒนากลไก ความร่วมมือและองค์ความรู้จากองค์กรระหว่างประเทศเพื่อเพิ่ม ศักยภาพการบริหารจัดการวิกฤติพลังงาน แลกเปลี่ยนเผยแพร่ข้อเท็จจริง ในสถานการณ์ฉุกเฉิน
ธพ.	กรมธุรกิจพลังงาน	ผู้ให้สัญญาณ Trigger points การจัดการน้ำมันเชื้อเพลิง ปรับปรุงและ ขับเคลื่อนแนวทางตามแผนเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้กำกับหรือปฏิบัติตามกฎหมายด้าน น้ำมันเชื้อเพลิงที่เกี่ยวข้อง พัฒนาแนวทางการส่งเสริมการใช้การขนส่ง ทางท่อเพิ่มมากขึ้น เป็นหน่วยงานหลักแก้ไขสถานะฉุกเฉินด้านน้ำมันเชื้อเพลิง
ชธ.	กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	ผู้ให้สัญญาณ Trigger points ก๊าซธรรมชาติ แก้ไขปัญหาการเข้าพื้นที่ แหล่งปิโตรเลียมบนบกและเร่งรัดให้เปิดให้ยื่นสิทธิสำรวจและผลิต ปิโตรเลียมในแหล่งใหม่ ผู้กำกับหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ปิโตรเลียมบริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉินในกิจการสำรวจและผลิต ปิโตรเลียม บริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉินและภาวะวิกฤตด้าน ก๊าซธรรมชาติ

อักษรย่อ	หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่ต่อการขับเคลื่อนแผนฯ
พพ.	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	มีบทบาทหน้าที่ตาม ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉิน พัฒนามาตรการการลดใช้พลังงานทั้งภาคบังคับและภาคสมัครใจ ผู้กำกับหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน บริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉินและภาวะวิกฤตด้านพลังงาน
สนพ.	สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน	ผู้ให้สัญญาณ Trigger points น้ำมันเชื้อเพลิง พัฒนามาตรการด้าน Demand Response จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายแนวทางการใช้เครื่องมือทางการเงินในการลดความเสี่ยงการบริหารจัดการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ฝ่ายเลขานุการ กบง. กพข. เสนอแนะการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกำหนดราคาพลังงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศ หน่วยงานหลักบริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉินและภาวะวิกฤตด้านไฟฟ้า
สำนักงาน กกพ.	สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน	ผู้ให้สัญญาณ Trigger points ก๊าซธรรมชาติ/ไฟฟ้า บูรณาการข้อมูลการผลิตไฟฟ้าและความต้องการไฟฟ้าของประเทศ บูรณาการข้อมูลการผลิตไฟฟ้าและความต้องการไฟฟ้าของประเทศ เป็นผู้กำกับและปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน เพื่อบรรเทาและแก้ไขสภาวะฉุกเฉินด้านก๊าซธรรมชาติ LNG และไฟฟ้า
กฟผ.	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	ผู้ให้สัญญาณ Trigger points ไฟฟ้า พัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลพยากรณ์ความต้องการการใช้ไฟฟ้าของประเทศ ผู้กำกับหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ควบคุมระบบกำลังไฟของประเทศ บริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉินและภาวะวิกฤตด้านไฟฟ้า
ปตท.	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	ผู้ให้สัญญาณ Trigger points ก๊าซธรรมชาติ ขับเคลื่อนแผนงานลงทุน อุปกรณ์ประกอบ ศึกษาและดำเนินการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพประยุกต์ใช้งาน Facility LNG Terminal หน่วยงานหลักบริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉินและภาวะวิกฤตของกลุ่ม ปตท.
สกนช.	สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	ผู้ให้สัญญาณ Trigger points น้ำมันเชื้อเพลิง ปรับปรุงและขับเคลื่อนแนวทางตามแผนรองรับวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง และ แผนยุทธศาสตร์กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
Pool Manager	ศูนย์บริหารจัดการก๊าซธรรมชาติ	ผู้ให้สัญญาณ Trigger points ก๊าซธรรมชาติ และบริหารจัดการและรับมือเหตุฉุกเฉินและภาวะวิกฤตด้านก๊าซธรรมชาติ

อักษรย่อ	หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่ต่อการขับเคลื่อนแผนฯ
นร.	สำนักนายกรัฐมนตรี	
สมช.	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	มีหน้าที่ในการประเมิน วิเคราะห์ สถานการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงและนำไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ และการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ และการพัฒนาศักยภาพในการป้องกันประเทศ รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพเชื่อมโยงและแสดงผลข้อมูลด้านพลังงานเพื่อการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน
ตร.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	สนับสนุนกลไกมาตรการการปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงระดับจังหวัด เช่น ดำเนินการตรวจสอบเส้นทางวิ่งของรถขนส่งน้ำมัน ตรวจสอบใบกำกับการขนส่งซึ่งระบุต้นทางรับน้ำมันและปลายทาง
กปส.	กรมประชาสัมพันธ์	สื่อสารต่อประชาชนไม่ให้เกิดความตื่นตระหนก หากเกิดสถานการณ์วิกฤติด้านพลังงาน สนับสนุนการสื่อสารแถลงข่าวเผยแพร่ข้อเท็จจริงในสถานการณ์ฉุกเฉิน
สงป.	สำนักงบประมาณ	เสนอแนะนโยบายและแนวทางการจัดสรรงบประมาณปกติและงบประมาณรายจ่ายงบกลางเพื่อการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน
สภมช.	สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ	ขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการรับมือภัยคุกคามด้านไซเบอร์ต่อภาคพลังงาน
สศช.	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	พิจารณาความเชื่อมโยงของแผน ความสำคัญของการลงทุนและเพิ่มประสิทธิภาพโครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่สำคัญ
สภพอ.	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	บทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 มาตรา 37 ให้คณะกรรมการนโยบายเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติอนุญาต ให้สิทธิ หรือให้สัมปทานแก่บุคคลซึ่งดำเนินการอันเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกตามกฎหมายที่กำหนด และสนับสนุนแผนการศึกษาและดำเนินการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพประยุกต์ใช้งาน Facility LNG Terminal

อักษรย่อ	หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่ต่อการขับเคลื่อนแผนฯ
กค.	กระทรวงการคลัง	
สศค.	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	สนับสนุนแผนงานการส่งเสริมการใช้การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อเพิ่มมากขึ้น
สบน.	สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	สนับสนุนแผนงานพัฒนาแนวทางการใช้เครื่องมือทางการเงินในการลดความเสี่ยงการบริหารจัดการกองทุนด้านพลังงาน
	กรมสรรพสามิต	สนับสนุนแผนงานแนวทางและหลักเกณฑ์ในการผ่อนผันข้อบังคับตามกฎหมายและการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายจากมาตรการในสถานการณ์วิกฤติด้านพลังงาน และสนับสนุนแผนงานการส่งเสริมการใช้การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อเพิ่มมากขึ้น
	กรมสรรพากร	สนับสนุนแผนงานแนวทางและหลักเกณฑ์ในการผ่อนผันข้อบังคับตามกฎหมายและการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายจากมาตรการในสถานการณ์วิกฤติด้านพลังงาน และสนับสนุนแผนงานการส่งเสริมการใช้การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อเพิ่มมากขึ้น
กท.	กระทรวงกลาโหม	
สป.กท.	สำนักปลัดกระทรวงกลาโหม	ขับเคลื่อนกลไกตามประกาศ พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความสงบ (กรมการสรรพกำลังกลาโหม) รับผิดชอบแผนผืนีกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ และสนับสนุนการฝึกซ้อมตามแผนเตรียมพร้อมด้านเชื้อเพลิงและพลังงาน
บก.ทท.	กองบัญชาการกองทัพไทย	สนับสนุนกลไกมาตรการปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงระดับจังหวัด รักษาความสงบเรียบร้อยประจำคลังน้ำมันและจุดจำหน่ายน้ำมันต่าง ๆ
มท.	กระทรวงมหาดไทย	
สป.มท.	สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย	ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ประธานคณะทำงานบริหารจัดการและปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิงระดับจังหวัด ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำมันภายในจังหวัด และปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในจังหวัด และดำเนินการตัดสินใจปันส่วนน้ำมันให้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ ภายในจังหวัด รวมไปถึงการกำหนดจุดรับน้ำมันรายจังหวัด
ปค.	กรมการปกครอง	รักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน การบริหารการปกครองท้องที่ในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน กรณีดำเนินมาตรการปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิง และปลดโหลดไฟฟ้า

อักษรย่อ	หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่ต่อการขับเคลื่อนแผนฯ
ปก.	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	เจ้าภาพการดำเนินงานตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570 และดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550
กฟภ.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	ผู้ปฏิบัติงานตามกลไกบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านไฟฟ้า บริหารจัดการสถานการณ์ปลดโหลดกรณีเหตุผิดปกติด้านพลังงานไฟฟ้า สนับสนุนการพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลพยากรณ์ความต้องการการใช้ไฟฟ้าของประเทศ ผู้กำกับหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
กฟน.	การไฟฟ้านครหลวง	ผู้ปฏิบัติงานตามกลไกบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านไฟฟ้า บริหารจัดการสถานการณ์ปลดโหลดกรณีเหตุผิดปกติด้านพลังงานไฟฟ้า สนับสนุนการพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลพยากรณ์ความต้องการการใช้ไฟฟ้าของประเทศ ผู้กำกับหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง
คค.	กระทรวงคมนาคม	
สนข.	สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	สนับสนุนแผนงานการส่งเสริมการใช้การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อเพิ่มมากขึ้น
	กรมเจ้าท่า	หน่วยงานหลักประสานการชักซ้อมและบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานในพื้นที่น่านน้ำไทย
ดศ.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	
อต.	กรมอุตุนิยมวิทยา	สนับสนุนแผนงานพัฒนาแบบจำลองพยากรณ์อากาศเพื่อพยากรณ์การใช้ไฟฟ้าของประเทศให้แม่นยำและเชื่อถือ
สพธอ.	สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	สนับสนุนแผนงานการพัฒนาความสามารถในการรับมือภัยคุกคามด้านไซเบอร์ต่อภาคพลังงาน
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม	
กรอ.	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	สนับสนุนแผนงานพัฒนามาตรการการลดใช้พลังงานทั้งภาคบังคับและภาคสมัครใจเพื่อใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน
กนอ.	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	สนับสนุนแผนงานการศึกษาและดำเนินการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพประยุกต์ใช้งาน Facility LNG Terminal

อักษรย่อ	หน่วยงาน	บทบาทหน้าที่ต่อการขับเคลื่อนแผนฯ
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
สผ.	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สนับสนุนแผนงานแนวทางและหลักเกณฑ์ในการผ่อนผันข้อบังคับตามกฎหมายและการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายจากมาตรการในสถานการณ์วิกฤติด้านพลังงาน
อส.	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	สนับสนุนแผนงานการแก้ไขปัญหาการเข้าพื้นที่แหล่งปิโตรเลียมบนบกและเร่งรัดให้เปิดให้ยื่นสิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในแหล่งใหม่
คพ.	กรมควบคุมมลพิษ	สนับสนุนแผนงานแนวทางและหลักเกณฑ์ในการผ่อนผันข้อบังคับตามกฎหมายและการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายจากมาตรการในสถานการณ์วิกฤติด้านพลังงาน
ปม.	กรมป่าไม้	สนับสนุนแผนงานการแก้ไขปัญหาการเข้าพื้นที่แหล่งปิโตรเลียมบนบกและเร่งรัดให้เปิดให้ยื่นสิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในแหล่งใหม่
กษ.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
สปก.	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	สนับสนุนแผนงานการแก้ไขปัญหาการเข้าพื้นที่แหล่งปิโตรเลียมบนบกและเร่งรัดให้เปิดให้ยื่นสิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในแหล่งใหม่

ส่วนที่ 6 ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อม และการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน

คำสั่งกระทรวงพลังงาน
ที่ **พ.ศ. ๒๕๖๖**

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ด้วยสภาความมั่นคงแห่งชาติได้จัดทำแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามหน้าที่และอำนาจในพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ เป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร ตั้งแต่ภาวะปกติ รวมถึงพัฒนาแนวทางการบูรณาการทรัพยากรที่จำเป็นของประเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ เมื่อประเทศเข้าสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ และวิกฤตด้านพลังงานเป็นหนึ่งในประเด็นที่ได้รับการประเมินแนวโน้ม มีความเสี่ยงในการพัฒนาความรุนแรงไปสู่วิกฤตการณ์ระดับชาติ กระทรวงพลังงานจำเป็นต้องกำหนดกรอบแนวทาง ที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานสำหรับการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการนี้ เพื่อให้การกำหนดกรอบแนวทางการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมีองค์ประกอบ และหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	รองปลัดกระทรวงพลังงาน
ที่กำกับดูแลกองยุทธศาสตร์และแผนงาน	ประธานคณะกรรมการ
๑.๒	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน	รองประธานคณะกรรมการ
๑.๓	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๔	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กรมธุรกิจพลังงาน หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๕	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๖	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๗	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน	คณะกรรมการ
๑.๘	ผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	คณะกรรมการ
๑.๙	ผู้แทนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	คณะกรรมการ
๑.๑๐	ผู้แทนการไฟฟ้านครหลวง	คณะกรรมการ

/๑.๑๑ ผู้แทน...

๑.๑๑	ผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	คณะทำงาน
๑.๑๒	ผู้แทนกองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน	คณะทำงาน
๑.๑๓	ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน	คณะทำงาน
๑.๑๔	ผู้แทนกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน	คณะทำงาน
๑.๑๕	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน	คณะทำงานและเลขานุการ
๑.๑๖	นางสาวแทนวรรณ โตโพธิ์กลาง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๗	นายบุญทวี เลิศปัญญาพรชัย นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๘	นายณพวิชญ์ บุญจุน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๙	นางสาวศรัณยา นวมดี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๐	นางสาวลลิตวดี พุ่มบุญฤทธิ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. หน้าที่และอำนาจ

๒.๑ ประสานงาน รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและสนับสนุนการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๒.๒ จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๒.๓ รับฟังความคิดเห็นและนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒.๔ เสนอร่างแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ต่อผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงพลังงาน คณะอนุกรรมการบริหารจัดการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงาน และคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน เพื่อพิจารณากำหนดเป็นกรอบการดำเนินงานต่อไป

อนึ่ง ให้คณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ดำเนินการให้เสร็จสิ้นตามหน้าที่และอำนาจ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายประเสริฐ สิ้นสุประเสริฐ)
ปลัดกระทรวงพลังงาน

ภาคผนวก 2 ตารางสรุปคะแนนประเมินความเสี่ยงจากสถานการณ์ฉุกเฉิน ปี พ.ศ. 2567

ประเด็นภัย คุกคาม	สถานการณ์ฉุกเฉิน	(1)	(2)	(3)	(1)x(2)
		โอกาส	ผลต่อ	ผลต่อ	(1)x(3)
		การเกิด	ราคา	จัดหา	(1)x(2)x(3)
1. ความ ขัดแย้งทาง ภูมิ รัฐศาสตร์	1. สงครามระหว่างประเทศที่มีบทบาทต่อการ ส่งออกและผลิต LNG และน้ำมันดิบ เช่น กรณี รัสเซียยูเครน	3.0	2.8	2.2	8.4
					6.6
					18.5
	2. ความขัดแย้งระหว่างประเทศ เช่น ความขัดแย้ง ระหว่างอิสราเอลและกลุ่มฮามาส ลูกกลามไปสู่ เหตุการณ์ไม่สงบในตะวันออกกลาง ทำให้ส่งผล กระทบต่อการขนส่งเชื้อเพลิงบริเวณช่องแคบ ฮอร์มุซ	1.8	2.7	1.9	4.8
					3.3
					8.8
	3. สงครามและความขัดแย้งในประเทศเพื่อนบ้านที่ ทวีความรุนแรงจากการขยายอิทธิพลของ ประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง เฉียงใต้ ทำให้การจัดหาจัดส่งพลังงานจาก ประเทศต้นทางสู่ไทยเกิดความติดขัด เช่น กรณี ก๊าชตะวันตก	2.0	1.8	1.4	3.6
					2.8
					5.0
2.ภาวะ ชะงักงันของ ห่วงโซ่การ ผลิตและ จัดหา พลังงาน	4 ภัยธรรมชาติ เช่น ไฟป่า พายุรุนแรง มีผลต่อ ระบบส่งหรือโครงสร้างพื้นฐานสำคัญด้าน ไฟฟ้า ทำให้เกิดไฟดับเป็นวงกว้าง	1.3	1.5	1.3	2.0
					2.0
					2.5
	5 การหยุดผลิตฉุกเฉิน (Unplanned Shutdown) ของแหล่งก๊าซธรรมชาติ ทั้ง ด้านตะวันตกและตะวันออกของไทยพร้อม กันหรือแหล่งเดียว	1.8	1.7	1.8	2.9
					2.9
					4.9
	6 การจัดหาก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยไม่ได้ตาม แผนต่อเนื่องยาวนานมากกว่า 6 เดือน	1.0	1.8	1.7	1.8
					1.7
					3.1
3. ข้อจำกัด การเปลี่ยน ผ่านสู่ พลังงาน สะอาด	7 การอุดหนุนราคาพลังงานฟอสซิลแบบหน้า กระดาน ทำให้ความต้องการใช้พลังงาน สะอาดไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	3.0	2.2	1.8	6.6
					5.4
					11.9
	8 การใช้ยานยนต์ไฟฟ้าสูงขึ้นมาก หรือ ต่ำกว่ามาก จากที่คาดการณ์ ทำให้เกิดข้อจำกัดด้านการ	3.0	1.4	1.4	4.3
					4.3
				6.1	

ประเด็นภัย คุกคาม	สถานการณ์ฉุกเฉิน	(1) โอกาส การเกิด	(2) ผลต่อ ราคา	(3) ผลต่อ จัดหา	(1)x(2) (1)x(3) (1)x(2)x(3)
	จัดการและบริหารจัดการระบบไฟฟ้า และน้ำมัน เชื้อเพลิง				
	9. ความเสี่ยงจากความต้องการใช้น้ำมันสูงสุด Peak Oil เกิดขึ้นช้ากว่าการพยากรณ์ (หลังปี พ.ศ. 2573)	2.5	1.3	1.3	3.1 3.1 3.9
4. ภัยพิบัติ ทาง ธรรมชาติ	10. มหาวิกฤตอุทกภัยในประเทศไทยทำให้ ซึ่ง ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นที่ด้านพลังงานวง กว้าง	1.3	1.4	1.9	1.9 2.5 3.6
	11. ภาวะอากาศร้อนแห้งแล้งยับยั้งรุนแรงทำ ให้ความต้องการการใช้ไฟฟ้าสูงสุดเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็ว	2.7	2.3	1.1	6.2 3.0 7.1
5. การก่อ การร้าย	12 การก่ออาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการ ร้าย การก่อเหตุรุนแรงโดยลำพังของทำลาย โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่สำคัญ	1.0	1.7	1.4	1.7 1.4 2.4
6. การโจมตี ทางไซเบอร์	13 หน่วยงานด้านพลังงานถูกคุกคามทางไซ เบอร์ทำให้ไม่สามารถสั่งการระบบ โครงสร้างพื้นฐานพลังงานได้	1.3	1.2	1.4	1.6 1.9 2.2
7. ข้อจำกัด ทาง กฎหมาย กฎระเบียบ	14 ข้อขัดข้องของโครงสร้างพื้นฐานด้านก๊าซ ธรรมชาติรองรับการนำเข้า LNG ที่เพิ่มขึ้น ยับยั้ง	2.3	1.8	1.6	4.2 3.7 6.7
	15 แนวทางการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายที่เกิด จากมาตรการการใช้น้ำมันทดแทนก๊าซ ธรรมชาติเพื่อการผลิตไฟฟ้าไม่ชัดเจน	1.7	2.5	1.8	4.2 3.9 7.6
	16 ช่องว่างความชัดเจนในการใช้กลไกความตก ลงระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนเชื้อเพลิง ในสถานการณ์ฉุกเฉิน	1.0	1.3	1.3	1.3 1.3 1.8
8. การเกิด โรคติดต่อ อุบัติใหม่ และอุบัติซ้ำ	17. เกิดสถานการณ์ระบาดของโรคอุบัติใหม่ หรือโรคอุบัติซ้ำ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการ จัดหาและผลิตพลังงาน	1.5	1.4	1.4	2.1 2.1 2.8

ภาคผนวก 3 รายละเอียดแผนงานโครงการ

เมื่อแผนปฏิบัติการด้านการเตรียมพร้อมและการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน (พ.ศ. 2567 - 2570) ที่ได้รับความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานแล้ว ในระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2567 สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานจะแจ้งให้หน่วยงานหลักผู้รับผิดชอบกรอบแผนงานจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการและงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนกรอบแผนงาน ระหว่างปี พ.ศ. 2568-2570 และเผยแพร่รายละเอียดทาง QR Code ด้านล่างนี้

URL: old.energy.go.th/คทง-แผนวิกฤต

**แผนปฏิบัติการ
ด้านการเตรียมพร้อม
และการบริหารวิกฤตการณ์พลังงาน
(พ.ศ. 2567 - 2570)**